

สภาพและปัญหาการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชน
ของวิทยาลัยอาชีวศึกษา

SITUATIONS AND PROBLEMS IN COMMUNITY PUBLIC
RELATIONS OF VOCATIONAL COLLEGES

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ. 2552

KMITL-2009-ED-M-212-046

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

สภาพและปัญหาการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชน
ของวิทยาลัยอาชีวศึกษา

SITUATIONS AND PROBLEMS IN COMMUNITY PUBLIC
RELATIONS OF VOCATIONAL COLLEGES

T105190

สุวรรณี พุกพิญโญ

SUWANNEE PUKPINYO

เลขหมู่.....
เลขทะเบียน..... 105190
วันเดือนปี..... 16 พ.ย. 2552

7
.b.....
.i.....

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา

คณะครุศาสตรบัณฑิต

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ. 2552

KMITL-2009-ED-M-212-046

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

**SITUATIONS AND PROBLEMS IN COMMUNITY PUBLIC
RELATIONS OF VOCATIONAL COLLEGES**

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENT FOR THE DEGREE OF
MASTER OF INDUSTRIAL EDUCATION IN VOCATIONAL ADMINISTRATION
FACULTY OF INDUSTRIAL EDUCATION
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG**

2009

KMITL-2009-ED-M-212-046

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

COPYRIGHT 2009

FACULTY OF INDUSTRIAL EDUCATION

KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ใบรับรองวิทยานิพนธ์

หัวข้อวิทยานิพนธ์ สภาพและปัญหาการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชนของวิทยาลัยอาชีวศึกษา
Situations and Problems in Community Public Relations of Vocational Colleges
นักศึกษา นางสาวรณิ พุกภิญโญ
รหัสประจำตัว 48063104
ปริญญา ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต
สาขาวิชา การบริหารอาชีวศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผศ.ดร.มาลัย จีร์วัฒนเกษตร
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ผศ.ดร.ศิริรัตน์ เฟื่องแสงศรี

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์	
รศ.พีระวุฒิ สุวรรณจันทร์	ลายมือชื่อ
ผศ.ดร.มาลัย จีร์วัฒนเกษตร	
ดร.ผดุงชัย ภูพัฒน์	
ดร.ณรงค์ พิมสาร	
ดร.พจนา ว่องตระกูล	

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
วัน/เดือน/ปี ที่สอบ 21 เมษายน 2552 เวลา 13.00 น. เป็นต้นไป
สถานที่สอบ ณ ห้องเรียนปริญญาเอก คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
KING MONKJIT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมรับรองแล้ว

(รองศาสตราจารย์ พีระวุฒิ สุวรรณจันทร์)

คณบดี คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

วันที่.....15.....เดือน.....พฤษภาคม.....พ.ศ. 2552

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อวิทยานิพนธ์	สภาพและปัญหาการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชนของ วิทยาลัยอาชีวศึกษา
นักศึกษา	นางสุวรรณี พุกภิญโญ
รหัสประจำตัว	48063104
ปริญญา	ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต
สาขาวิชา	การบริหารอาชีวศึกษา
พ.ศ.	2552
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มาลัย จีรวฒนเกษตร
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริรัตน์ เพ็ชรแสงศรี

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชนของวิทยาลัยอาชีวศึกษา จำแนกตามภูมิภาคที่ตั้งของสถานศึกษา ในด้านการวางแผนการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ด้านการประชาสัมพันธ์สถานศึกษา ด้านการให้บริการชุมชน ด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ด้านการรับการสนับสนุนจากชุมชน และด้านการประเมินผลงานการสร้างสัมพันธ์กับชุมชน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้างานความร่วมมือและบริการชุมชนของวิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำนวน 139 คน เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) โดยใช้ค่าทางสถิติ F-test และทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ด้วยวิธีของ LSD

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. สภาพการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชนของวิทยาลัยอาชีวศึกษา โดยภาพรวม และรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาารายด้านพบว่า ด้านการให้บริการชุมชน ด้านการประชาสัมพันธ์สถานศึกษา ด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ด้านการวางแผนการสร้างสัมพันธ์กับชุมชน และด้านการรับการสนับสนุนจากชุมชน อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ
2. ปัญหาการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชนของวิทยาลัยอาชีวศึกษา โดยภาพรวม และรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาารายด้านพบว่า ด้านการประเมินผลงานการสร้างสัมพันธ์กับชุมชน ด้านการวางแผนการสร้างสัมพันธ์กับชุมชน ด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน และด้านการให้บริการชุมชน อยู่ในระดับน้อย ตามลำดับ

3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้างานความร่วมมือและบริการชุมชนในวิทยาลัยอาชีวศึกษาที่มีต่อสภาพการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชนของวิทยาลัยอาชีวศึกษา จำแนกตามภูมิภาคที่ตั้งของสถานศึกษาในภาพรวมพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า สภาพการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผนการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ด้านการประชาสัมพันธ์สถานศึกษา ด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน และด้านการได้รับการสนับสนุนจากชุมชน นอกนั้นไม่แตกต่างกัน

4. ผลการเปรียบเทียบ ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้างานความร่วมมือและบริการชุมชน ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาที่มีต่อปัญหาการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชนของวิทยาลัยอาชีวศึกษา จำแนกตามภูมิภาคที่ตั้งของสถานศึกษาในภาพรวมพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ปัญหาการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผนการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ด้านการรับการสนับสนุนจากชุมชน และด้านการประเมินผลงานการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน นอกจากนั้นไม่แตกต่างกัน

Thesis Title	Situations and Problems in Community Public Relations of Vocational Colleges
Student	Mrs.Suwannee Pukpinyo
Student ID.	48063104
Degree	Master of Industrial Education
Program	Vocational Education Administration
Year	2009
Thesis Advisor	Assistant Professor Dr.Malai Gerawatanakaset
Thesis CO-Advisor	Assistant Professor Dr.Sirirat Petsangsri

ABSTRACT

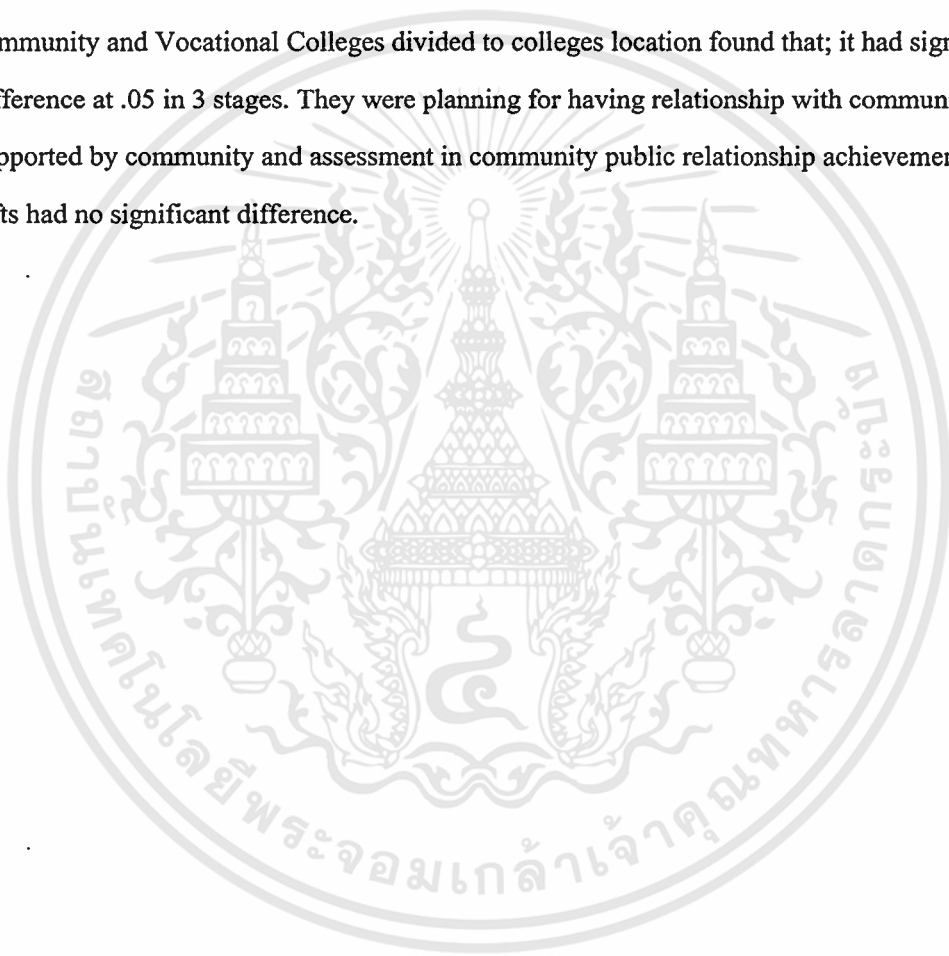
The purpose of this research is to study situations and Problems in Community Public Relations of Vocational Colleges divided to colleges location in 6 stages. They were: (1) planning for having relationship with community (2) colleges public relation (3) services to community (4) participation in community development (5) being supported by community and (6) assessment in community public relationship achievement.

The sample used were 139 colleges administrators and the chiefs of Co-operative and Services Community of Vocational Colleges under Vocational Education Commission.

Data collecting was the usage of 5 rating scale questionnaires and the statistic used were Mean,(x)and Standard Deviation (S.D.). Data analysis with One-Way Analysis of Variance by using F-test and found that it had significant difference and had done the different test of the average in pair by LSD method.

The results were concluded as follows:(1) The overview of Situations for public relation of community and Vocational Colleges were in high level. Consideration for each stages found that services to community, colleges public relation, participation in community development, planning for having relationship with community, assessment in community public relationship achievement and being supported by community were orderly in high level.(2) The overview of problems for public relation of community and relationship of Vocational Colleges were in low level. Consideration for each item found that assessment in community public relationship achievement, planning for having relationship with community, being supported by community, colleges public relation, participation in community development, services to community were

orderly in low level. (3) The overview of the result of comparison of the colleges executive's opinions to the Chiefs of Co-operative and Services Community of Vocational Colleges to Situations for public relation of community and Vocational Colleges divided to colleges location found that it had significant difference at .05 in 4 stages. They were planning for having relationship with community, colleges public relation, participation in community development and being supported by community and the lefts were non significant difference. And (4) The overview of the result of the comparison of the college executive's opinion to the chiefs of Co-operative and Services Community of Vocational Colleges in problems for public relation of community and Vocational Colleges divided to colleges location found that; it had significant difference at .05 in 3 stages. They were planning for having relationship with community, being supported by community and assessment in community public relationship achievement and the lefts had no significant difference.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยความกรุณาของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มาลัย จีรวฒนเกษตร์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริรัตน์ เพ็ชรแสงศรีอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วมในการให้คำปรึกษา แนะนำ ตรวจสอบท้วงติงข้อบกพร่อง ตลอดจน ให้ข้อคิด คำสั่งใจ และติดตามผลการวิจัยมาโดยตลอด ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความอนุเคราะห์ จากท่าน และขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.พรณี ลีกิจวัฒน์ รองศาสตราจารย์ พิระวุฒิ สุวรรณจันทร์ ดร.ณรงค์ พิมสาร ดร.พจนา ว่องตระกูล กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และคณาจารย์ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าคุณทหารลาดกระบัง รวมทั้ง ดร.ผดุงชัย ภูพัฒน์ ดร.ศิริรักษ์ รัชชสุสานติ ดร.มล.ปริยา นวรัตน์ ดร.ปรัชญนันท์ นิลสุข และ อาจารย์ศศิมา กานยะคามิน ผู้ทรงคุณวุฒิที่กรุณาให้ ความรู้ประสบการณ์ ให้คำปรึกษาแนะนำ อย่างดียิ่ง ให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแบบสอบถาม รวมทั้งห่วงใย และให้กำลังใจสม่ำเสมอ อันเป็นความประทับใจแก่ผู้วิจัยอย่างยิ่ง

ขอขอบพระคุณผู้บริหารวิทยาลัยอาชีวศึกษา และหัวหน้างานความร่วมมือและบริการ ชุมชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาที่ให้ความอนุเคราะห์ในการดำเนินการ เก็บข้อมูล ขอขอบคุณ อาจารย์จิริดี ประยูรศิริ อาจารย์พรทิพา มูลแก้ว ที่กรุณาให้คำแนะนำและ ชี้แนะแนวทางในการทำวิทยานิพนธ์

กราบขอบพระคุณบิดามารดาที่เคารพอย่างยิ่ง ขอขอบคุณครอบครัว เพื่อนสนิทมิตรสหาย ในความเอื้ออาทร อันเป็นแรงผลักดันสำคัญ ขอขอบคุณกัลยาณมิตรที่มีได้กล่าวถึง ณ ที่นี้ ที่มอบ ความรัก คำสั่งใจ ให้การสนับสนุนและช่วยเหลือสม่ำเสมอตลอดมา

คุณค่าและสารัตถประโยชน์อันพึงมี ผู้วิจัยน้อมนำแด่บิดามารดา ครูอาจารย์ ทุกท่าน ด้วยความเคารพยิ่ง

สุวรรณณี พุกภิญโญ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	III
กิตติกรรมประกาศ.....	V
สารบัญ.....	VI
สารบัญตาราง.....	VIII
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	2
1.3 สมมติฐานการวิจัย.....	2
1.4 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	2
1.5 ขอบเขตการวิจัย.....	3
1.6 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย.....	4
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
2.1 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545.....	7
2.2 ความสัมพันธ์กับชุมชน.....	10
2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	38
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	50
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	50
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	51
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	54
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	54
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	56

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	79
5.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	79
5.2 สมมติฐานของการวิจัย.....	79
5.3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	79
5.4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	80
5.5 สรุปผลการวิจัย.....	81
5.6 อภิปรายผลการวิจัย.....	83
5.7 ข้อเสนอแนะ.....	94
บรรณานุกรม.....	95
ภาคผนวก.....	103
ภาคผนวก ก หนังสือราชการ.....	104
ภาคผนวก ข แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	113
ประวัติผู้เขียน.....	120

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
3.1	แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....50
4.1	แสดงจำนวนและคำร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....57
4.2	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับสภาพการปฏิบัติ และลำดับที่ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้างานความร่วมมือและบริการชุมชน ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาที่มีต่อสภาพการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชนของวิทยาลัยอาชีวศึกษาในภาพรวมและรายด้าน.....58
4.3	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับสภาพการปฏิบัติ และลำดับที่ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้างานความร่วมมือและบริการชุมชน ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาที่มีต่อสภาพการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชนของวิทยาลัยอาชีวศึกษาในด้านการวางแผนการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน.....59
4.4	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับสภาพการปฏิบัติ และลำดับที่ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้างานความร่วมมือและบริการชุมชน ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาที่มีต่อสภาพการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชนของวิทยาลัยอาชีวศึกษาในด้านการประชาสัมพันธ์สถานศึกษา.....60
4.5	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับสภาพการปฏิบัติ และลำดับที่ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้างานความร่วมมือและบริการชุมชน ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาที่มีต่อสภาพการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชนของวิทยาลัยอาชีวศึกษาในด้านการให้บริการชุมชน.....61
4.6	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับสภาพการปฏิบัติ และลำดับที่ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้างานความร่วมมือและบริการชุมชน ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาที่มีต่อสภาพการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชนของวิทยาลัยอาชีวศึกษา ในด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน.....62
4.7	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับสภาพการปฏิบัติ และลำดับที่ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้างานความร่วมมือและบริการชุมชน ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาที่มีต่อสภาพการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชนของวิทยาลัยอาชีวศึกษาในด้านการได้รับการสนับสนุนจากชุมชน.....63

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.8	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับสภาพการปฏิบัติ และลำดับที่ ตามความคิดเห็น ของผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้างานความร่วมมือและบริการชุมชน ในวิทยาลัย อาชีวศึกษาที่มีต่อสภาพการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชนของวิทยาลัยอาชีวศึกษา ในด้านการประเมินผลงานการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน.....64
4.9	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับปัญหาการปฏิบัติ และลำดับที่ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้างานความร่วมมือและ บริการชุมชน ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาที่มีต่อสภาพการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับ ชุมชนของวิทยาลัยอาชีวศึกษา 65
4.10	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับปัญหาการปฏิบัติ และลำดับที่ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้างานความร่วมมือและ บริการชุมชน ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาที่มีต่อปัญหาการปฏิบัติงานความสัมพันธ์ กับชุมชนของวิทยาลัยอาชีวศึกษา ในด้านการวางแผนการสร้างสัมพันธ์ กับชุมชน.....66
4.11	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับปัญหาการปฏิบัติ และลำดับที่ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้างานความร่วมมือและ บริการชุมชน ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาที่มีต่อปัญหาการปฏิบัติงานความสัมพันธ์ กับชุมชนของวิทยาลัยอาชีวศึกษา ในด้านการประชาสัมพันธ์สถานศึกษา.....67
4.12	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับปัญหาการปฏิบัติ และลำดับที่ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้างานความร่วมมือและ บริการชุมชน ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาที่มีต่อปัญหาการปฏิบัติงานความสัมพันธ์ กับชุมชนของวิทยาลัยอาชีวศึกษา ในด้านการให้บริการชุมชน.....68
4.13	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับปัญหาการปฏิบัติ และลำดับที่ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้างานความร่วมมือและบริการ ชุมชน ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาที่มีต่อปัญหาการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชน ของวิทยาลัยอาชีวศึกษา ในด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน.....69

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.14	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับปัญหาการปฏิบัติ และลำดับที่ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้างานความร่วมมือและบริการ ชุมชน ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาที่มีต่อปัญหาการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชน ของวิทยาลัยอาชีวศึกษา ในด้านการได้รับการสนับสนุนจากชุมชน.....70
4.15	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับปัญหาการปฏิบัติ และลำดับที่ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้างานความร่วมมือและบริการ ชุมชน ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาที่มีต่อปัญหาการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชนของ วิทยาลัยอาชีวศึกษา ในด้านการประเมินผลงานการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน.....71
4.16	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการเปรียบเทียบ สภาพการปฏิบัติงาน ความสัมพันธ์กับชุมชนของวิทยาลัยอาชีวศึกษา ในภาพรวมทั้ง 6 ด้าน จำแนกตาม ภูมิภาคที่ตั้งของสถานศึกษา..... 73
4.17	แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ ของสภาพการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชน ของวิทยาลัยอาชีวศึกษา จำแนกตามภูมิภาคที่ตั้งสถานศึกษา.....74
4.18	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการเปรียบเทียบ ปัญหาการปฏิบัติงาน ความสัมพันธ์กับชุมชนของวิทยาลัยอาชีวศึกษา ในภาพรวมทั้ง 6 ด้าน จำแนกตามภูมิภาคที่ตั้งของสถานศึกษา.....76
4.19	แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ ปัญหาการปฏิบัติงานการสร้างความสัมพันธ์กับ ชุมชน ของวิทยาลัยอาชีวศึกษา จำแนกตามภูมิภาคที่ตั้งของสถานศึกษา.....77

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดการอาชีวศึกษามุ่งเน้นการฝึกวิชาชีพ โดยการฝึกฝนและพัฒนากำลังคนให้เป็นแรงงานที่มีคุณภาพ และเป็นพลเมืองที่ดีของสังคมการจัดการอาชีวศึกษาจึงเป็นกระบวนการสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และยังเป็นรากฐานในการสร้างความมั่นคงและความก้าวหน้าของชาติ การพัฒนาประเทศในทุกๆ ด้าน ต้องอาศัยกำลังคนเป็นปัจจัยสำคัญและการที่สถานศึกษาจะจัดการศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้และสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริงย่อมขึ้นอยู่กับ การที่ สถานศึกษาสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนเพื่อให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

เนื่องจากการประชาสัมพันธ์สถานศึกษา การให้บริการชุมชน การให้ความร่วมมือในการพัฒนาชุมชน และการรับการสนับสนุนจากชุมชนเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการศึกษาตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ซึ่งกำหนดให้สถานศึกษาจำเป็นต้องได้รับการร่วมมือจากชุมชน ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาองค์กรต่างๆ โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการร่วมคิดร่วมทำร่วมผลักดันให้สถานศึกษาจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของสถานศึกษาตามมาตรา 57 ที่ระบุให้หน่วยงานทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลายในการจัดการศึกษาโดยนำประสบการณ์ ความรอบรู้ ความชำนาญ และภูมิปัญญาท้องถิ่นของบุคคลดังกล่าวมาใช้ให้เกิดประโยชน์ทางการศึกษาและยกย่องเชิดชูผู้ที่ส่งเสริมและสนับสนุนทางการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจัดให้งานความร่วมมือ และบริการชุมชนเป็นงานหลักของฝ่ายแผนงานและความร่วมมือ ซึ่งการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชนของวิทยาลัยอาชีวศึกษา เป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญต่อการบริหารวิทยาลัยอาชีวศึกษา ทำให้สถานศึกษาต้องกำหนดวิสัยทัศน์ในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชนให้เอื้อต่อภารกิจของสถานศึกษา และทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกโดยครอบคลุมงานความสัมพันธ์กับชุมชนทั้ง 6 ด้าน ตามขอบข่ายงานความสัมพันธ์กับชุมชนของสถานศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ. 2539 : 54 – 62) ได้แก่ ด้านการวางแผนการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ด้านการประชาสัมพันธ์สถานศึกษา ด้านการให้บริการชุมชน ด้านการเป็นผู้นำให้ความร่วมมือในการพัฒนาชุมชน ด้านการรับการสนับสนุนจากชุมชน และด้านการประเมินผลงานสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง

สถานศึกษากับชุมชน และนอกจากนี้จากรายงานการประเมินตนเองของฝ่ายพัฒนาการศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาจะเชิงเทรา (2550 : 56) พบว่าสิ่งที่การจัดการศึกษาอาชีวศึกษายังขาดและต้องการความช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ความร่วมมือจากผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิ ในท้องถิ่น และสถานประกอบการในการให้ความรู้แก่ครูและนักเรียน เนื่องจากที่ผ่านมามีการจัดการศึกษาอาชีวศึกษา โดยความร่วมมือของชุมชน ยังมีการดำเนินการอย่างไม่มีทิศทาง และขาดรูปแบบที่ชัดเจนแน่นอนมีลักษณะต่างคนต่างทำ

ดังนั้น ความสัมพันธ์กับชุมชนซึ่งเป็นงานที่สถานศึกษาต้องเร่งดำเนินการ การที่สถานศึกษาไม่ว่าจะตั้งอยู่ในเขตชุมชนเมืองที่มีสภาพแวดล้อม เศรษฐกิจสังคมที่แตกต่างกัน หรือชุมชนชนบท น่าจะทำให้สถานศึกษาแต่ละแห่งมีสภาพและปัญหาในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนแตกต่างกันออกไปด้วยเหตุผลดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชนของวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพื่อนำผลการวิจัยที่ได้มาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการดำเนินงานความสัมพันธ์กับชุมชนของวิทยาลัยอาชีวศึกษาอันจะส่งผลให้การจัดการศึกษาของวิทยาลัยอาชีวศึกษาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานของวิทยาลัยอาชีวศึกษาต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชนของวิทยาลัยอาชีวศึกษา
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชนของวิทยาลัยอาชีวศึกษา จำแนกตามภูมิภาคที่ตั้งของสถานศึกษา

1.3 สมมุติฐานการวิจัย

สถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในภูมิภาคต่างกันจะมีสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานแตกต่างกัน

1.4 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาถึงสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชนของวิทยาลัยอาชีวศึกษา โดยใช้ขอบข่ายการปฏิบัติงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของ ลิจิต การะภักดี (2546 : 6) ได้กำหนดขอบข่ายการปฏิบัติงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนไว้ 5 ประการ ดังนี้

1. การประชาสัมพันธ์โรงเรียน
2. การให้บริการแก่ชุมชน
3. การร่วมกิจกรรมของชุมชน
4. การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน
5. การเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่น

พินิจดา วีระชาติ (2542 : 60) ได้กำหนดขอบเขตความรับผิดชอบในการทำงานร่วมกับชุมชนไว้ 4 ประการ

1. การรู้จักชุมชน
2. การมีส่วนร่วมในงานชุมชน
3. การให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมงานในโรงเรียน
4. การประชาสัมพันธ์โรงเรียน

กระทรวงศึกษาธิการ (2539 : 54-62) กำหนดขอบข่ายงานความสัมพันธ์กับชุมชนของโรงเรียนไว้ 6 ด้าน ได้แก่

1. ด้านการวางแผนการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
2. ด้านการสร้างและเผยแพร่เกียรติประวัติของโรงเรียน
3. ด้านการให้บริการชุมชน
4. ด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน
5. ด้านการได้รับการสนับสนุนจากชุมชน
6. ด้านการประเมินผลงานสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

จากแนวคิดดังกล่าวผู้วิจัยได้สรุปเป็นกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ใน 6 ด้าน คือ

1. ด้านการวางแผนการสร้างสัมพันธ์กับชุมชน
2. ด้านการประชาสัมพันธ์สถานศึกษา
3. ด้านการให้บริการชุมชน
4. ด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน
5. ด้านการรับการสนับสนุนจากชุมชน
6. ด้านการประเมินผลงานการสร้างสัมพันธ์กับชุมชน

1.5 ขอบเขตการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชนของวิทยาลัยอาชีวศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้างานความร่วมมือและ

บริการชุมชน ของวิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในทุกภูมิภาค โดยกำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ ดังนี้

1.5.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารวิทยาลัยอาชีวศึกษาและหัวหน้างานความร่วมมือและบริการชุมชนของวิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำนวน 5 ภูมิภาค 36 แห่ง แห่งละ 6 คน รวม 216 คน

กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้างานความร่วมมือและบริการชุมชน ของวิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ซึ่งได้จากการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามวิธีของ Krejcie & Morgan (อ้างใน รวีวรรณ ชินะตระกูล, 2542 : 111) ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง 144 คน เทียบสัดส่วนบัญญัติไตรยางค์และเก็บข้อมูลโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น

1.5.2 ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น ภูมิภาคที่ตั้งของสถานศึกษา

ตัวแปรตาม สภาพและปัญหาการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชนของวิทยาลัยอาชีวศึกษา

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

1. สภาพการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชน หมายถึง สิ่งที่ทำให้การดำเนินการร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับกลุ่มบุคคลซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับสถานศึกษาหรืออาจจะมีกิจกรรมร่วมกันกับสถานศึกษาตามกฎหมายของสังคมตามความเป็นจริงในปัจจุบัน
2. ปัญหาการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชน หมายถึง สิ่งที่ทำให้การดำเนินการร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับกลุ่มบุคคลซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับสถานศึกษาหรืออาจจะมีกิจกรรมร่วมกันกับสถานศึกษาตามกฎหมายของสังคม ไม่ประสบผลสำเร็จการขาดความร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ทำให้การดำเนินงานของสถานศึกษาไม่บรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาเท่าที่ควรจะเป็น
3. ความสัมพันธ์กับชุมชน หมายถึง การดำเนินการร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับชุมชน การร่วมมือช่วยเหลือ ซึ่งกันและกันอันจะเป็นผลให้การศึกษาเกิดประสิทธิผลบรรลุวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาของสังคมประเทศชาติ ประกอบด้วย

3.1 ด้านการวางแผนการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน หมายถึง การกำหนดแนวทางการดำเนินงานในการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการจากชุมชนร่วมรับผิดชอบกำหนดขอบข่ายของงานพร้อมทั้งกำหนดระยะเวลาปฏิบัติงานและตอบสนองความต้องการของชุมชน

3.2 ด้านการประชาสัมพันธ์สถานศึกษา หมายถึง การเผยแพร่ข่าวสารการดำเนินการของสถานศึกษาแก่ชุมชน เพื่อให้เกิดความภูมิใจในผลงานร่วมกัน รวมไปถึงการสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างสถานศึกษากับชุมชนอันจะช่วยให้สถานศึกษาปฏิบัติงานด้วยความสะดวกราบรื่น

3.3 ด้านการให้บริการชุมชน หมายถึง การบริการที่สถานศึกษา สามารถดำเนินการให้ชุมชนได้ เช่น การให้คำแนะนำ การให้คำปรึกษา การให้ความรู้ด้านวิชาชีพ อาคารสถานที่ การจัดงานต่าง ๆ การใช้ห้องประชุมและสนามการให้ชุมชนยืมวัสดุ ครุภัณฑ์ที่ชุมชนไม่มี

3.4 ด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน หมายถึง การที่สถานศึกษาจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาชุมชน และการให้ความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมความสามัคคีพัฒนาความรู้แก่ประชาชนในชุมชน

3.5 ด้านการได้รับการสนับสนุนจากชุมชน หมายถึง การรับความช่วยเหลือจากชุมชนทุกอย่างทั้งด้านวิชาการ บุคลากร แรงงาน วัสดุ อุปกรณ์ งบประมาณ สถานที่ หรือคำแนะนำ

3.6 ด้านการประเมินผลงานการสร้างสัมพันธ์กับชุมชน หมายถึง กระบวนการศึกษาการดำเนินงานระหว่างสถานศึกษากับชุมชน การร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โดยใช้การวัดที่ยึดหลักการ ใช้เครื่องมือการใช้ระเบียบวิธีวิจัยมีการตรวจสอบความสอดคล้องการเสนอสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจในการบริหารงาน ไปยังชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

4. วิทยาลัยอาชีวศึกษา หมายถึง สถานศึกษาที่เปิดสอนด้านวิชาชีพที่ใช้ชื่อว่าวิทยาลัยอาชีวศึกษาทั่วประเทศ 36 แห่ง ในปีการศึกษา 2551

5. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ 4 ฝ่าย ที่ปฏิบัติงานอยู่ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาทั่วประเทศในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

6. หัวหน้างานความร่วมมือและบริการชุมชน หมายถึง ครูที่ทำหน้าที่ผู้ควบคุมและปฏิบัติงานความร่วมมือและบริการชุมชนในวิทยาลัยอาชีวศึกษาทั่วประเทศในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

7. วิทยาลัยอาชีวศึกษาจำแนกตามภูมิภาคที่ตั้งของสถานศึกษา หมายถึง สถานศึกษาที่เป็นวิทยาลัยอาชีวศึกษา จัดการศึกษาสายอาชีพในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำแนกเป็น

7.1 วิทยาลัยอาชีวศึกษาภาคเหนือ ประกอบด้วย วิทยาลัยอาชีวศึกษา จำนวน 9 แห่ง ได้แก่ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงราย วิทยาลัยอาชีวศึกษาพิษณุโลก วิทยาลัยอาชีวศึกษาอุตรดิตถ์ วิทยาลัยอาชีวศึกษาลำปาง วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่ วิทยาลัยอาชีวศึกษาสุโขทัย วิทยาลัยอาชีวศึกษานครสวรรค์ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเลย

7.2 วิทยาลัยอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย สถานศึกษา อาชีวศึกษา จำนวน 8 แห่ง ได้แก่ วิทยาลัยอาชีวศึกษาร้อยเอ็ด วิทยาลัยอาชีวศึกษาขอนแก่น วิทยาลัยอาชีวศึกษาอุบลราชธานี วิทยาลัยอาชีวศึกษาอุดรธานี วิทยาลัยอาชีวศึกษามหาสารคาม วิทยาลัยอาชีวศึกษานครราชสีมา วิทยาลัยอาชีวศึกษาหนองคาย วิทยาลัยอาชีวศึกษาสุรินทร์

7.3 วิทยาลัยอาชีวศึกษาภาคกลาง ประกอบด้วย วิทยาลัยอาชีวศึกษาจำนวน 8 แห่ง ได้แก่ วิทยาลัยอาชีวศึกษาสิงห์บุรี วิทยาลัยอาชีวศึกษาพระนครศรีอยุธยา วิทยาลัยอาชีวศึกษาสุพรรณบุรี วิทยาลัยอาชีวศึกษากาญจนบุรี วิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี วิทยาลัยอาชีวศึกษานครปฐม วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี วิทยาลัยอาชีวศึกษาลพบุรี

7.4 วิทยาลัยอาชีวศึกษาภาคตะวันออกและกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย วิทยาลัยอาชีวศึกษา จำนวน 5 แห่ง ได้แก่ วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา วิทยาลัยอาชีวศึกษาชลบุรี วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมล่อ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเสาวภา วิทยาลัยอาชีวศึกษารนนบุรี

7.5 วิทยาลัยอาชีวศึกษาภาคใต้ ประกอบด้วย วิทยาลัยอาชีวศึกษา จำนวน 6 แห่ง ได้แก่ วิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลา วิทยาลัยอาชีวศึกษาปัตตานี วิทยาลัยอาชีวศึกษายะลา วิทยาลัยอาชีวศึกษาภูเก็ต วิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช วิทยาลัยอาชีวศึกษาสุราษฎร์ธานี

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชนของวิทยาลัยอาชีวศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยรวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อประกอบการศึกษา โดยเสนอเรียงตามลำดับหัวข้อต่อไปนี้

2.1 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545

2.2 ความสัมพันธ์กับชุมชน

2.2.1 ความหมายของการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชน

2.2.2 ความสำคัญและความจำเป็นของความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน

2.2.3 ความมุ่งหมายในการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชนของวิทยาลัยอาชีวศึกษา

2.2.4 หลักการและวิธีการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชน

2.2.5 ความสัมพันธ์กับชุมชนของสถานศึกษา

2.2.5.1 ด้านการวางแผนการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน

2.2.5.2 ด้านการประชาสัมพันธ์สถานศึกษา

2.2.5.3 ด้านการให้บริการชุมชน

2.2.5.4 ด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน

2.2.5.5 ด้านการรับการสนับสนุนจากชุมชน

2.2.5.6 ด้านการประเมินผลงานการสร้างสัมพันธ์กับชุมชน

2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2)

พ.ศ. 2545

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 20 สิงหาคม 2542 ได้บัญญัติสาระสำคัญเกี่ยวกับการจัดการศึกษาไว้ 9 หมวด หมวด 4 แนวทางการจัดการศึกษาเป็นหมวดที่ว่าด้วยการปฏิรูปการเรียนรู้ ซึ่งเป็นเสมือนหัวใจของการปฏิรูปการศึกษา เพราะสาระที่กำหนดในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติทุกหมวด ล้วนเป็นองค์ประกอบและปัจจัยเกื้อหนุนให้กระบวนการจัดการศึกษาเป็นไปอย่างครบถ้วนสมบูรณ์และมีประสิทธิภาพ

มาตรา 8 การจัดการศึกษาให้ยึดหลัก ดังนี้

- (1) เป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน
- (2) ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
- (3) การพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง

มาตรา 9 การจัดระบบโครงสร้าง และกระบวนการจัดการศึกษา ให้ยึดหลักดังนี้

- (1) มีเอกภาพด้านนโยบาย และมีความหลากหลายในการปฏิบัติ
- (2) มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- (3) มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษา และจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับและประเภทการศึกษา
- (4) มีหลักการส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา และการพัฒนาครูคณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง
- (5) ระดมทรัพยากรจากแหล่งต่างๆ มาใช้ในการจัดการศึกษา
- (6) การมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น

มาตรา 24 การจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการดังต่อไปนี้

- (1) จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล
- (2) ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา
- (3) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง
- (4) จัดการเรียนการสอน โดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆ ได้อย่างสัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา
- (5) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อมสื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกัน จากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ
- (6) จัดการเรียนรู้ให้เด่นชัดได้ตลอดเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มาตรา 29 ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กร ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษา อบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรร ภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนาระหว่างชุมชน

มาตรา 55 ให้มีกฎหมายว่าด้วยเงินเดือน ค่าตอบแทน สวัสดิการ และสิทธิประโยชน์ เกื้อกูลอื่น สำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อให้มีรายได้ที่เพียงพอและเหมาะสม กับฐานะทางสังคมและวิชาชีพ

ให้มีกองทุนส่งเสริมครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาเพื่อจัดสรรเป็นเงินอุดหนุน งานริเริ่มสร้างสรรค์ ผลงานดีเด่น และเป็นรางวัลเชิดชูเกียรติครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ทั้งนี้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 56 การผลิตและพัฒนาคณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา การพัฒนา มาตรฐาน และจรรยาบรรณของวิชาชีพ และการบริหารงานบุคคลของข้าราชการหรือพนักงานของรัฐ ในสถานศึกษาระดับปริญญาที่เป็นนิติบุคคล ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งสถานศึกษา แต่ละแห่ง และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

มาตรา 57 ให้หน่วยงานทางการศึกษาระดมทรัพยากรบุคคลในชุมชนให้มีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษาโดยนำประสบการณ์ความรอบรู้ ความชำนาญและภูมิปัญญาท้องถิ่นของบุคคล ดังกล่าวมาใช้ เพื่อให้เกิดประโยชน์ทางการศึกษาและยกย่องเชิดชูผู้ที่ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ซึ่งมีหลักการและความมุ่งหมายในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกายและจิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข กำหนดหลักในการจัดการศึกษาให้เป็นการศึกษา ตลอดชีวิตสำหรับประชาชน ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและพัฒนาสาระและ กระบวนการเรียนรู้ให้เป็นอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งยังกำหนดหลักในการจัดระบบ โครงสร้าง และ กระบวนการจัดการศึกษา ให้มีเอกภาพในนโยบายหลากหลายเชิงปฏิบัติ มีการกระจายอำนาจ กำหนดมาตรฐานการศึกษา และระบบประกันคุณภาพ ส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพครู คณาจารย์ และ บุคลากรทางการศึกษาระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ มาใช้ในการจัดการศึกษา การมีส่วนร่วมของ บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ๆ และนับเป็นกฎหมาย ที่ให้ความสำคัญกับการอาชีวศึกษาของประเทศ ซึ่งถือเป็นยุทธศาสตร์ในการฟื้นฟูเศรษฐกิจของ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประเทศ โดยสำคัญสำหรับวางแนวทางการปฏิรูปการอาชีวศึกษาของชาติต่อไปความว่า “การจัดการอาชีวศึกษา การฝึกอบรมวิชาชีพ ให้จัดในสถานศึกษาของรัฐ สถานศึกษาเอกชน สถานประกอบการหรือโดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ ทั้งนี้ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการอาชีวศึกษา และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง”

นอกจากนี้ยังให้ความสำคัญกับการวางบทบาทการพัฒนาประเทศในอนาคตอย่างเหมาะสม และให้สอดคล้องกับศักยภาพและบทบาททางเศรษฐกิจของพื้นที่ โดยอาศัยการมีส่วนร่วมของชุมชนในทุกระดับมีระบบบริหารจัดการที่ดี และใช้ศักยภาพด้านการผลิตและบริการเพื่อพัฒนาประเทศสู่ความเป็นฐานเศรษฐกิจของภูมิภาค รวมทั้งเสริมสร้างสมรรถนะและขีดความสามารถในการแข่งขันให้ก้าวทันโลกอย่างรู้เท่าทัน

2.2 ความสัมพันธ์กับชุมชน

สถานศึกษาเป็นสถาบันการศึกษาซึ่งนอกจากมีหน้าที่ในการจัดการศึกษาแล้วยังมีหน้าที่ในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ทั้งนี้เพราะสถานศึกษาและชุมชนมีความสัมพันธ์และมีผลกระทบซึ่งกันและกันอยู่ตลอดเวลา ผลกระทบของสถานศึกษาต่อชุมชน คือ ความสามารถในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาซึ่งมีผลต่อคุณภาพของบุคคลในชุมชนนี้ ในขณะที่เดียวกันชุมชนก็มีผลกระทบต่อสถานศึกษาด้วย ในการจัดการศึกษาจะได้ผลเพียงใดขึ้นอยู่กับความร่วมมือและการสนับสนุนของชุมชน ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน เป็นไปในลักษณะที่ต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน การปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชนของสถานศึกษาจึงเป็นงานที่สำคัญงานหนึ่งของสถานศึกษา

2.2.1 ความหมายของการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชน

แนวคิดการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชนของสถานศึกษาเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นตลอดเวลา ครอบคลุมที่บุคลากรมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ก็จะก่อให้เกิดการขับเคลื่อนกระบวนการพัฒนาของสถานศึกษาอย่างยั่งยืน ความสัมพันธ์กับชุมชนมีผู้ให้ความหมายไว้หลายท่านดังนี้

ลิขิต ภาระภักดี (2546 : 10) ให้ความหมายความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน หมายถึง กระบวนการและวิธีการต่าง ๆ ที่ผู้บริหารและครูอาจารย์ในสถานศึกษาใช้ติดต่อสื่อสารและสร้างความเข้าใจอันดีต่อผู้ปกครองนักเรียน ประชาชน และชุมชน เพื่อให้เกิดการตอบสนองในความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ยังผลให้เกิดการพัฒนาทั้งสถานศึกษาและชุมชน

สุกิจ อุคมสิน (2545 : 23) สรุปความหมายของความสัมพันธ์กับชุมชนของสถานศึกษาว่าหมายถึง การติดต่อสัมพันธ์กับชุมชน เพื่อความเข้าใจซึ่งกันและกันอันก่อให้เกิดความร่วมมือช่วยเหลือกันระหว่างสถานศึกษากับชุมชนเพื่อร่วมมือกันพัฒนาการศึกษาในสถานศึกษาตลอดจน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การใช้แหล่งทรัพยากรของชุมชนร่วมกันในทางสร้างสรรค์ และเกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมและความเจริญเกิดขึ้นในชุมชน

วัชรีย์ สุขเจริญวาริการ์ตน์ (2542 : 2) ให้ความหมายไว้ว่า ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน คือการที่สถานศึกษาและชุมชนมีบทบาทต่อกัน เพื่อให้การสนับสนุนกันทางการจัดการศึกษาเพื่อให้เกิดประโยชน์ทั้งชุมชนและตนเอง และต่อสถานศึกษาในส่วนสถานศึกษาก็จะได้รับความร่วมมือจากชุมชนในด้านต่าง ๆ ในส่วนชุมชนก็จะได้รับการศึกษาพัฒนาในด้านต่าง ๆ เป็นการเอื้อประโยชน์ต่อกัน

ศิลปะชัย ผลกล้า อ่างโน สุกิจ อุคมสิน (2545 : 23) ได้สรุปว่า ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน หมายถึง การร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชนเพื่อที่จะแลกเปลี่ยนช่วยเหลือประสานงานกันอันจะก่อให้เกิดสัมพันธอันดี ประโยชน์ที่เกิดขึ้นจะได้รับ ซึ่งกันและกัน

สรุปความหมายของการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชน หมายถึง กระบวนการติดต่อสื่อสารระหว่างสถานศึกษากับชุมชน เพื่อให้ผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนเข้าใจการดำเนินงานและความต้องการของสถานศึกษา และเพื่อสร้างความรู้สึกร่วมกันระหว่างชุมชนกับสถานศึกษา อันจะทำให้เกิดความร่วมมือกันในการพัฒนาการศึกษาและอาชีพต่อไป

2.2.2 ความสำคัญและจำเป็นของความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน

วิทยาลัยอาชีวศึกษาเป็นสถาบันการศึกษาด้านอาชีพ ที่มีความใกล้ชิดกับชุมชนมาก ในการให้ความรู้ด้านการประกอบอาชีพ ดังนั้นการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชนจึงเป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งในการดำเนินงานของสถานศึกษา การละเลยไม่เห็นความสำคัญของชุมชนเป็นการมองข้ามทรัพยากรที่สำคัญที่จะเอื้ออำนวยประโยชน์ต่อการดำเนินการของสถานศึกษาไปอย่างน่าเสียดาย และบางครั้งอาจก่อให้เกิดอุปสรรคต่อการดำเนินงานของสถานศึกษาได้ งานความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชนจึงเป็นภารกิจสำคัญอย่างยิ่งต่อการบริหารงานของสถานศึกษา

ความสัมพันธ์กับชุมชนของวิทยาลัยอาชีวศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญต่อการบริหารวิทยาลัยอาชีวศึกษาทำให้สถานศึกษาต้องกำหนดวิสัยทัศน์ในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชนให้เอื้อต่อการกิจของสถานศึกษาและทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก

ลิขิต การะภักดี (2546 : 11) ได้กล่าวสรุปถึง ความสำคัญของการปฏิบัติงานความสัมพันธ์โรงเรียนกับชุมชนไว้ดังนี้

1. เป็นการส่งเสริมให้สถานศึกษาเป็นแหล่งให้การศึกษาแก่ประชาชน
2. เป็นการส่งเสริมให้ประชาชนได้ใช้บริการสถานศึกษา
3. เป็นการส่งเสริมให้สถานศึกษาได้ช่วยพัฒนาชุมชนทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม

4. เป็นการใช้ทรัพยากรที่อยู่ในท้องถิ่นให้เป็นประโยชน์แก่การพัฒนาสถานศึกษา
5. เป็นการให้ประชาชนตระหนักว่าสถานศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน และให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาสถาบันทางการศึกษา
6. เป็นการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน อันเป็นเครื่องช่วยให้การดำเนินงานของสถานศึกษาและชุมชนบรรลุวัตถุประสงค์

ประสาร พรหมณา (2546 : 12) กล่าวว่า การบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนเป็นงานที่มีความสำคัญยิ่งที่ผู้บริหารจะต้องดำเนินการให้ต่อเนื่อง เป็นงานที่สนับสนุนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งสามารถดำเนินการได้โดยการส่งเสริมความเข้าใจแก่ชุมชนให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาสถานศึกษาทั้งในด้านวิชาการ กิจกรรม ทรัพยากรบุคคลและงบประมาณ และตามภาระหน้าที่ของสถานศึกษาแล้ว สถานศึกษาจะต้องเป็นศูนย์กลางหรือเครือข่ายร่วมกับชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นให้มีความเจริญก้าวหน้าในทุก ๆ ด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง วิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม

ประสาร พรหมณา (2546 : 17) กล่าวว่า ความสำคัญองงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนมีความสำคัญดังนี้

1. เป็นการส่งเสริมแหล่งความรู้ วิชาการต่าง ๆ ในการศึกษาแก่เยาวชนและประชาชน
2. เป็นการร่วมกันคัดสรรและปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม คุณภาพการศึกษาให้เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม
3. เป็นการดำเนินงานร่วมกันในการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์ต่อการศึกษาของสถานศึกษาและชุมชน
4. เป็นการส่งเสริมให้โรงเรียนและชุมชนได้ดำเนินกิจกรรมทางการพัฒนาสังคมร่วมกัน
5. เป็นการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดี และแก้ปัญหาความขัดแย้งพร้อมทั้งเกิดความสามัคคีของทั้งโรงเรียนและชุมชน
6. เป็นการทำให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน เกิดทัศนคติที่ดีต่อกันในการร่วมมือ สร้างสรรค์ความพร้อมทุก ๆ ด้านของโรงเรียนและชุมชน
7. เป็นการสร้างศูนย์รวมกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน โดยโรงเรียนเป็นอุทยานและแหล่งวิชาการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชน
8. เป็นการดำเนินงานร่วมกันเพื่อสร้างมาตรฐานคุณภาพการศึกษา คุณภาพชีวิต วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี สิ่งแวดล้อม และพลังงานธรรมชาติให้สืบทอดและพัฒนาต่อไปอย่างถาวร และมีกระบวนการที่ถูกต้องเหมาะสมและบรรลุเป้าหมายขององค์กร

สำภา บุญมาก (2544 : 19) ได้กล่าวสรุปถึง ความสำคัญของการบริหารงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ไว้ดังนี้

1. เป็นการส่งเสริมแหล่งความรู้ วิชาการต่าง ๆ ในการศึกษาแก่เยาวชน และประชาชน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. เป็นการร่วมกันคัดสรรและปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และคุณภาพการศึกษาให้กับสมาชิกของชุมชน

3. เป็นการดำเนินงานร่วมกันในการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดศึกษาและชุมชน

4. เป็นการส่งเสริมให้โรงเรียนและชุมชนได้ดำเนินกิจกรรมการพัฒนาทางสังคมร่วมกัน

5. เป็นการสร้างสัมพันธภาพที่ดี และแก้ปัญหาความขัดแย้ง พร้อมทั้งเกิดความสามัคคีของทั้งโรงเรียนและชุมชน

6. เป็นการทำให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน เกิดทัศนคติที่ดีต่อการร่วมกันสร้างสรรค์ความพร้อมทุก ๆ ด้านของ โรงเรียนและชุมชน

7. เป็นการสร้างศูนย์รวมกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน โดยโรงเรียนเป็นอุทยานและแหล่งวิชาการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชน

8. เป็นการดำเนินงานร่วมกันเพื่อสร้างมาตรฐานคุณภาพการศึกษา คุณภาพชีวิต วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี สิ่งแวดล้อม และพลังงานธรรมชาติ ให้สืบทอดและพัฒนาต่อเนื่องอย่างถาวร และมีกระบวนการที่ถูกต้องเหมาะสม และบรรลุเป้าหมายขององค์การ

โกมล สิริพันธ์แก้ว (อ้างใน สุพจน์ จันทราช. 2541 : 16) กล่าวถึงความสำคัญของการปฏิบัติงานความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชนไว้ว่า สถานศึกษาเป็นศูนย์กลางของชุมชน จึงต้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนทุกด้าน โดยเฉพาะการให้ความรู้ทั่วไปและความรู้ด้านวิชาชีพแก่ชุมชน การเลือกสรรคน รวมทั้งเป็นแหล่ง ถ่ายทอดวัฒนธรรมให้แก่สังคม และสถานศึกษาจะต้องได้รับการสนับสนุนจากชุมชนในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะทรัพยากร แหล่งวิชาการ การแก้ไขปัญหาความประพฤติของนักเรียน รวมทั้งการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมที่สถานศึกษาจัดขึ้นเพื่อก่อให้เกิดความเข้าใจอันดี ความร่วมมือซึ่งกันและกัน

สุพจน์ จันทราช (2541 : 18) กล่าวสรุปว่าความสำคัญของงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนนั้นถือว่าโรงเรียนเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนที่จะต้องให้ความช่วยเหลือและร่วมมือกัน พึ่งพาอาศัยกันและกันได้ ช่วยส่งเสริมหรือให้สิ่งที่อีกฝ่ายหนึ่งขาดได้ ทำให้ทั้งโรงเรียนและชุมชนสามารถพัฒนาให้เจริญก้าวหน้าดีกว่าที่จะอาศัยการพึ่งพาตนเองเพียงอย่างเดียว

สรุปได้ว่า ความสำคัญและจำเป็นในการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชนของสถานศึกษา มีดังนี้คือ

1. สถานศึกษาเป็นแหล่งเลือกสรรคนให้ชุมชนจึงมีหน้าที่พัฒนาคนให้มีความรู้ความสามารถที่จะออกไปสู่สังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. สถานศึกษาเป็นแหล่งพัฒนาคนให้ชุมชน
3. สถานศึกษาเป็นแหล่งถ่ายทอดวัฒนธรรม
4. สถานศึกษาเป็นศูนย์รวมของชุมชนเป็นสมบัติส่วนรวมของชุมชน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ดังนั้น ความสำคัญของการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชนของสถานศึกษานั้น เป็นสิ่งสำคัญยิ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษาไม่ควรละเลย แนวนโยบายการศึกษาของรัฐ ยังกำหนดว่า ควรจะจัดการศึกษาให้ตอบสนองความต้องการของชุมชนและแก้ปัญหาของชุมชนได้ ซึ่งมีความ จำเป็นและ มีประโยชน์ต่อการดำเนินงานของสถานศึกษาอย่างยิ่ง ความสัมพันธ์ระหว่างชุมชน และสถานศึกษาจะทำให้เกิดความร่วมมือในการพัฒนาการศึกษาพัฒนาประชาชน ซึ่งนำไปสู่ การพัฒนาสังคมและประเทศชาติต่อไป

2.2.3 ความมุ่งหมายในการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชน

การปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชนของสถานศึกษามีความมุ่งหมายดังนี้
(ก่อเกียรติ สมถิ. 2547 : 13-14)

1. เพื่อปรับปรุงคุณภาพงานวิชาการ ซึ่งเป็นงานหลักให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น เพราะการที่ จะสอนนักเรียนให้เป็นสมาชิกที่ดีของชุมชนได้นั้น จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากชุมชน อยู่ไม่น้อย ต้องใช้ชุมชนเป็นแหล่งศึกษาหาความรู้ต่าง ๆ รวมทั้งการฝึกงาน เพราะว่าตามแนว การสอนตามหลักสูตรปัจจุบันนั้น มุ่งให้ผู้เรียนได้ศึกษาและฝึกปฏิบัติงานจากแหล่งวิชาต่าง ๆ ในชุมชนมากขึ้น นอกจากนั้นทางยังต้องอาศัยบุคลากรในชุมชนที่มีความรู้ความสามารถ ในสาขาวิชาต่าง ๆ มาเป็นวิทยากรในชุมชนที่มีความรู้ความสามารถในสาขาวิชาต่าง ๆ มาเป็น วิทยากรด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น การเชิญวิทยากรด้านขนมไทย เชิญบุคลากร ในสถานประกอบการต่าง ๆ บุคลากรในองค์กรภาครัฐ การนิมนต์พระมาอบรมคุณธรรมจริยธรรม เป็นต้น

2. เพื่อส่งเสริมความเข้าใจกับชุมชนโดยอาจจัดกิจกรรมบางอย่างที่ผู้ปกครองอาจไม่เห็น ความจำเป็นและไม่สนับสนุน เช่น กิจกรรมวันพ่อ กิจกรรมวันแม่ เป็นต้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ชุมชนต่างไม่สัมพันธ์เกี่ยวข้องกัน ดังนั้น ถ้ามองเห็นการณ์ไกล จึงต้องเพียรพยายามในการส่งเสริม ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชนให้มากขึ้น

3. เพื่อให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมและมีบทบาทในกิจกรรมนักเรียนมากยิ่งขึ้นมีงบประมาณ ที่พอเพียงก็จริงอยู่ แต่ถ้าหากชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมช่วยเหลือก็จะพัฒนาไปได้ดียิ่งขึ้น

4. เพื่อต้องการให้ชุมชนได้ทราบถึงหลักการดำเนินการและทราบความเจริญก้าวหน้าของ สถานศึกษา

5. เพื่อต้องการให้ทราบความเคลื่อนไหวและความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีของชุมชน ซึ่งจะเป็นประโยชน์แก่สถานศึกษาอย่างมากมาย

6. เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ความคิดเห็นซึ่งกันและกัน เพื่อสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้า

7. เพื่อจัดให้เป็นศูนย์กลางชุมชน ในการบริการแก่ประชาชนทางด้านต่าง ๆ เช่น การศึกษาผู้ใหญ่ การกีฬา ห้องสมุด ศูนย์พักผ่อนหย่อนใจ การบริการด้านสุขภาพอนามัย

8. เพื่อส่งเสริมความสามัคคีของหมู่คณะ อาจจะเชิญผู้ปกครองมาร่วมกันพัฒนาวัดหรือ ร่วมกันแข่งขันกีฬาเพื่อกระชับความสัมพันธ์ไมตรีระหว่างชุมชนกับสถานศึกษาให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น
Elsbree, McNally, & Wynn (อ้างใน วิเชียรรัตน์ พึ่งกลิ่น. 2545 : 14) ได้กล่าวถึง จุดมุ่งหมายของการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนไว้ 5 ประการ คือ

1. การนำโรงเรียนเข้าสู่ชุมชน
2. การใช้ชุมชนเป็นแหล่งทางการศึกษา
3. การใช้โรงเรียนเป็นแหล่งทางการศึกษา
4. ชุมชนในฐานะเป็นหุ้นส่วนในการประกอบการทางการศึกษา
5. โรงเรียนและชุมชนในฐานะเป็นหุ้นส่วนการปรับปรุงชีวิตและความเป็นอยู่ของชุมชน

พินิจดา วีระชาติ (2542 : 51 อ้างถึงใน สำเภา บุญมาก. 2544) ได้กล่าวถึงความมุ่งหมายของการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชน ดังนี้

1. เพื่อสร้างเสริมสัมพันธภาพระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เพราะสัมพันธภาพจะเป็น เครื่องมือเชื่อมโยงระหว่างโรงเรียนกับชุมชนให้มาร่วมมือกันปฏิบัติการต่าง ๆ ที่มีอยู่ให้บรรลุ จุดมุ่งหมายอันเดียวกันตามที่กำหนดไว้

2. เพื่อสร้างเสริมความรู้สึกเป็นเจ้าของแก่ชุมชน เนื่องจากโรงเรียนเป็นสาธารณสมบัติ ที่ชุมชนเป็นเจ้าของอยู่แล้ว หากแต่มอบหมายให้คณะครูเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการ ซึ่งมีครูใหญ่ เป็นหัวหน้า

3. เพื่อให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจการของโรงเรียน กิจการต่าง ๆ ของโรงเรียนอาจแบ่งเป็น หลายประเภท เช่น การกำหนดความมุ่งหมาย และนโยบาย กิจการเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียน กิจการเกี่ยวกับการพัฒนาอาคารสถานที่ ตลอดจนการพัฒนาด้านวิชาการ เช่น หลักสูตร เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อให้การดำเนินงานของโรงเรียนสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริงในอัน ที่จะพัฒนาบุตรหลานของเขา

4. เพื่อฟื้นฟู และรักษาวัฒนธรรมของชุมชน ในชุมชนที่มีวัฒนธรรมประจำอยู่มากมาย ทั้งนี้เป็นขนบธรรมเนียมประเพณี และศาสนา วัฒนธรรมเหล่านี้เป็นเครื่องสร้างสรรค์ความดีของ ชุมชน เป็นเครื่องยึดเหนี่ยว เป็นศูนย์รวมจิตใจ และเป็นสัญลักษณ์ของชุมชน ชุมชนจะรักษาและ หวงแหนอย่างยิ่ง โรงเรียนทำการฟื้นฟูและถ่ายทอดให้แก่เยาวชน ชุมชนจะให้ความร่วมมือ ทุกประการ เพราะชุมชนมองเห็นว่าโรงเรียนทำเพื่อชุมชนอย่างแท้จริง

5. เพื่อสร้างความกลมกลืนระหว่างบ้านกับโรงเรียน เพราะยอมรับว่าโรงเรียน เป็นหน่วยงานของชุมชน ดำเนินงานพัฒนาคนสำหรับชุมชน โรงเรียนกับชุมชนจึงมีการปฏิบัติ ไปในทิศทางเดียวกัน การดำรงชีพในชุมชนควรจะเป็นหลักสูตรของโรงเรียน ปฏิบัติการต่าง ๆ ควรจะเป็นของชุมชน โรงเรียนจะเป็นเพียงสถานที่ฝึกหัดเท่านั้น

Sumption (อ้างถึงใน บุญเข้ม กู้ป้อง. 2540 : 16) ได้กำหนดความมุ่งหมายของการปฏิบัติงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนไว้ 10 ประการ ดังนี้

1. เสนอรายงานให้ชุมชนทราบเกี่ยวกับกิจกรรมและข่าวสารของโรงเรียน
2. รับทราบข่าวความเคลื่อนไหวจากภายนอก เพื่อประโยชน์ของโรงเรียน
3. ส่งเสริมให้ประชาชนเข้าใจในความสำคัญของการศึกษา และเกิดความรู้สึกว่าเป็นหน้าที่ของประชาชนในระบอบประชาธิปไตย ที่จะสนใจต่อการศึกษาของท้องถิ่น
4. ส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมดูแลการจัดการศึกษาของโรงเรียน
5. ส่งเสริมให้ประชาชนหรือชุมชน เข้ามามีบทบาทในการวางเป้าหมายของการศึกษาและการพัฒนาการเรียนการสอน
6. สร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันระหว่างบ้านกับโรงเรียน และชุมชนหรือท้องถิ่นที่โรงเรียนตั้งอยู่ให้เกิดขึ้น โดยมีโรงเรียนเป็นศูนย์กลางชุมชน ศูนย์การศึกษาและวัฒนธรรม
7. เสนอความรู้ความก้าวหน้า และแนวโน้มใหม่ ทางการศึกษาแก่ชุมชน
8. ส่งเสริมให้เกิดความสัมพันธ์และความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับสถาบันอื่น ๆ

ในสังคม

9. เพื่อเป็นหนทางในการประเมินผลการดำเนินงานของโรงเรียนจากชุมชน
10. เพื่อเป็นการแก้ไขข้อข้องใจ และสิ่งที่จะทำให้ประชาชนเข้าใจโรงเรียนผิด ๆ ช่วยทำให้ประชาชนมองโรงเรียนในแง่ดีด้วยความซื่อสัตย์และนิยมนยกย่อง

ทัศนีย์ รอดไพบุลย์ (2545 : 27) กล่าวว่า ความมุ่งหมายของการปฏิบัติงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนมีความมุ่งหมายเพื่อให้ชุมชนมีความเข้าใจที่ดีต่อโรงเรียน อันจะทำให้โรงเรียนได้รับการส่งเสริมสนับสนุน ได้รับความร่วมมือและความช่วยเหลือจากชุมชน ซึ่งจะเอื้ออำนวยให้โรงเรียนดำเนินงานด้านต่าง ๆ ไปได้ด้วยดี

สรุปได้ว่า การปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชนของวิทยาลัยอาชีวศึกษามีความมุ่งหมายเพื่อให้บุคคลต่าง ๆ ในชุมชน ได้เข้ามามีส่วนร่วมกับทางสถานศึกษาในการพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา และให้นักเรียนและบุคคลในชุมชนเกิดความภาคภูมิใจต่อสถานศึกษา และเพื่อให้สถานศึกษามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน

2.2.4 หลักการและวิธีการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชน

หลักการและวิธีการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชนของสถานศึกษานั้นจำเป็นต้องมีมาตรการในการดำเนินงานเพื่อให้ บรรลุเป้าหมายของการศึกษาที่สถานศึกษากำหนด มีผู้เสนอแนวความคิดที่เป็นประโยชน์และสามารถปฏิบัติได้ ดังนี้

ลิขิต การระกักดี (2546 : 15) ได้กล่าวถึงหลักการปฏิบัติความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชนไว้ดังนี้

1. ผู้บริหารและครูต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับชุมชนที่ตั้งอยู่ และสามารถดำเนินการ โดยปรับสภาพของบุคลากรและสถานศึกษาให้สอดคล้องเข้ากับสภาพชุมชนนั้น ตลอดจน จัดการประชาสัมพันธ์สถานศึกษา เพื่อให้ชุมชนได้ทราบความเคลื่อนไหวของสถานศึกษาอยู่เสมอ
2. การดำเนินงานระหว่างสถานศึกษากับชุมชนจะต้องเป็นไปด้วยกระบวนการไตร่ตรอง สองทาง คือ ทั้งสถานศึกษาและชุมชนต้องมีความเข้าใจอันดีซึ่งกันและกัน และร่วมกันดำเนินงาน โดยใช้กระบวนการหมู่พวก

3. ต้องดำเนินงานด้วยความบริสุทธิ์ใจ ตรงไปตรงมา เป็นไปในทางสร้างสรรค์และ ต่อเนื่อง

4. การดำเนินงานควรใช้วิธีการหลาย ๆ อย่าง ที่ง่ายและคล่องตัว มีการยืดหยุ่น ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ เวลา และโอกาส

เริงชัย หมื่นชนะ (2534 : 9) ได้กล่าวถึงหลักการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับ ชุมชน ไว้ว่า

1. สนับสนุน และหาทางให้ผู้ปกครองมาร่วมเป็นสมาชิกสมาคมครูและผู้ปกครอง
2. พยายามประชาสัมพันธ์กิจกรรมที่สถานศึกษาจัดขึ้นอยู่เสมอเป็นระยะ
3. รับฟังทัศนคติและความคิดเห็นของนักเรียน ผู้ปกครอง และพร้อมที่จะปรับปรุง
4. เข้าใจความต้องการของชุมชนและสังคม
5. มีความตื่นตัวที่จะพัฒนาสถานศึกษาและท้องถิ่นอยู่เสมอ
6. พัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาอยู่เสมอ
7. พยายามใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์แก่สถานศึกษา
8. ศึกษาความเปลี่ยนแปลงของสังคมและสิ่งแวดล้อมอยู่เสมอ ลดความขัดแย้งระหว่าง

โรงเรียน วัด ชุมชน

พินิจดา วีระชาติ (2542 : 42) ได้กล่าวถึงหลักการปฏิบัติงานความสัมพันธ์ระหว่าง สถานศึกษากับชุมชน ไว้ดังนี้

1. การทำให้สถานศึกษาเป็นศูนย์กลางความสนใจของประชาชน และปรับปรุง สถานศึกษาให้ดีที่สุดเท่าที่จะดีได้
2. การผูกมิตรสัมพันธ์กับชาวบ้าน และรักษาบรรยากาศอันดีระหว่างชาวบ้านกับ สถานศึกษา
3. ศึกษาความรู้เรื่อง ชุมชนที่สถานศึกษาดังอยู่ เพื่อที่จะหาสิ่งที่เป็นประโยชน์มาสอน นักเรียน ซึ่งทำให้นักเรียนได้ใกล้ชิดกับชุมชนและสถานศึกษามากยิ่งขึ้น
4. การรับใช้ชุมชนด้วยวิธีการดังนี้
  - 4.1 ทำสถานศึกษาให้เป็นศูนย์กลางของชุมชน
  - 4.2 ชักชวนชาวบ้านให้เข้าหาสถานศึกษา

4.3 เปิดโอกาสให้ชาวบ้านได้ใช้สถานศึกษา

4.4 จัดนันทนาการต่าง ๆ ร่วมกับชาวบ้าน

5. จัดตั้งสมาคมครูผู้ปกครองเพื่อร่วมกันบริหารสถานศึกษาให้เจริญ

6. พยายามเผยแพร่กิจกรรมของสถานศึกษาให้ประชาชนได้ทราบด้วยวิธีการต่าง ๆ

7. จัดตั้งสมาคมนักเรียนเก่า เพื่อให้นักเรียนเก่าไม่ลืมสถานศึกษา และทำประโยชน์แก่สถานศึกษา

วิธีการปฏิบัติงานความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน

พินิจดา วีระชาติ (2542 : 55) ได้กล่าวถึงวิธีการปฏิบัติงานความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ไว้ดังนี้

1. จัดให้มีการประชุมนิเทศผู้ปกครองนักเรียนในวันเปิดภาคเรียน โดยชี้แจงวัตถุประสงค์ของการศึกษา และการดำเนินงานของสถานศึกษา ทั้งด้านการสอน การอบรมบ่มนิสัยและการพัฒนาด้านต่าง ๆ

2. เชิญผู้ปกครองมาเยี่ยมชมโรงเรียน เช่น มาชมการเรียนการสอน ชมการแสดงของนักเรียน ชมนิทรรศการที่โรงเรียนจัดขึ้น เป็นต้น

3. เชิญผู้ปกครองมาร่วมแก้ปัญหาบางอย่างเกี่ยวกับตัวเด็ก เช่น เด็กก้าวร้าว เด็กติดยาเสพติด

4. ให้อุไปเยี่ยมนักเรียนและผู้ปกครองที่บ้าน เพื่อให้เกิดความเข้าใจอันดี และมีความสนิทสนมซึ่งกันและกัน

5. ให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน เช่น เชิญมาเป็นวิทยากรในเรื่องที่เขามีความถนัดและความชำนาญสูง เชิญมาเป็นกรรมการในงานโรงเรียนที่จัดขึ้นไม่ว่าจะเป็นการแข่งขันกีฬา การจัดงานประเพณีหรือกิจกรรมอื่น ๆ ที่สนใจร่วมกัน ถ้าเป็นไปได้อาจเชิญผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมวางแผนงานของโรงเรียน ทั้งในด้านหลักสูตร อาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ของโรงเรียน

Jacobson et. al., (อ้างใน วิเชียรรัตน์ พึ่งกลิ่น. 2545 : 17) กล่าวถึงวิธีการปฏิบัติงานความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชนไว้ ดังนี้

1. จัดให้มีเอกสารและสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ของสถานศึกษาออกเผยแพร่

2. จัดให้มีบริการเสนอข่าวจากโรงเรียนถึงบ้านเป็นประจำ

3. จัดให้มีนิทรรศการภายในสถานศึกษา

4. จัดให้มีวันสัปดาห์แห่งการศึกษา

5. จัดให้มีโครงการเยี่ยมเยียนผู้ปกครองที่บ้าน

6. จัดให้มีวันเยี่ยมเยียนสถานศึกษา

7. สร้างความสัมพันธ์ระหว่างศิษย์เก่ากับศิษย์ปัจจุบัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

8. ใช้สื่อมวลชนในด้านต่าง ๆ เช่น โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ และอื่น ๆ
9. จัดทำรายงานประจำปีชี้แจงให้ทราบ
10. จัดตั้งสมาคมศิษย์เก่า
11. จัดตั้งสมาคมผู้ปกครองและครู
12. จัดกิจกรรมนอกหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดี
13. สถานศึกษาควรจัดกิจกรรมโดยมีส่วนร่วมในท้องถิ่น เช่น งานประเพณีต่าง ๆ ของท้องถิ่น นอกจากนี้ควรมีการแสดงของนักเรียน หรือการจัดเกมกีฬาต่าง ๆ

Stoops & Rafferety (อ้างใน สุกิจ อุคมสิน. 2545 : 31) กล่าวถึงหลักในการปฏิบัติงานความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ไว้ว่า

1. ต้องเป็นกระบวนการทั้งรับข่าวและให้ข่าวแก่ชุมชน โดยที่บุคคลภายนอกสถานศึกษาจะต้องทราบความเป็นมาต่าง ๆ ของชุมชนเป็นอย่างดี และในเวลาเดียวกันสถานศึกษาจะต้องแถลงชี้แจงให้ประชาชนได้ทราบถึงอุปสรรคปัญหาและวิธีดำเนินงานของสถานศึกษา
  2. สร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ประการสำคัญที่สุดคือจะต้องให้ประชาชนในชุมชนนั้นเข้าใจสถานศึกษาให้มากที่สุด
  3. การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ประการสำคัญที่สุดคือจะต้องให้ประชาชนในชุมชนนั้นเข้าใจสถานศึกษาให้มากที่สุด
  4. สร้างความสัมพันธ์ควรจะต้องกระทำต่อเนื่องติดต่อกันตลอดไป
  5. สถานศึกษาควรให้ข้อมูลหรือข่าวสารที่น่าสนใจต่อการเข้าใจ และควรจะต้องสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างสถานศึกษากับชุมชน
- สุกิจ อุคมสิน (2545 : 31) กล่าวถึงหลักการในการปฏิบัติงานความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน สรุปได้ดังนี้

1. ครูจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับชุมชนที่ตั้งอยู่ และสามารถดำเนินการ โดยปรับสถานภาพของบุคลากรและสถานศึกษาให้เข้ากับสภาพชุมชนนั้น ตลอดจนมีการประชาสัมพันธ์สถานศึกษาเพื่อให้ชุมชนได้รับทราบความเคลื่อนไหวของสถานศึกษาอยู่เสมอ
2. การดำเนินการงานระหว่างสถานศึกษาและชุมชนต้องดำเนินไปด้วยไมตรีสองทางคือทั้งสถานศึกษาและชุมชนจะต้องมีความเข้าใจอันดีซึ่งกันและกัน และร่วมกันดำเนินงานโดยใช้กระบวนการสร้างทีมงาน
3. การดำเนินการต้องกระทำด้วยความบริสุทธิ์ใจ ตรงไปตรงมา เป็นไปในทางสร้างสรรค์ และต่อเนื่องการดำเนินงานควรใช้วิธีการหลาย ๆ อย่างที่ง่ายและคล่องตัว มีการยืดหยุ่นให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ เวลา และโอกาส

ประเสริฐ สมพงษ์ธรรม (อ้างถึงใน สำเภา บุญมาก. 2544 : 42) กล่าวถึงวิธีการปฏิบัติงานความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชนควรดำเนินการดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. การให้ชุมชนมาร่วมในกิจกรรมของสถานศึกษา
  - 1.1 การปฐมนิเทศนักเรียนใหม่
  - 1.2 การเชิญผู้ปกครองมา เกี่ยวกับการเรียนการสอนของสถานศึกษาประจำปี
  - 1.3 พัฒนาโรงเรียนในด้านต่าง ๆ
  - 1.4 การประชุมร่วมกับครูอาจารย์
  - 1.5 การประชุมร่วมกับศิษย์เก่า
  - 1.6 การประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
  - 1.7 การชมนิทรรศการผลงานนักเรียน การแสดงของนักเรียน
  - 1.8 การจัดกิจกรรมสร้างความสามัคคีระหว่างผู้ปกครองกับครู เช่น การจัดกีฬา
  - 1.9 การจัดกิจกรรมของโรงเรียน ได้แก่ กิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมประเพณี

กิจกรรมทางศาสนา กิจกรรมวันสำคัญของชาติ ฯลฯ

2. การรายงานความก้าวหน้าของนักเรียน
  - 2.1 รายงานผลการเรียน ได้แก่ ผลการเรียนรายวิชา ผลการเรียนระหว่างปลายภาคเรียน.
  - 2.2 รายงานความประพฤติ ได้แก่ ผลงานการสร้างความคิด ผลงานการร่วมกิจกรรม
  - 2.3 รายงานสุขภาพ ได้แก่ ผลการตรวจสุขภาพนักเรียน
3. สถานศึกษาให้ความช่วยเหลือกับชุมชน
  - 3.1 ช่วยพัฒนาชุมชนในด้านต่าง ๆ เช่น ทำความสะอาด สร้างถนน
  - 3.2 ช่วยสอน อบรม เกี่ยวกับการประกอบอาชีพ
  - 3.3 เผยแพร่ความรู้ใหม่ ๆ แก่ชุมชน จัดบริการข่าวสาร
  - 3.4 ร่วมมือกับหน่วยงานอื่นเพื่อพัฒนาชุมชน
4. การบริการเกี่ยวกับอาคารสถานที่ของสถานศึกษาแก่ชุมชน
  - 4.1 การจัดงานของชุมชน
  - 4.2 การประชุมต่าง ๆ ของคณะกรรมการชุมชน
  - 4.3 การจัดบริการห้องสมุดแก่ชุมชน
  - 4.4 การบริการด้านสนามกีฬา
  - 4.5 การบริการห้องพยาบาล
5. การใช้วิทยากรในชุมชน
  - 5.1 นำวิทยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาใช้เป็นสื่อการเรียนการสอน
  - 5.2 การเชิญวิทยากร ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาเป็นวิทยากร
  - 5.3 การนำนักเรียนไปศึกษาตามชุมชน สถานที่ต่าง ๆ ในชุมชน
  - 5.4 การศึกษาวัฒนธรรมพื้นฐานของชุมชน

6. การให้ชุมชนช่วยเหลือการศึกษา

6.1 ด้านการเงิน งบประมาณ

6.2 ด้านวัสดุ อุปกรณ์

6.3 ด้านแรงงาน

6.4 ด้านคำปรึกษาหารือ

6.5 ด้านเป็นวิทยากร หรือให้ความรู้แก่ครูอาจารย์และนักเรียน

7. การประชาสัมพันธ์ ได้แก่ ข่าวสารทั่วไปของสถานศึกษา ผลงานความสำเร็จในการดำเนินงานของสถานศึกษา กระบวนการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน

ลิขิต การระกักดี (2546 : 33) กล่าวว่า การปฏิบัติงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนและหน่วยงานอื่นในท้องถิ่น คือ การดำเนินงานและกิจกรรมต่าง ๆ ที่เอื้ออำนวยให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดี เกิดความเข้าใจอันดีต่อกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชนและหน่วยงานอื่น ๆ ซึ่งโรงเรียนสามารถปฏิบัติได้โดยการให้ครูมีส่วนร่วมในการติดต่อสัมพันธ์กับชุมชน จัดกิจกรรมเสริมการศึกษาของนักเรียน จัดตั้งกลุ่มหรือสมาคมศิษย์เก่า สมาคมผู้ปกครองนักเรียน การจัดกิจกรรมร่วมกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

จากแนวคิดของนักวิชาการที่เสนอแนวทางของวิธีการปฏิบัติงานความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชนดังที่กล่าวมาข้างต้น เมื่อนำมาประมวลเข้าด้วยกันแล้วสรุปได้ว่า วิธีการปฏิบัติงานความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชนนั้น จะต้องมีการศึกษาชุมชน มีการจัดการประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึง และเข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชน บริการชุมชน จัดตั้งองค์การระหว่างสถานศึกษากับชุมชน จัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังมีความคิดเห็นว่าการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน จะประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใด ผู้บริหาร ครู และนักเรียนในสถานศึกษา เป็นผู้มีส่วนสำคัญเป็นอย่างมาก พร้อมกันนั้นสถานศึกษาต้องพยายามยกเสกกันระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ออกเสีย มีการปฏิบัติงานความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน มีความร่วมมือร่วมใจกันระหว่างสถานศึกษากับชุมชนออกเสีย มีความร่วมมือร่วมใจกันระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ในฐานะผู้รับใช้และผู้นำชุมชน พยายามให้ชุมชนได้รับประโยชน์จากสถานศึกษาให้มากที่สุดซึ่งไม่ขัดต่อกฎและระเบียบของทางราชการ ในขณะที่เดียวกันสถานศึกษาก็พยายามใช้ทรัพยากรของท้องถิ่น และรับฟังความคิดเห็นของชุมชนให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ เพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุงสภาพต่าง ๆ ของโรงเรียนให้ดีขึ้นเรื่อย ๆ อย่างต่อเนื่อง

2.2.5 ความสัมพันธ์กับชุมชนของสถานศึกษา

ความสัมพันธ์กับชุมชนของสถานศึกษาเป็นภารกิจที่สำคัญยิ่งประการหนึ่งที่สถานศึกษาต้องนำมาพิจารณา เพื่อกำหนดบทบาทและหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินการ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2539 : 54-62) ได้กำหนดขอบข่ายไว้ 6 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการวางแผนการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
2. ด้านการสร้างและเผยแพร่เกียรติประวัติของโรงเรียน
3. ด้านการให้บริการชุมชน
4. ด้านการเป็นผู้นำและให้ความร่วมมือในการพัฒนาชุมชน
5. ด้านการได้รับความสนับสนุนจากชุมชน
6. ด้านการประเมินผลงานสร้างสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

1. ด้านการวางแผนการสร้างสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
การวางแผนเป็นงานที่สำคัญที่ผู้บริหาร โรงเรียนจะต้องจัดทำก่อนอย่างอื่นการบริหารงานใด ๆ ถ้าขาดการวางแผนที่ดีผลงานที่ได้รับจากการปฏิบัติงานขององค์การก็จะไม่ดีไปด้วย การทำงานที่สำคัญงานจะสำเร็จลงด้วยดีจะต้องมีการเตรียมงานไว้ล่วงหน้า มีการร่วมกันวางแผนงานที่จะปฏิบัติ

กระทรวงศึกษาธิการ (2539 : 54) ได้กำหนดแนวทางปฏิบัติด้านการวางแผนสร้างสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียน ไว้ดังนี้

1.1 การรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลชุมชน หมายถึง โรงเรียนจะต้องแต่งตั้งบุคคล ขึ้นมารับผิดชอบในการรวบรวมข้อมูล จัดระบบข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล ตลอดจนการนำข้อมูลไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ ชุมชนมีหน้าที่ให้ข้อมูล ข้อคิดทัศนคติ และให้คำปรึกษาในการวางแผนสร้างสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ตลอดจนวิถีชีวิตของชุมชนที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน

1.2 การทำแผนสร้างสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน หมายถึง โรงเรียนจะต้องทำแผนงานสร้างสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน มีผู้รับผิดชอบในการปฏิบัติตามแผนและมีการประเมินผล แผนงานสร้างสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนและเสนอแนะแนวคิดที่ต้องการให้โรงเรียนดำเนินการ

ส่วนปัญหาด้านการวางแผนงานสร้างสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ได้แก่ สถานศึกษามีแผนในการปฏิบัติงานด้านสร้างสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชนไม่ชัดเจน ขาดการศึกษาข้อมูลของชุมชนก่อนการวางแผนสร้างสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน และขาดความร่วมมือกับชุมชนในการวางแผน ขาดการประชุมปรึกษาหารือกันระหว่างครูในการวางแผนขาดการประสานงานที่ดีระหว่างสถานศึกษากับชุมชน และขาดบุคลากรที่จะดำเนินงานสร้างสัมพันธ์กับชุมชน

2. ด้านการสร้างและเผยแพร่เกียรติประวัติของโรงเรียน

กระทรวงศึกษาธิการ (อ้างใน วัฒนา โคตรเนตร. 2546 : 18) ได้กล่าวถึงการดำเนินงานเกี่ยวกับการสร้างและเผยแพร่เกียรติประวัติของโรงเรียนว่าเป็นการดำเนินการด้านต่าง ๆ ของโรงเรียนเพื่อให้โรงเรียนและชุมชนมีความเข้าใจซึ่งกันและกัน เป็นการสร้างความศรัทธาและความร่วมมือต่อกันก่อให้เกิดความรู้สึกมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน ดังนี้

2.1 การกำหนดอุดมการณ์ของโรงเรียน หมายถึง คุณธรรมหรือคุณงามความดีที่โรงเรียนกำหนดไว้และมุ่งหมายที่จะบรรลุถึง เพื่อเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม ลักษณะนิสัย และความประพฤติ โดยมีการกำหนดวิธีการและแนวปฏิบัติเพื่อให้เป็นไปตามอุดมการณ์นั้น เพื่อให้บรรลุไปตามเป้าหมาย ชุมชนซึ่งเป็นผู้รับประโยชน์ควรมีส่วนได้กำหนดอุดมการณ์และให้ข้อคิดแนวปฏิบัติในการสร้างคุณธรรม จริยธรรม สร้างลักษณะนิสัย เพื่อให้บุคลากรของเขาได้เป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุข

2.2 การสร้างและเผยแพร่เกียรติประวัติทางด้านวิชาการ มีการสนับสนุนส่งเสริมความสามารถทางวิชาการ มีการรวบรวมผลงานทางวิชาการ เผยแพร่ผลงานทางวิชาการแก่ชุมชนร่วมมือในกิจกรรมทางวิชาการของชุมชนมีการเผยแพร่เกียรติประวัติอย่างต่อเนื่อง ในส่วนของชุมชนจะต้องให้การสนับสนุนและส่งเสริมทางวิชาการ ร่วมเผยแพร่เกียรติประวัติให้บริการความรู้ร่วมกิจกรรมทางวิชาการที่โรงเรียนจัดขึ้นซึ่งจะเป็นการสร้างเกียรติประวัติของโรงเรียนอีกทางหนึ่ง

2.3 การสร้างและเผยแพร่เกียรติประวัติทางด้านจริยธรรมและคุณธรรมมีการส่งเสริมให้นักเรียนและบุคลากรประกอบคุณงามความดี มีกิจกรรมในการปลูกฝังจริยธรรมคุณธรรม พร้อมทั้งประกาศเกียรติคุณงามความดี โดยการสนับสนุนในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ใช้วัดเป็นแหล่งอบรมจริยธรรมและคุณธรรม ช่วยยกย่องเชิดชูเกียรติบุคคลผู้ทำคุณงามความดี เป็นต้น

2.4 การสร้างและเผยแพร่เกียรติประวัติทางด้านกีฬา โรงเรียนและชุมชนมีการสนับสนุนการเล่นกีฬาทั้งกีฬาภายในและกีฬาภายนอก ประกาศเกียรติคุณผลงานดีเด่นด้านกีฬา ชุมชนอาจให้การสนับสนุนด้านทุนทรัพย์ ด้านวิทยากรและการเข้าร่วมกิจกรรมกีฬาที่โรงเรียนจัดขึ้น

2.5 การสร้างและเผยแพร่เกียรติประวัติของโรงเรียนด้านอื่น ๆ เช่น ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมของชุมชน ให้การสนับสนุนส่งเสริมนักเรียนและบุคลากรที่มีความสามารถด้านอื่นๆ พร้อมทั้งรวบรวมเกียรติประวัติเผยแพร่แก่ชุมชน ชุมชนในฐานะผู้นำและผู้ปกครองนักเรียนถือว่าเป็นผู้ที่มีส่วนได้เสีย ส่วนรับผิดชอบต้องให้การสนับสนุน ร่วมกิจกรรมและช่วยเผยแพร่เกียรติประวัติของโรงเรียนและชุมชนด้วย

ไพฑูริย์ เจริญพันธุ์วงศ์ (2539 : 150 – 156) กล่าวถึง งานประชาสัมพันธ์ของโรงเรียนว่า โรงเรียนควรจัดให้มีการประสานสัมพันธ์ระหว่างครู ศิษย์เก่า ศิษย์ปัจจุบัน ผู้ปกครองนักเรียนและประชาชนทั่วไป โดยการเข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนและกิจกรรมในท้องถิ่นจัดตั้ง

คณะกรรมการที่มาจากชุมชนให้เป็นที่ปรึกษาของโรงเรียนในด้านต่าง ๆ จัดตั้งสมาคมเกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

3. ด้านการให้บริการชุมชน

กระทรวงศึกษาธิการ (อ้างในวัฒนา โครตเนตร. 2546 : 19) ได้กำหนดขอบข่ายงานด้านการให้บริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา ไว้ดังนี้

3.1 การให้บริการข่าวสาร โรงเรียนจะต้องให้ข้อมูลความเคลื่อนไหวของโรงเรียน สังคม บริการข่าวสารแก่ชุมชน ชุมชนซึ่งเป็นฝ่ายรับข่าวสารจะต้องใช้ข่าวสารนั้นให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและชุมชน ซึ่งจะเป็นผลต่อการพัฒนาโรงเรียน เพื่อให้สังคมเกิดการพัฒน

3.2 การส่งเสริมสุขภาพอนามัยโรงเรียนและชุมชนต้องร่วมกันเผยแพร่ความรู้ด้านสุขภาพอนามัยป้องกันปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นในด้านสุขภาพอนามัยในชุมชน เช่น การป้องกันยาเสพติด การป้องกันโรคเอดส์ เป็นต้น เพื่อให้บุคลากรในโรงเรียนและประชาชนในท้องถิ่นมีสุขภาพที่แข็งแรง

3.3 การส่งเสริมอาชีพ โรงเรียนมีโครงการบริการส่งเสริมอาชีพแก่ชุมชนตามความต้องการของชุมชน จัดบริการให้ความรู้ด้านวิชาชีพตามที่ชุมชนต้องการ จัดกิจกรรมทางด้านอาชีพประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งส่วนของภาครัฐและเอกชน เพื่อให้ความรู้และแนะนำอาชีพ ชุมชนจะต้องร่วมวางแผนร่วมดำเนินการร่วมตัดสินใจในการส่งเสริมอาชีพร่วมกันสร้างงานให้เกิดในท้องถิ่นตนเอง เพื่อให้มีรายได้ เศรษฐกิจในชุมชนจะดีขึ้น

3.4 การบริการนันทนาการ นันทนาการ คือ กิจกรรมที่เกิดขึ้นเพื่อให้เกิดความ สนับสนุนสนามผลิตพละและผ่อนคลายความเครียด และยังเปิด โอกาสให้นักเรียนได้แสดงความสามารถฝึกให้เป็นคนกล้าแสดงออกฝึกเป็นผู้นำ เช่น การแข่งขันกีฬา การแสดงดนตรี การแสดง และการละเล่นต่าง ๆ โรงเรียนอาจจะดำเนินการโดยการจัดทำโครงการจัดกิจกรรมร่วมกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ให้เป็นกิจกรรมต่อเนื่อง หรือใช้วิทยากรในชุมชนมาฝึกสอนนักเรียน

3.5 การบริการอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ ส่งเสริมให้มีการบริการสถานที่หรือวัสดุ ครุภัณฑ์แก่ชุมชน เช่น บริการสนามกีฬา ห้องประชุม รถตัดหญ้า เป็นต้น และมีแนวปฏิบัติในการให้บริการมีระบบสะดวกแก่ผู้ใช้บริการชุมชนนั้นจะต้องช่วยดูแลรักษาอาคารสถานที่และวัสดุ ครุภัณฑ์ และสนับสนุนให้โรงเรียนมีวัสดุ ครุภัณฑ์และสนับสนุนให้โรงเรียนมีวัสดุครุภัณฑ์อย่างเพียงพอ มีการดำเนินงานให้เกิดประโยชน์ทั้งโรงเรียนและชุมชน

3.6 การบริการวิชาการ โรงเรียนจัดให้มีโครงการบริการทางด้านวิชาการให้ข้อมูลข่าวสารทางวิชาการออกเผยแพร่เทคโนโลยีใหม่ ๆ แก่ชุมชนอย่างต่อเนื่อง ชุมชนต้องให้ความร่วมมือ สนับสนุนโครงการที่โรงเรียนให้ความสนใจในกิจกรรมทางวิชาการเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการนำความรู้ที่ได้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์

4. ด้านการเป็นผู้นำและให้ความร่วมมือในการพัฒนาชุมชน

4.1 การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาชุมชน เป็นการจัดกิจกรรมที่วางแผนและกำหนดกิจกรรมเพื่อพัฒนาชุมชน โดยชุมชนร่วมวางแผนร่วมกำหนดแนวทางการให้ความร่วมมือร่วมดำเนินการ มีการปรับปรุงพัฒนาการจัดกิจกรรมพัฒนาชุมชน ร่วมมือกันแก้ไขปัญหาในการพัฒนาพยายามจัดกิจกรรมให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชนอย่างสม่ำเสมอ

4.2 การให้ความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่น เพื่อให้ชุมชนเข้มแข็งให้รักในท้องถิ่นตนเอง โรงเรียนจะต้องให้ความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่น เพื่อให้ชุมชนเข้มแข็งให้รักในท้องถิ่นตนเอง โรงเรียนจะต้องให้ความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง โดยการวางแผนร่วมกันที่จะพัฒนาและสร้างโรงเรียนและชุมชนให้เป็นแหล่งเรียนรู้

สรุปได้ว่า โรงเรียนและชุมชนจะต้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนเพื่อยกระดับคุณภาพของประชาชนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี ซึ่งในการพัฒนานั้นจะต้องมีการร่วมมือกันทุกฝ่ายทั้ง โรงเรียนและชุมชน องค์กรหรือหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน งานพัฒนาโรงเรียนและชุมชนจึงจะประสบผลสำเร็จ

5. ด้านการได้รับความสนับสนุนจากชุมชน

กระทรวงศึกษาธิการ (อ้างใน วัฒนา โคตรเนตร. 2546 : 20) ได้กำหนดขอบข่ายงานการได้รับความสนับสนุนจากชุมชนไว้ดังนี้

5.1 การจัดตั้งองค์กรเพื่อสนับสนุนโรงเรียน องค์กรในที่นี้หมายถึง กลุ่มบุคคลที่ทำงานอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อช่วยเหลือโรงเรียนช่วยเหลือชุมชน เช่น ชมรม สมาคม มูลนิธิ เป็นต้น เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของโรงเรียนและชุมชน องค์กรที่จัดตั้งขึ้นต้องได้รับการสนับสนุนจากชุมชน

5.2 การสนับสนุนด้านวิชาการ ได้แก่ การเป็นวิทยากร การให้ใช้สถานประกอบการเป็นแหล่งวิทยากรหรือการให้ฝึกงานในสถานประกอบการอาชีพอิสระ การให้ทุนการศึกษาแก่นักเรียน

5.3 การสนับสนุนด้านทรัพย์สิน หมายถึง การสนับสนุนด้านงบประมาณ วัสดุ ครุภัณฑ์ อุปกรณ์การศึกษา หรือการสร้างอาคารวัตถุให้แก่โรงเรียน

5.4 การสนับสนุนด้านบริการ ได้แก่ แรงงาน ยานพาหนะ การให้ยืมอุปกรณ์ การอำนวยความสะดวก การประสานงานติดต่อกับองค์กรต่าง ๆ เพื่อให้การสนับสนุนโรงเรียนสนับสนุนชุมชนในการพัฒนาโรงเรียนและท้องถิ่นให้มีความเจริญก้าวหน้า

สรุปได้ว่า โรงเรียนควรได้รับการสนับสนุนจากชุมชน ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการให้ความรู้ทางวิชาการและวิชาชีพแก่นักเรียนรวมทั้งการเสียดุลยทรัพย์ วัสดุ อุปกรณ์ แรงงาน และการปรึกษาหารือเพื่อให้โรงเรียนมีความก้าวหน้า มีการรวมตัวกันเพื่อสนับสนุนโรงเรียนและร่วมกันพัฒนาชุมชน

6. ด้านการประเมินผลงานสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนจะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องมีการร่วมวางแผน ร่วมดำเนินการ ร่วมตัดสินใจ ร่วมประเมิน ร่วมให้หลักฐานที่จำเป็นในการประเมินและหาวิธีการแก้ไขปัญหาร่วมกับ โรงเรียนเพื่อหาแนวทางมาปรับปรุงงาน โรงเรียนจะต้องเปิดโอกาสหรือหาโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียนและชุมชน

กระทรวงศึกษาธิการ (2539 : 61-62) ได้กำหนดแนวปฏิบัติในการประเมินผลงานสร้างความสัมพันธ์โรงเรียนกับชุมชนไว้ ดังนี้

มีการประเมินผลงานสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนกับชุมชน

มีหลักฐานให้ตรวจสอบได้

มีคณะกรรมการเป็นผู้ดำเนินการ

มีการวิเคราะห์ผลการประเมิน

มีการนำผลการวิเคราะห์ไปปรับปรุงงาน

ในเรื่องคณะกรรมการประเมินผลงานสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนกับชุมชน กรมสามัญศึกษา ได้กำหนดโครงสร้างการบริหารสถานศึกษาว่า จะต้องมีการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งประกอบด้วย ตัวแทนผู้ปกครองนักเรียน ตัวแทนประชุมชนมีหน้าที่ให้ความเห็นชอบในการทำแผนพัฒนาโรงเรียน และมีส่วนในการประเมินผลงานของโรงเรียนด้วย

โรงเรียนและชุมชนไม่สามารถแยกออกจากกันได้ ดังนั้นผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียน ผู้นำชุมชนและผู้ปกครองนักเรียนจะต้องร่วมมือซึ่งกันและกัน เพื่อช่วยพัฒนาโรงเรียนและชุมชนให้บรรลุเป้าหมาย

ลิขิต การะภักดี (2546 : 25-33) กำหนดขอบข่ายของงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนไว้ 5 ด้าน ดังนี้

1. การประชาสัมพันธ์โรงเรียน

งานประชาสัมพันธ์โรงเรียน เป็นภารกิจหนึ่งที่จะช่วยสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนให้เป็น ไปในแนวทางที่ดี และเป็นงานที่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะ โรงเรียนจะมีการสื่อสารแลกเปลี่ยนกันระหว่างบ้านกับ โรงเรียนเป็นการสื่อสารสองทาง งานประชาสัมพันธ์มิใช่หน้าที่ของผู้บริหารฝ่ายเดียว แต่ถือเป็นหน้าที่ของบุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียน โดยแต่งตั้งบุคลากรทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์ ตามความสามารถของแต่ละบุคคล เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของผู้บริหาร โรงเรียน เพื่อให้เกิดความเข้าใจอันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ให้เกิดความร่วมมือร่วมใจกันแก้ปัญหาทางการศึกษา ภารกิจต่าง ๆ ของโรงเรียนให้ดำเนินไปด้วยดีบรรลุผลตามหลักสูตรหรือวัตถุประสงค์ของสังคม ทั้งนี้ ความศรัทธาหรือความเชื่อมั่นที่ชุมชนมีต่อโรงเรียนนั้นต้องอาศัยการประชาสัมพันธ์เป็นองค์ประกอบหลัก

2. การให้บริการแก่ชุมชน

การให้บริการแก่ชุมชน คือ การให้บริการด้านต่าง ๆ แก่ชุมชนตามกำลังความสามารถที่โรงเรียนจะดำเนินการได้ เช่น การให้บริการด้านวิชาการ การให้คำแนะนำ หรือการปรึกษาหารือ ในกิจกรรมของชุมชน การให้บริการด้านอาคารสถานที่หรือวัสดุอุปกรณ์ และด้านอื่น ๆ โรงเรียนในฐานะที่เป็นสถาบันที่ให้บริการ การให้บริการชุมชนในด้านต่าง ๆ นั้นถือว่าการเสริมสร้างความเข้าใจและสร้างความสัมพันธ์ที่ดี ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

3. การเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน

การเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน คือ การเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ของชุมชน เท่าที่โรงเรียนจะอยู่ในวิสัยที่ทำได้ กิจกรรมข้างงานนี้ที่โรงเรียนควรปฏิบัติมีหลายอย่าง เช่น การเข้าร่วมกิจกรรมประเพณีท้องถิ่น กิจกรรมทางศาสนา การเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาท้องถิ่นหรือกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ และรวมทั้งงานด้านอื่น ๆ ของท้องถิ่นหรือบุคลากรของท้องถิ่นตามวาระโอกาส โรงเรียนในฐานะที่เป็นสถาบันและผู้นำของชุมชน เป็นศูนย์รวมของชุมชน การเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนย่อมเป็นการเสริมสร้างความเข้าใจระหว่างโรงเรียนกับชุมชนได้เป็นอย่างดี

4. การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน

การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน เป็นการเปิดโอกาสเชิญชวนหาทางให้บุคคลในท้องถิ่นเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน ได้มีส่วนในการพัฒนาให้ความรู้ ความสามารถของบุคคลต่าง ๆ ที่มีอยู่ ซึ่งสอดคล้องกับการจัดการศึกษาในปัจจุบัน ที่ต้องการให้ท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เป็นการส่งเสริมให้โรงเรียนสามารถจัดการศึกษาได้ตรงกับความต้องการของชุมชนมากยิ่งขึ้น ชุมชนจะได้มีความรู้สึกเป็นเจ้าของรักและเห็นความสำคัญของโรงเรียน ส่วนการจัดกิจกรรมต่าง ๆ นั้น โรงเรียนสามารถเลือกจัดได้ตามความจำเป็นและเหมาะสมกับสภาพแวดล้อม

5. การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่น ๆ

การเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนและหน่วยงานอื่นในท้องถิ่น คือ การดำเนินงานและกิจกรรมต่าง ๆ ที่เอื้ออำนวยให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดี เกิดความเข้าใจอันดีต่อกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชนและหน่วยงานอื่น ๆ ซึ่งโรงเรียนสามารถปฏิบัติได้โดยการให้ครูมีส่วนร่วมในการติดต่อสัมพันธ์กับชุมชน จัดกิจกรรมเสริมการศึกษาของนักเรียน จัดตั้งกลุ่มหรือสมาคมศิษย์เก่า สมาคมผู้ปกครองนักเรียน การจัดกิจกรรมร่วมกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

การปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชนของวิทยาลัยอาชีวศึกษาเป็นความสัมพันธ์ 2 ทาง ทั้งสถานศึกษาและชุมชนมีบทบาทเป็นทั้งผู้ให้และผู้รับเพื่อให้สถานศึกษาสามารถแสดงบทบาทของการให้และการรับความร่วมมือการสนับสนุนและความช่วยเหลือได้อย่างเต็มที่ ผู้วิจัยได้นำขอบข่ายงานความสัมพันธ์กับชุมชนของกระทรวงศึกษาธิการและของลิจิต การระกักดี มาเป็นแนวทางที่วิทยาลัยอาชีวศึกษา สามารถใช้เป็นหลักในการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชน

โดยผู้วิจัยได้นำมากำหนดเป็นกรอบในการวิจัย 6 ประการ พร้อมเสนอรายละเอียดสาระเพิ่มเติมในแต่ละประการ ไว้ดังนี้

2.2.5.1 การวางแผนการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน

การวางแผนเป็นงานที่สำคัญที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องจัดทำก่อนอย่างอื่น การบริหารงานใด ๆ ถ้าขาดการวางแผนที่ผลงานที่ได้รับจากการปฏิบัติงานขององค์กรก็จะไม่ดีไปด้วย การทำงานที่สำคัญงานจะสำเร็จลงด้วยดีจะต้องมีการเตรียมงานไว้ล่วงหน้า มีการร่วมกันวางแผนงานที่จะปฏิบัติ

กระทรวงศึกษาธิการ (2539 : 54) ได้กำหนดแนวทางปฏิบัติด้านการวางแผนสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา ไว้ดังนี้

1) การรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลชุมชน หมายถึง โรงเรียนจะต้องแต่งตั้งบุคคลขึ้นมารับผิดชอบในการรวบรวมข้อมูล จัดระบบข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล ตลอดจนการนำข้อมูลไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ ชุมชนมีหน้าที่ให้ข้อมูล ข้อคิดทัศนคติ และให้คำปรึกษาในการวางแผนสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ตลอดจนวิถีชีวิตของชุมชนที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน

2) การทำแผนสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน หมายถึง โรงเรียนจะต้องทำแผนงานสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน มีผู้รับผิดชอบในการปฏิบัติตามแผนและมีการประเมินผล แผนงานสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนและเสนอแนะแนวคิดที่ต้องการให้โรงเรียนดำเนินการ

ส่วนปัญหาด้านการวางแผนงานสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ได้แก่ สถานศึกษามีแผนในการปฏิบัติงานด้านสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชนไม่ชัดเจน ขาดการศึกษาข้อมูลของชุมชนก่อนการวางแผนสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน และขาดความร่วมมือกับชุมชนในการวางแผน ขาดการประชุมปรึกษาหารือกันระหว่างครูในการวางแผนขาดการประสานงานที่ีระหว่างสถานศึกษากับชุมชน และขาดบุคลากรที่จะดำเนินงานสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน

สรุป การวางแผนการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน หมายถึง การกำหนดแนวทางดำเนินงานในการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการจากชุมชนร่วมรับผิดชอบ กำหนดขอบข่ายของงานพร้อมทั้งกำหนดระยะเวลาปฏิบัติงานและตอบสนองความต้องการของชุมชน

2.2.5.2 การประชาสัมพันธ์สถานศึกษา

สถานศึกษาจำเป็นต้องติดต่อสัมพันธ์กับชุมชนมีหน้าที่ในการบริการการศึกษาแก่ชุมชนสถานศึกษาจะต้องพยายามดึงชุมชนมาร่วมดำเนินงานด้วย ถ้าชุมชนมีความเข้าใจต่อ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สถานศึกษาก็จะให้ความสนใจและร่วมมือร่วมใจเป็นอย่างดี จะช่วยให้การดำเนินงานด้านอื่น ๆ ของสถานศึกษาเป็นไปได้โดยสะดวก และเกิดความเข้าใจกันดีระหว่างสถานศึกษากับชุมชนทำให้สถานศึกษาสามารถใช้ประโยชน์จากทรัพยากรในชุมชนได้ นอกจากนี้ยังช่วยให้เข้าใจสภาพและปัญหาความต้องการของชุมชนอีกด้วย การประชาสัมพันธ์จึงถือว่าเป็นความสำคัญที่สถานศึกษาจะต้องวางแผนดำเนินการเพื่อให้ชุมชนได้รับรู้ความเป็นไปและความก้าวหน้าของสถานศึกษาดังมีผู้ให้ความหมายของการประชาสัมพันธ์ไว้ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (อ้างใน วัฒนา โครตเนตร. 2546 : 18) ได้กล่าวถึง

การดำเนินงานเกี่ยวกับการสร้างและเผยแพร่เกียรติประวัติของโรงเรียนว่าเป็นการดำเนินการด้านต่าง ๆ ของโรงเรียนเพื่อให้โรงเรียนและชุมชนมีความเข้าใจซึ่งกันและกัน เป็นการสร้างความศรัทธาและร่วมมือต่อกันก่อให้เกิดความรู้สึกร่วมกันในการดำเนินงานกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน ดังนี้

1) การกำหนดอุดมการณ์ของโรงเรียน หมายถึง คุณธรรมหรือคุณงามความดีที่โรงเรียนกำหนดไว้และมุ่งหมายที่จะบรรลุถึง เพื่อเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม ลักษณะนิสัย และความประพฤติ โดยมีการกำหนดวิธีการและแนวปฏิบัติเพื่อให้เป็นไปตามอุดมการณ์นั้น เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ชุมชนซึ่งเป็นผู้รับประโยชน์ควรมีส่วนได้กำหนดอุดมการณ์และให้ข้อคิดแนวปฏิบัติในการสร้างคุณธรรม จริยธรรม สร้างลักษณะนิสัย เพื่อให้บุคลากรของเขาได้เป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุข

2) การสร้างและเผยแพร่เกียรติประวัติทางด้านวิชาการ มีการสนับสนุนส่งเสริมความสามารถทางวิชาการ มีการรวบรวมผลงานทางวิชาการ เผยแพร่ผลงานทางวิชาการแก่ชุมชนร่วมมือในกิจกรรมทางวิชาการของชุมชนมีการเผยแพร่เกียรติประวัติอย่างต่อเนื่อง ในส่วนของชุมชนจะต้องให้การสนับสนุนและส่งเสริมทางวิชาการ ร่วมเผยแพร่เกียรติประวัติให้บริการความรู้ร่วมกิจกรรมทางวิชาการที่โรงเรียนจัดขึ้นซึ่งจะเป็นการสร้างเกียรติประวัติของโรงเรียนอีกทางหนึ่ง

3) การสร้างและเผยแพร่เกียรติประวัติทางด้านจริยธรรมและคุณธรรมมีการส่งเสริมให้นักเรียนและบุคลากรประกอบคุณงามความดี มีกิจกรรมในการปลูกฝังจริยธรรมคุณธรรมพร้อมทั้งประกาศเกียรติคุณงามความดี โดยการสนับสนุนในรูปแบบต่างๆเช่น ใช้วัดเป็นแหล่งอบรมจริยธรรมและคุณธรรม ช่วยยกย่องเชิดชูเกียรติบุคคลผู้ทำคุณงามความดี เป็นต้น

4) การสร้างและเผยแพร่เกียรติประวัติทางด้านกีฬา โรงเรียนและชุมชนมีการสนับสนุนการเล่นกีฬาทั้งกีฬาภายในและกีฬาภายนอก ประกาศเกียรติคุณผลงานดีเด่นด้านกีฬาชุมชนอาจให้การสนับสนุนด้านทุนทรัพย์ ด้านวิทยากรและการเข้าร่วมกิจกรรมกีฬาที่โรงเรียนจัดขึ้น

5) การสร้างและเผยแพร่เกียรติประวัติของโรงเรียนด้านอื่น ๆ เช่น ส่งเสริม

ศิลปวัฒนธรรมของชุมชน ให้การสนับสนุนส่งเสริมนักเรียนและบุคลากรที่มีความสามารถด้านอื่น ๆ พร้อมทั้งรวบรวมเกียรติประวัติเผยแพร่แก่ชุมชน ชุมชนในฐานะผู้นำและผู้ปกครองนักเรียน ถือว่าเป็นผู้ที่มีส่วนได้เสีย ส่วนรับผิดชอบต้องให้การสนับสนุน ร่วมกิจกรรมและช่วยเผยแพร่เกียรติประวัติของโรงเรียนและชุมชนด้วย

มัทนา ธรรมรังสี (2542 : 27 – 28) กล่าวว่า การประชาสัมพันธ์สถานศึกษา หมายถึง การเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานของสถานศึกษาเพื่อสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างสถานศึกษากับชุมชนอันจะช่วยให้สถานศึกษาปฏิบัติงานได้สะดวกยิ่งขึ้น การประชาสัมพันธ์สถานศึกษามีกิจกรรมดังนี้

1. การประชุมผู้ปกครอง เพื่อชี้แจงการปฏิบัติงานของสถานศึกษา
2. การทำจุลสารหรือสิ่งพิมพ์เพื่อเผยแพร่
3. จัดป้ายประกาศเผยแพร่ข่าวสารของสถานศึกษา
4. การพบปะเยี่ยมเยียนในบางโอกาส

Good (1973 : 430) อ้างใน ประสาร พรหมณา. 2546 : 22) บันทึกว่า การประชาสัมพันธ์ หมายถึง กิจกรรมที่จัดอย่างเป็นทางการเพื่อปรับปรุงด้านสัมพันธภาพของโรงเรียนที่มีอยู่ภายในชุมชน การประชาสัมพันธ์เป็นวิธีการของสถาบันที่มีแผนและการกระทำอย่างต่อเนื่องในอันที่จะสร้างหรือก่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างสถาบันกับกลุ่มประชาชน เพื่อให้สถาบันกับกลุ่มประชาชนที่เกี่ยวข้องมีความรู้ความเข้าใจและสนับสนุน ร่วมมือซึ่งกันและกันอันเป็นประโยชน์ให้สถาบันนั้นดำเนินไปได้ผลดีสมความมุ่งหมาย โดยอยู่บนพื้นฐานของความเป็นจริงและมีประชาคมติ เป็นแนวบรรทัดฐานสำหรับวินัย

ประสาร พรหมณา (2546 : 33) กล่าวว่า การประชาสัมพันธ์สถานศึกษาเป็นกระบวนการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับประชาชน เป็นกระบวนการที่ก่อให้เกิดความเข้าใจและความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชนอย่างดียิ่ง ต้องเป็นการเสนอให้ประชาชนทราบบริการของสถานศึกษาและเข้าใจสถานศึกษามากขึ้น การประชาสัมพันธ์สถานศึกษาที่ดีนั้นจะต้องดำเนินการอย่างตรงไปตรงมาต่อเนื่อง ทัวถึงเป็นการดำเนินการสองทางทั้งให้และรับฟังความคิดเห็นจากชุมชนด้วย

วิเชียรรัตน์ พึ่งกลิ่น (2545 : 24) สรุปไว้ว่า การประชาสัมพันธ์สถานศึกษาเป็นวิธีการที่สถานศึกษาจะต้องสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างสถานศึกษากับชุมชน โดยเน้นการสื่อสาร 2 ทาง เพื่อให้สถานศึกษาสร้างความเข้าใจ แก้ปัญหาป้องกันป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นควรจัดทำเอกสารหรือสิ่งพิมพ์เผยแพร่ข่าวสารกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษา การออกเสียงตามสายต่าง ๆ การจัดทำรายงานผลการเรียน ความประพฤติของนักเรียนให้ผู้ปกครองทราบเป็นระยะ การประชุมผู้ปกครอง การพบปะเยี่ยมเยียนในวาระที่เหมาะสม ทำป้ายประกาศ การแสดงผลงานทางวิชาการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษา โดยจัดเจ้าหน้าที่รับผิดชอบการประชาสัมพันธ์ ซึ่งสถานศึกษาจะต้องทำอย่างต่อเนื่องบริสุทธิใจตรงไปตรงมา

Kindred (อ้างใน อำนวยพร ทรัพย์คง. 2542 : 28) ได้เสนอแนะรูปแบบ การประชาสัมพันธ์โรงเรียนไว้ดังนี้

1. ต้องดำเนินการด้วยความบริสุทธิ์ใจ (integrity) คือต้องทำอย่างตรงไปตรงมาและ เชื่อถือได้
2. ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง (continuity) คือทำอย่างต่อเนื่องกันตลอดเวลาและ ตลอดไป
3. ต้องดำเนินการให้ครอบคลุมงานทุกด้าน (coverage) มิใช่ทำเพียงเฉพาะด้านใด ด้านหนึ่งเท่านั้น
4. ต้องดำเนินการด้วยความเรียบง่าย (simplicity) โดยใช้ภาษาและวิธีการที่ง่าย แยกการเข้าใจ
5. ต้องดำเนินการด้วยวิธีการเสริมสร้าง (constructivness) คือให้ออกมาในรูปของ การเสริมสร้างความเข้าใจอันดีต่อกัน
6. ต้องดำเนินงานโดยรู้จักปรับตัวเข้าหากัน (adaptability) ก็จะต้องปรับทุกสิ่งทุกอย่าง ให้เข้ากับสภาพของชุมชนให้ได้
7. ต้องดำเนินการด้วยความยืดหยุ่น (flexibility) คือทุกสิ่งทุกอย่างเกี่ยวพันกับการสร้าง ความสัมพันธ์จะต้องยืดหยุ่นได้

ก่อเกียรติ สมสี (2547 : 25) กล่าวว่า งานการประชาสัมพันธ์เป็นการเผยแพร่ข่าวสารและ ผลงานของโรงเรียนเพื่อสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างสถานศึกษากับชุมชนและหน่วยงานอื่น ๆ โดยมีแนวปฏิบัติดังนี้

1. แต่งตั้งบุคลากรทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์ของสถานศึกษา
2. กำหนดแผน เป้าหมาย และวิธีดำเนินการโดย
  - 2.1 การทำเป็นหนังสือ ได้แก่ ประกาศ แถลงการณ์ ข่าว
  - 2.2 การให้ข่าวแก่สื่อมวลชน
  - 2.3 การโฆษณาทางสื่อมวลชน แผ่นป้ายหรือเคลื่อนที่
  - 2.4 การจัดทำเอกสาร ได้แก่ จดหมาย ข่าว ข่าวสาร หรือ แผ่นปลิว
  - 2.5 ร่วมกิจกรรมของชุมชน
3. ดำเนินการประชาสัมพันธ์ตามแผน
4. ติดตามประเมินผลประชาสัมพันธ์ทำได้โดย
  - ตรวจความถูกต้องและแก้ไขข่าว
  - รายงานผู้บังคับบัญชาในกรณีจำเป็น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สรุปได้ว่าการประชาสัมพันธ์ หมายถึง การเผยแพร่ข่าวสารการดำเนินการของสถานศึกษาให้ชุมชนทราบซึ่งรวมถึงการติดต่อ สัมพันธ์กับผู้ปกครอง การจัดทำเอกสารเผยแพร่ การจัดนิทรรศการเผยแพร่ผลงานของครูและนักเรียน เพื่อให้เกิดความภูมิใจในผลงานร่วมกัน รวมถึงสร้างและเผยแพร่เกียรติประวัติของสถานศึกษาและการสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างสถานศึกษากับชุมชนอันจะช่วยให้สถานศึกษาปฏิบัติงานด้วยความสะดวกราบรื่น

2.2.5.3 การให้บริการแก่ชุมชน

สถานศึกษาเป็นหน่วยหนึ่งของสังคมในชุมชน การดำเนินงานของสถานศึกษาในบางส่วนต้องอาศัยความร่วมมือของบุคคลต่าง ๆ ในชุมชน และเช่นเดียวกันสถานศึกษาก็ตอบสนองชุมชนโดยการให้บริการด้านต่าง ๆ ตามกำลังความสามารถของสถานศึกษา เช่น การให้ชุมชนเข้ามาใช้อาคารสถานที่ การส่งเสริมอาชีพ และสถานศึกษายังทำหน้าที่ให้การศึกษาเพิ่มเติมให้กับประชาชน โดยอาจจะดำเนินการด้วยตนเอง หรือร่วมกับหน่วยงานอื่นทั้งภาคเอกชน และหน่วยงานของรัฐมีผู้แสดงทรรศนะเกี่ยวกับการให้บริการแก่ชุมชนไว้หลายท่าน ดังนี้

สุภรณ์ ศรีพหล (อ้างใน กฤษณา แพทยานนท์. 2546 : 22-23) ได้เสนอแนวทางในการบริการชุมชน ไว้ดังนี้

1. การบริการแก่ชุมชน โดยการเผยแพร่ความรู้ทั้งวิชาชีพและวิชาการแก่ชุมชน ทำการฝึกอบรม จัดหาวิทยากรบรรยายให้ความรู้ในด้านเศรษฐกิจ อาชีพ การเมือง สาธารณสุข วัฒนธรรม เพื่อเป็นการพัฒนาคุณภาพของประชาชนให้สูงขึ้น
2. การจัดโปรแกรมการศึกษาเพื่อประชาชนโดยประสานงานขอความร่วมมือจากหน่วยราชการหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือ โรงเรียนดำเนินการเอง จัดสอนหลักสูตรอาชีพระยะสั้นแบบห้องเรียนหรือแบบกลุ่มสนใจ เพื่อให้ประชาชนสามารถนำความรู้ไปใช้ในการประกอบอาชีพ
3. ให้ความสนับสนุนช่วยเหลือการพัฒนาชุมชน จัดทำโครงการให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและสอดคล้องกับแผนพัฒนาระดับตำบล อำเภอ และจังหวัด ตลอดจนเข้าร่วมในโครงการพัฒนาเหล่านั้น
4. การสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โรงเรียนจะต้องหาวิธีนำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย ร่วมดำเนินกิจกรรม แสดงความคิดเห็นต่าง ๆ ในการจัดโรงเรียน และโรงเรียนจะต้องส่งเสริมความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพและบริการต่าง ๆ แก่ประชาชนเช่นกัน

กฤษณา แพทยานนท์ (2546 : 25) กล่าวว่า การให้บริการแก่ชุมชนเป็นหน้าที่ของโรงเรียนโดยตรงเพราะโรงเรียนเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน การให้บริการแก่ชุมชนอาจทำได้หลายทางเช่น การให้บริการด้านอาคารสถานที่ โดยให้ชุมชนเข้ามาใช้สถานที่ เช่น ห้องประชุม สนามกีฬา

การบริการวัสดุ อุปกรณ์ด้านการกีฬา โต๊ะ เก้าอี้ การเผยแพร่ความรู้วิชาการใหม่ ๆ การจัดทำหลักสูตรอาชีพระยะสั้น เพื่อให้ความรู้ทักษะด้านการประกอบอาชีพ การจัดหาวิทยากรมาบรรยายให้ความรู้เพื่อเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชน การร่วมมือกับหน่วยงานราชการอื่นในการให้บริการด้านสุขภาพอนามัย การทำให้โรงเรียนเป็นศูนย์กลางของการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การจัดการประเพณีงานเทศกาลต่าง ๆ งานเกี่ยวกับศาสนา การส่งเสริมให้ครูและนักเรียนพัฒนาชุมชนและบำเพ็ญประโยชน์ในท้องถิ่นและการเข้าร่วมกิจกรรมที่ ชุมชนจัดขึ้น การออกไปเยี่ยมเยียนชุมชนการประชุมปรึกษาหารือเพื่อขอความร่วมมือกับผู้ปกครอง

ลิขิต การระกักดี (2546 : 27) กล่าวว่า การให้บริการแก่ชุมชนคือการให้บริการด้านต่าง ๆ แก่ชุมชนตามกำลังความสามารถที่โรงเรียนจะดำเนินการได้ เช่น การให้บริการด้านวิชาการ การให้คำแนะนำ หรือการปรึกษาหารือในกิจกรรมของชุมชน การให้บริการด้านอาคารสถานที่ หรือวัสดุ อุปกรณ์ และด้านอื่น ๆ โรงเรียนในฐานะที่เป็นสถาบันที่ให้บริการ การให้บริการชุมชนในด้านต่าง ๆ นั้นถือได้ว่าเป็นการเสริมสร้างความเข้าใจและสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

วิเชียรรัตน์ พึ่งกลิ่น (2545. 26 : 27) สรุปว่าการให้บริการแก่ชุมชนนั้นสถานศึกษาสามารถจัดให้ตามกำลังที่สถานศึกษาจะกระทำได้ เพื่อเสริมสร้างสังคมในชุมชนให้ดีขึ้น สถานศึกษาอาจจะบริการชุมชนในด้านวิชาการ การให้คำแนะนำหรือการปรึกษาหารือ ด้านอาคารสถานที่ เช่น ห้องสมุด สนามกีฬา ด้านวัสดุ อุปกรณ์และเครื่องใช้ที่ยกเคลื่อนที่ได้ ด้านสวัสดิการ ได้แก่ สหกรณ์ร้านค้า ศูนย์ประจำบ้าน ด้านบุคลากร ได้แก่ ครู นักเรียน ภารโรง สามารถให้ความร่วมมือกับชุมชนในด้านแรงงานและความคิด ด้านสุขภาพอนามัย ได้แก่ การบริการเอกสาร นำสะอาด และการให้ความรู้ด้านต่าง ๆ เช่น การเกษตร การอนามัย และวิชาชีพ

สรุปได้ว่า การให้บริการชุมชน หมายถึง การบริการที่สถานศึกษาสามารถดำเนินการให้ชุมชนได้ เช่น การให้คำแนะนำ การให้คำปรึกษา การให้ความรู้ด้านวิชาชีพ อาคารสถานที่ การจัดงานต่าง ๆ การใช้ห้องประชุมและสนาม การให้ชุมชนยืมวัสดุ ครุภัณฑ์ที่ชุมชนไม่มี และการให้ความร่วมมือในการจัดงานประเพณี ต่าง ๆ

2.2.5.4 การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน

การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน หรือร่วมกิจกรรมของชุมชนเพื่อเป็นผู้นำและพัฒนาชุมชนมีผู้แสดงทัศนะไว้มากมาย ดังนี้

ทัศนีย์ รอดไพฑูรย์ (2545 : 21) กล่าวว่า การร่วมกิจกรรมของชุมชน คือ การเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ของชุมชนเท่าที่สถานศึกษามีความสามารถ และอยู่ในวิสัยที่เป็นไปได้ กิจกรรมในข่ายงานนี้ที่สถานศึกษาควรปฏิบัติมีหลายอย่าง เช่น

1. การเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประเพณีท้องถิ่น เช่น กิจกรรมทางศาสนา
2. เข้าร่วมในกิจกรรมพัฒนาท้องถิ่น หรือ กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์
3. ร่วมงานอื่น ๆ ของท้องถิ่น หรือ บุคลากรตามวาระอันควร

นอกจากนี้แล้ว การเป็นผู้นำและให้ความร่วมมือในการพัฒนาชุมชน ยังทำได้ โดยการดำเนินในกิจกรรมต่าง ๆ ที่เอื้ออำนวยให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันระหว่างสถานศึกษากับชุมชน และหน่วยงานอื่น เช่น การให้ครูมีส่วนร่วมในการติดต่อสัมพันธ์กับชุมชน การจัดกิจกรรมร่วมกันระหว่างสถานศึกษาในกลุ่มและชุมชน รวมทั้งการจัดกิจกรรมส่งเสริมการศึกษาของผู้เรียน เช่น การตอบปัญหาชิงทุนการศึกษา การแข่งขันหรือการประกวดต่าง ๆ การให้ความร่วมมือเป็นวิทยากรให้ชุมชน เป็นพิธีกรหรือผู้นำจัดงานประเพณีให้ชุมชน เป็นต้น

สุกิจ อุคมสิน (2545 : 39) กล่าวว่า ความร่วมมือในการพัฒนาชุมชน คือ การเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ของชุมชนเท่าที่โรงเรียนมีความสามารถและอยู่ในวิสัยที่เป็นไปได้ เช่น กิจกรรมทางศาสนา เข้าร่วมในกิจกรรมพัฒนาท้องถิ่น หรือกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ และร่วมงานอื่น ๆ ของท้องถิ่น หรือของบุคลากรตามวาระอันควร การจัดทัศนศึกษาภายในชุมชน การให้บริการกับชุมชนในด้านต่าง ๆ เป็นการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชนและมีการทำงานร่วมกันอย่างต่อเนื่อง และสร้างความเจริญก้าวหน้ากับโรงเรียนและชุมชนอีกด้วย

รัชดาวรรณ ศีประสิทธิ์ปัญญา (2543 : 29) ได้แสดงทัศนะว่าโรงเรียนสามารถเข้าร่วมกิจกรรมในการพัฒนาชุมชนดังนี้

1. การให้ความรู้ทางวิชาการและวิชาชีพ
2. การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม แก่เยาวชนและประชาชนในชุมชน
3. การจัดกิจกรรมอนุรักษ์ศิลป วัฒนธรรม ประเพณีของท้องถิ่น
4. การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและการปรับปรุงระบบนิเวศน์วิทยา
5. ส่งเสริมสุขภาพอนามัย โภชนาการ และนันทนาการ
6. การจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน
7. การบริการชุมชนในโอกาสต่าง ๆ

สรุปได้ว่า การเป็นผู้นำและให้ความร่วมมือในการพัฒนาชุมชน มีดังนี้

1. การจัดการศึกษาด้านวิชาการ และวิชาชีพให้กับชุมชน
2. การเป็นผู้นำด้านศิลปวัฒนธรรม ประเพณี
3. การเป็นผู้นำด้านคุณธรรม จริยธรรม เป็นตัวอย่างที่ดีของชุมชน
4. การส่งเสริมด้านสุขภาพ และนันทนาการ
5. การสร้างความสัมพันธ์และจัดกิจกรรมกับชุมชนเพื่อพัฒนาท้องถิ่น
6. การเป็นผู้นำชุมชนในการรักษาสิ่งแวดล้อม

ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่า การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน หมายถึง การที่สถานศึกษา จัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาชุมชน และการให้ความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่น

2.2.5.5 การได้รับการสนับสนุนจากชุมชน

การได้รับการสนับสนุนจากชุมชน หรืออีกนัยหนึ่งก็คือการให้ชุมชนเข้ามามี ส่วนร่วมในการจัดการศึกษานั้นเอง มีผู้ให้ความหมายไว้มากมายดังนี้

วิเชียรรัตน์ พึ่งกลิ่น (2545 : 30) กล่าวว่า การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่โรงเรียนต้องอาศัยความร่วมมือของชุมชนในด้านการเงิน แรงงาน บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ คำปรึกษาหรือข้อคิดเห็นตลอดจนทรัพยากรต่าง ๆ ที่มีอยู่ในชุมชน การที่ชุมชน มาร่วมกิจกรรมของโรงเรียนได้หลายลักษณะ เช่น การร่วมกิจกรรมวันสำคัญ ได้แก่ วันสงกรานต์ ห่อเทียนพรรษา งานทำบุญ วันปีใหม่ กิจกรรมส่งเสริมจริยธรรม คุณธรรม นักเรียน ได้แก่ วันไหว้ครู วันพ่อ วันแม่ กิจกรรมการแจกประกาศนียบัตรแก่นักเรียนที่สำเร็จการศึกษา การเข้ามา เป็นวิทยากร การจัดนิทรรศการแสดงผลงานของโรงเรียน การเข้ามาเป็นกรรมการศึกษาของ โรงเรียน

ประสาร พรหมณา (2546 : 38) สรุปไว้ว่า การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของ โรงเรียนนั้นหมายถึง การเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมดำเนินการจัดการศึกษาของ โรงเรียน โดยการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย และวางแผนการจัดการศึกษาของ โรงเรียน การเข้ามาเป็นวิทยากรให้ความรู้ต่าง ๆ แก่นักเรียน นอกจากนี้โรงเรียนจะได้รับ ผลประโยชน์โดยตรงในการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน แล้วยังเป็น การปฏิบัติตามนโยบาย อีกด้วย การนำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนนั้น โรงเรียนสามารถ ดำเนินการได้ดังนี้ การประชาสัมพันธ์เผยแพร่กิจกรรมต่อชุมชน การจัดตั้งกรรมการศึกษา การจัด กิจกรรมประเพณี วัฒนธรรมของท้องถิ่น การจัดนิทรรศการแสดงผลงานของโรงเรียน ฯลฯ

สุกิจ อุดมสิน (2545 : 40) กล่าวว่า การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน เป็นการเปิดโอกาสเชิญชวนหรือหาทางให้บุคคลในชุมชนได้เข้าร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน ได้มี ส่วนร่วมในการพัฒนาให้ความรู้ความสามารถของบุคคลต่าง ๆ ที่มีอยู่ซึ่งสอดคล้องกับการจัด การศึกษาในปัจจุบันที่ต้องการให้ท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เป็นการส่งเสริมให้ โรงเรียนสามารถจัดการศึกษาได้ตรงตามความต้องการของชุมชนมากยิ่งขึ้น ชุมชนจะได้มี ความรู้สึกเป็นเจ้าของรักหวงแหนเห็นความสำคัญของโรงเรียน ส่วนการจัดกิจกรรมต่าง ๆ นั้น โรงเรียนสามารถเลือกจัดได้ตามความจำเป็นและเหมาะสมกับสภาพแวดล้อม

สรุปได้ว่า การได้รับการสนับสนุนจากชุมชน หมายถึง การรับความช่วยเหลือจากชุมชน ทุกอย่างทั้งด้านวิชาการ บุคลากร แรงงาน วัสดุ อุปกรณ์ งบประมาณ สถานที่หรือคำแนะนำและ การให้ชุมชนเข้ามามีบทบาทและหน้าที่ในการร่วมกันจัดการศึกษา

2.2.5.6 การประเมินผลงานสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน

ศิริชัย กาญจนวาสี (2545 : 21-22) ได้ให้ความหมายของการประเมินไว้ว่า

การประเมินเป็นสิ่งเดียวกับการวัดผลการเรียนรู้ของผู้เรียน (Measurement –oriented) การประเมินเป็นกระบวนการศึกษาสิ่งต่าง ๆ โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัย (Reserarch – oriented) การประเมินเป็นการตัดสินคุณค่าของสิ่งที่มุ่งประเมิน (Judgment – oriented) การสืบทอดและพัฒนาขึ้นมาอย่างต่อเนื่องทำให้ความหมายของการประเมินมีความชัดเจนและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น การประเมินในอนาคตน่าจะขยับสถานภาพให้มีความหมายและบทบาทต่อสังคมมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการเป็นสารสนเทศเชิงคุณค่าที่สนับสนุนการเจรจาต่อรองเชิงสร้างสรรค์เพื่อให้บรรลุถึงเอกภาพของความคิด แนวทาง และข้อสรุปทางการเมืองและเศรษฐกิจที่ก่อให้เกิดประโยชน์สุขร่วมกันของสังคม

การประเมิน (Evaluation) หมายถึง การวัด (Measurement) การนิยามว่าการประเมิน คือ การวัด โดยยึดหลักการใช้เครื่องมือมาตรฐานเพื่อวัดคุณลักษณะที่แตกต่างระหว่างบุคคล การใช้สถิติวิเคราะห์เพื่อหาข้อสรุปรวมทั้งการสร้างมาตรฐานหรือบรรทัดฐานไว้สำหรับการเปรียบเทียบ

การประเมิน (Evaluation) หมายถึง การวิจัยประยุกต์ (Applied Research) การมองว่าการประเมินเป็นการวิจัยประยุกต์ มีข้อได้เปรียบที่เราสามารถนำจุดเด่นของระเบียบวิธีวิจัย (ถ้าสามารถกระทำได้อย่างเหมาะสม กับสถานการณ์) มาใช้เป็นแนวทางของวิธีการประเมิน เช่น การกำหนดและทดสอบสมมติฐาน การออกแบบการวิจัย การทดสอบทางสถิติ เป็นต้น ทำให้ผลการประเมินน่าเชื่อถือ ในแง่ของการปฏิบัติจุดเด่นดังกล่าวสามารถนำไปสู่ข้อจำกัดของกระบวนการตัดสินคุณค่าในปรัชญาของการประเมินรวมทั้งความเป็นประโยชน์ของผลการประเมินต่อผู้ต้องการใช้สารสนเทศเนื่องจากธรรมชาติของการวิจัยและการประเมินมีทั้งจุดเหมือนและจุดต่าง

การประเมิน (Evaluation) หมายถึง การตรวจสอบความสอดคล้อง (Determining congruence) จากประสบการณ์ของ Ralph W. Tyler ซึ่งเป็นผู้ริเริ่มการประเมินโครงการมัธยมศึกษาของสหรัฐอเมริกาติดต่อกันเป็นเวลา 8 ปี (1932 – 1940) Tyler ได้กำหนดเกณฑ์การประเมินไว้ว่า ถ้าโครงการจัดการศึกษาประสบความสำเร็จแล้วนักเรียนจะต้องเปลี่ยนพฤติกรรมไปในทิศทางที่พึงประสงค์สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษานั้น (Smith and Tyler. 1942)

จากแนวคิดของ Tyler ดังกล่าว ได้สร้างมิติใหม่แก่วงการประเมินอันนำไปสู่ความหมายของการประเมินที่ว่า การประเมินหมายถึงกระบวนการตรวจสอบความสอดคล้องระหว่าง “ผลที่ได้กับวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้” ซึ่งเป็นคำจำกัดความที่ได้รับการยอมรับอย่างแพร่หลาย และมีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อการประเมินผลสืบเนื่องจนถึงปัจจุบัน

ข้อดีของนิยามดังกล่าว คือ ทำให้ผู้สร้างโครงการเกิดการตื่นตัวในการเขียนวัตถุประสงค์ของโครงการให้มีความชัดเจนในเชิงพฤติกรรม โดยวัตถุประสงค์ที่เขียนขึ้นมานั้นจะต้องสามารถ

วัดหรือตรวจสอบได้ เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจผลสำเร็จของโครงการ นอกจากนี้ยังสามารถใช้เป็นแนวทางในการศึกษาว่าวัตถุประสงค์มีอิทธิพลอย่างไรต่อผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นแม้มีข้อเสียในแง่ที่ว่าผู้ประเมินมีความแน่ใจได้หรือไม่ว่าวัตถุประสงค์ดังกล่าวเขียนขึ้นมาอย่างเหมาะสม เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ตัดสินผลสำเร็จของโครงการและระบุวัตถุประสงค์ให้เฉพาะเจาะจงในเชิงพฤติกรรมนั้น อาจเบี่ยงเบนไปจากวัตถุประสงค์หลักใหญ่ ๆ ที่สำคัญซึ่งเป็นการประนีประนอมที่แท้จริงของผู้พัฒนาโครงการ นอกจากนี้การประเมินตามนิยามนี้ยังให้ความสำคัญมากกับประสิทธิผลและผลลัพธ์โดยตรงของโครงการซึ่งจะต้องรอให้โครงการสิ้นสุดลงจึงจะตรวจสอบได้ การประเมินตามความหมายนี้จึงมองข้ามประสิทธิภาพของกระบวนการในการดำเนินงาน ประสิทธิภาพของโครงการ ตลอดจนผลข้างเคียงหรือผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น จึงทำให้พลาดโอกาสของการได้ข่าวสารย้อนกลับเพื่อการปรับเปลี่ยนกระบวนการ หรือโครงการให้มีประสิทธิผลและประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

การประเมิน (Evaluation) หมายถึง การช่วยการตัดสินใจ (Assist decision making) Cronbach (1963:142) การประเมินเป็นกระบวนการที่เป็นระบบในการเก็บรวบรวมแล้ใช้สารสนเทศสำหรับการตัดสินใจ จุดมุ่งหมายหลักของการประเมินโครงการอยู่ที่ความต้องการทราบผลของโครงการ การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน และส่วนใดของโครงการที่ควรปรับปรุงแก้ไข

Alkin (1969 : 125) การประเมินเป็นกระบวนการของการทำให้เกิดความมั่นใจในการตัดสินใจ ด้วยการคัดเลือกข้อมูลที่เหมาะสม รวบรวมและวิเคราะห์เพื่อจัดทำรายงานสรุปสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารในการตัดสินใจเลือกทางเลือกที่เหมาะสม

Stufflebeam และคณะ (1971 : 98) การประเมินเป็นการระบุปัญหาการจัดการและการเสนอสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจเลือกทางเลือกวิธีการดำเนินงานที่เหมาะสม

จะเห็นได้ว่า ความหมายของการประเมินดังกล่าวมีข้อดีที่สำคัญประการหนึ่ง คือ ทำให้มองเห็นหน้าที่หนึ่งของการประเมิน ได้แก่ การเสนอสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจในการบริหารงาน ซึ่งเป็นประโยชน์ที่สำคัญยิ่งของการประเมินในการทำให้การตัดสินใจเกิดขึ้นอย่างมีเหตุมีผล การประเมินจึงขยายขอบเขตนอกเหนือไปจากการประเมินมนุษย์ เช่น ประเมินโครงการ ทรัพยากร มาตรการดำเนินงาน เป็นต้น อย่างไรก็ตาม คำจำกัดความดังกล่าว ยังขาดความชัดเจนของเป้าหมายและการประเมินว่าจุดหมายที่แท้จริงของการประเมินอยู่ที่ไหน เพียงเพื่อให้ได้สารสนเทศที่เป็นประโยชน์สำหรับการตัดสินใจเท่านั้นหรือ นักประเมินหลายท่านไม่เห็นด้วยที่ว่าผู้บริหารเท่านั้นที่สำคัญ ยังมีผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ กับการประเมินก็มีความสำคัญเช่นเดียวกัน

การประเมิน (Evaluation) หมายถึง การบรรยายอย่างลุ่มลึก (Description or Portrayal) การประเมิน คือ การบรรยายสิ่งที่มุ่งประเมินอย่างลึกซึ่งรอบด้านนิยามนี้ได้รับอิทธิพลอย่างสูงจากแนวคิดของ Stake (1967, 1975, 1978 ; Stake & Easley. 1978) ซึ่งเห็นว่า ผู้ประเมินจะต้องบรรยายความสัมพันธ์และความสอดคล้องของสิ่งที่คาดหวัง สิ่งที่เกิดขึ้นจริง และมาตรฐานให้ครอบคลุมสิ่งที่มุ่งประเมินทั้งในแง่เงื่อนไขก่อนเริ่มโครงการ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างโครงการกับผู้ร่วมโครงการ ตลอดจนผลลัพธ์ของโครงการ เพื่อสะท้อนทัศนคติและการตัดสินใจของผู้เกี่ยวข้องกับการประเมินหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากการประเมินอย่างกว้างขวาง

การประเมิน (Evaluation) หมายถึง การตัดสินคุณค่า (Determining of worth or value) การประเมิน คือ การตัดสินคุณค่าของสิ่งที่มุ่งประเมิน นิยามนี้เป็นที่ยอมรับกันอย่างกว้างขวางในปัจจุบัน เป็นผลมาจากแนวคิดและการบุกเบิกของ Scriven (1968, 1974, 1975) Scriven ซึ่งเป้าหมายของการประเมินอยู่ที่การตัดสินคุณค่า โดยผู้ประเมินจะต้องมีความเชี่ยวชาญในหลักการสังเกตและเหตุผล

ข้อดีของนิยามดังกล่าว คือ การบรรลุเป้าหมายของการประเมินในแง่ของการตัดสินคุณค่าภาพของการประเมินจึงมีความสมบูรณ์ขึ้นในแง่บทบาทของการวัด การบรรยาย และการตัดสินคุณค่า ถ้าผู้ประเมินมีความรอบรู้ทั้งในด้านวิธีการประเมินและเนื้อหา หรือผู้ประเมินมีประสบการณ์ความเชี่ยวชาญ และเป็นเอกัตตะในเรื่องนั้น จะทำให้ผลการประเมินมีน้ำหนักน่าเชื่อถือ และเป็นประโยชน์ แต่ถ้าผู้ประเมินขาดคุณสมบัติ อาจก่อให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับความเที่ยงตรงของข้อมูลที่ได้ และความเหมาะสมของเกณฑ์ที่ใช้ในการตัดสิน

สรุปได้ว่า การประเมิน หมายถึง กระบวนการศึกษาสิ่งต่าง ๆ โดยใช้การวัดที่ยึดหลักการใช้เครื่องมือการวิเคราะห์วิธีวิจัย มีการตรวจสอบความสอดคล้อง การช่วยการตัดสินใจ การเสนอสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจในการบริหารงาน รวมทั้งการบรรยายสิ่งที่มุ่งประเมินอย่างลึกซึ่งรอบด้าน

ดังนั้นจึงสามารถสรุปได้ว่า การประเมินผลงานสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน หมายถึง กระบวนการศึกษาคำเนินการระหว่างสถานศึกษากับชุมชน การร่วมมือช่วยเหลือกันซึ่งกันและกัน โดยใช้การวัดที่ยึดหลักการใช้เครื่องมือการวิเคราะห์วิธีวิจัย มีการตรวจสอบความสอดคล้องการเสนอสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจในการบริหารงานไปยังชุมชนและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษารายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องสภาพและปัญหาการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของวิทยาลัยอาชีวศึกษา พบว่า ได้มีผู้สนใจศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ไว้หลายท่าน

ซึ่งเป็นการศึกษาที่แตกต่างกันไปตามลักษณะทางภูมิศาสตร์ กลุ่มตัวอย่าง และปัจจัยต่างๆ แต่ยังไม่พบว่ามีการศึกษาเรื่องนี้ ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ผู้วิจัยจึงได้รวบรวมเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่สนใจในการศึกษาครั้งนี้ ดังรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.3.1 งานวิจัยในประเทศ

รมย์รวินท์ ดันติฤทธิผล (2549 : 78) ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางพัฒนาการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษาอำเภอเมืองชลบุรี ด้านการประชาสัมพันธ์ โดยรวมพบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย

ชัชยา สัตย์พานิช (2548 : 61-62) การศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะการแก้ปัญหาการดำเนินงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ด้านการสร้างและเผยแพร่เกียรติประวัติของโรงเรียน พบว่า ส่วนใหญ่มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย และการเปรียบเทียบ การดำเนินงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต1 จำแนกตามขนาดโรงเรียน ปรากฏว่า โรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีปัญหาการดำเนินงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนแตกต่างกัน เมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้าน พบว่า ส่วนใหญ่ครูเห็นว่า การดำเนินงานสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนแตกต่างกันทุกด้าน

รามัญ สาระพันธุ์ (2548 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของชุมชน ของคณะกรรมการชุมชนในเขตลาดกระบัง มีนบุรี และหนองจอก ผลการวิจัย พบว่า

1) คณะกรรมการชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารงานของชุมชน ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากและเป็นลำดับที่1

2) การมีส่วนร่วมในการบริหารงานของชุมชน ของคณะกรรมการชุมชน ที่มีเขตการปกครองต่างกัน ในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเขตลาดกระบังแตกต่างกับเขตมีนบุรี และเขตหนองจอก

3) การมีส่วนร่วมในการบริหารงานของชุมชนของคณะกรรมการชุมชน ตามระยะเวลาที่เป็นกรรมการต่างกัน เมื่อพิจารณาในภาพรวมและรายข้อ พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4) การมีส่วนร่วมในการบริหารงานของชุมชน ของคณะกรรมการชุมชน ตามอายุของกรรมการต่างกัน เมื่อพิจารณาในภาพรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กฤษฎา แพทยานนท์ (2546 : 64-65) การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกลุ่มบูรพา กรุงเทพมหานคร เปรียบเทียบการปฏิบัติงาน ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน จำแนกตามวุฒิการศึกษา ภาพรวมพบว่า มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่.05 ผลการวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยแยกเป็น รายด้าน จำแนกตามขอบข่ายงาน ด้านการประชาสัมพันธ์โรงเรียน พบว่า ครูมีการปฏิบัติงาน ในระดับมาก

กฤษฎา ผุขพรหม (2546 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนางานความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนกับชุมชน โรงเรียนบ้านหนองบัวหลวง จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า หลังจากประชุม เชิงปฏิบัติการและจัดกิจกรรมประสานงานกับชุมชน มีผลการให้บริการและการรับความช่วยเหลือ สนับสนุนจากชุมชนอยู่ในระดับมาก ชุมชนมีการจัดกิจกรรมร่วมกับ โรงเรียนและพร้อมให้ การช่วยเหลือสนับสนุน รวมทั้งความร่วมมือในการจัดการศึกษา แต่โรงเรียนจะต้องดำเนินการ ปรับปรุงวิธีการและแนวปฏิบัติ สร้างความเข้าใจที่ดีต่อชุมชนเปิด โอกาสให้แสดงความคิดเห็น มีการร่วมกิจกรรมของโรงเรียน ประชาสัมพันธ์การดำเนินงาน เผยแพร่ผลงานต่อสาธารณชน ส่งผลต่อการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

จำเริญ สีสม (2546 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน กับชุมชน ตามการรับรู้ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี ผลการวิจัยพบว่า 1. การสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนกับชุมชนตาม การรับรู้ของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานใน 6 ด้าน มีดังนี้ ด้านการให้บริการแก่ชุมชน โรงเรียนให้บริการมากที่สุดคือ ให้ชุมชนใช้อาคารสถานที่ และวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ของโรงเรียน ให้บริการน้อยที่สุดเรื่องการฝึกอบรมทางวิชาชีพแก่ประชาชนในชุมชน ด้านการรับความช่วยเหลือ สนับสนุนจากชุมชน โรงเรียนได้รับความช่วยเหลือและสนับสนุนจากประชาชนในชุมชนมากที่สุด และได้รับการช่วยเหลือจากที่ว่าการอำเภอ น้อยที่สุด ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและ หน่วยงานอื่น ๆ นั้น กิจกรรมของโรงเรียนที่มีประชาชนมาร่วมงานมากที่สุดคือการจัดงานวันเด็ก แต่การจัดกิจกรรมตอบปัญหาทางวิชาการมีประชาชนมาร่วมงานน้อยที่สุด ส่วนงานเกี่ยวกับ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนจัดให้มีการประชุมคณะกรรมการ ฯ ปีละ 2-4 ครั้ง มากที่สุด ส่วนการจัดประชุมปีละ 8-10 ครั้ง โรงเรียนดำเนินการน้อยที่สุด และงานการจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคม หรือมูลนิธิ มีการประชุมชี้แจงสร้างความเข้าใจก่อนการปฏิบัติงานมากที่สุด แต่มอบหมายให้ผู้ช่วยผู้บริหาร โรงเรียนรับผิดชอบดำเนินการน้อยที่สุด และด้านสุดท้ายคือ ด้านการประชาสัมพันธ์ โรงเรียนจัดประชุมผู้ปกครอง และผู้นำชุมชน เพื่อชี้แจงนโยบาย การรายงานความก้าวหน้าของโรงเรียนมากที่สุด แต่ใช้สื่อมวลชนในการประชาสัมพันธ์น้อยที่สุด 2. การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนตามการรับรู้ของคณะกรรมการสถาน ศึกษา

ขั้นพื้นฐาน ในโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่มีความแตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ทนงศักดิ์ ก้องกำไ (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถม สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง พบว่า การสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนกับชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 2 ด้าน คือ การให้บริการชุมชนด้านต่างๆ และการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่น

ประสาร พรหมณา (2546:65) ได้ศึกษาปัญหาการดำเนินงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอคลองหาด จ.สระแก้ว ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการดำเนินงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอคลองหาด จ.สระแก้ว โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับน้อย

พุลศักดิ์ เสนฤทธิ์ (2546 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การส่งเสริมงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในโรงเรียนคำเหมือดแก้วบ้านเพ็ญวิทยา จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า จากการที่ได้ดำเนินการประชาสัมพันธ์โรงเรียนในส่วนต่าง ๆ ให้ผู้ปกครองนักเรียน และชุมชนได้รับรู้ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโดยให้ความช่วยเหลือในลักษณะต่าง ๆ เช่น สนับสนุนแหล่งการเรียนรู้หรือวิทยากรพิเศษ ช่วยกำกับดูแลและการเรียนของบุตรหลานทบทวนบทเรียนและทำการบ้าน สนับสนุนด้านแรงงานร่วมบริจาคงบประมาณและสิ่งของเพื่อสนับสนุนการจัดกิจกรรมวันสำคัญ ทำให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของคณะครูมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ลิจิต การระภักดี (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการปฏิบัติงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระแก้ว การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาการปฏิบัติงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระแก้ว

ผลการวิจัยพบว่า

1. การปฏิบัติงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระแก้ว โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เรียงตามลำดับคะแนนเฉลี่ยจากคะแนนมากไปหาคะแนนน้อย ได้แก่ งานการร่วมกิจกรรมของชุมชน งานการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน งานประชาสัมพันธ์โรงเรียน งานการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่น และงานการให้บริการแก่ชุมชน

2. การปฏิบัติงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดสระแก้ว จำแนกสถานภาพตามบทบาทของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารเห็นว่าโรงเรียนมีการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนมากกว่าครูผู้สอน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

สำเนียง ไกยเลิศ (2546 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาการปฏิบัติงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โรงเรียนหนองทุ่งสงเคราะห์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มผู้ร่วมศึกษาสามารถจัดทำจุดสารและป้ายนิเทศเพื่อประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนต่อชุมชน ผู้ใหญ่บ้านและบุคลากรในชุมชนให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนมากขึ้น ผู้ปกครองร่วมเป็นคณะกรรมการเป็นวิทยากรให้ความรู้วิชาชีพภูมิปัญญาท้องถิ่น ร่วมสนับสนุนงบประมาณเพื่อจัดกิจกรรมทางการศึกษา ร่วมแสดงความคิดเห็นต่อโรงเรียน และเสนอแนะในการพัฒนาโรงเรียนมากขึ้นกว่าเดิม

ดิฉกร พัทฒวิชัย โชติ (อ้างในอาชญัญญ์ อิศรกุล : 2545 :104) ได้ศึกษากิจกรรมการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้บริหารโรงเรียน ครู กรรมการการศึกษาและประธาน อย่างละ 111 คน รวม 444 คน พบว่า ผู้บริหารและครู เห็นว่ากิจกรรมที่ปฏิบัติในระดับมาก คือ การเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน

ไพโรจน์ วงศ์จันทร์ (2545 : 59) ศึกษาการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านบทบาทร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน การรับความช่วยเหลือจากชุมชน การสร้างเสริมความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่นๆ และการประชาสัมพันธ์ อยู่ในระดับมาก และพบว่าการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามประสบการณ์ โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่.05

สำเนา บุญมาก (2544 : 79) ได้ศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด พบว่า การบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนจำแนกตามสภาพการดำรงตำแหน่ง ซึ่งได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน และกรรมการสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

· **เชษฐา ชนะบุญ (2543 : บทคัดย่อ)** ได้ศึกษาการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดกำแพงเพชร พบว่าการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนอยู่ในระดับมาก

ยุวดี ถนัดคำ (2543 : 136-140) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์กับชุมชนของโรงเรียนพิมายวิทยา อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา พบว่า สภาพการปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์กับชุมชนของโรงเรียนพิมายวิทยา อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา โดยรวมมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีสภาพการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากทุกด้าน ยกเว้นด้านการประเมินผลงานสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สภาพการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง ปัญหาการปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์กับชุมชนของโรงเรียนพิมายวิทยา อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีสภาพการปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อยทุกด้าน ยกเว้นด้านการวางแผนสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน มีสภาพการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง

สุมาลี นิตยจินต์ (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนท่าใหม่ “พุทธสวัสดิ์ราษฎร์นุกูล” ตามความคิดเห็นของข้าราชการกลุ่มตัวอย่างคือ ข้าราชการครู โรงเรียนท่าใหม่ “พุทธสวัสดิ์ราษฎร์นุกูล” พบว่า ปัญหาการบริหารงานอยู่ในระดับปานกลาง ความคิดเห็นของครูผู้สอนกับผู้บริหาร และข้าราชการครูที่มีประสบการณ์มากกับประสบการณ์น้อยในการทำงาน ในปัญหาการบริหารงานมีความแตกต่างกัน และแนวทางแก้ไขปัญหาคำแนะนำของแต่ละด้าน ดังนี้ ด้านการวางแผนสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ได้แก่ การบริการอาคารสถานที่ และวัสดุอุปกรณ์ให้ชุมชนได้ใช้ในโอกาสต่าง ๆ อย่างสะดวกและรวดเร็ว ด้านการเป็นผู้นำ และให้ความร่วมมือในการพัฒนาชุมชน ได้แก่ ควรจัดให้มีกิจกรรมพัฒนาชุมชน โดยนำความรู้และเทคโนโลยีใหม่ ๆ ไปเผยแพร่ให้แก่ชุมชนในท้องถิ่น ด้านการได้รับการสนับสนุนจากชุมชน ได้แก่ ควรนำวิทยากรในท้องถิ่นมาช่วยในด้านการเรียนและการสอนบ้าง เป็นบางโอกาส และควรให้โอกาสชุมชนแสดงความคิดเห็นในการพัฒนาโรงเรียนในบางโอกาส ด้านการประเมินผลงานสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ได้แก่ ควรมีการติดตามประเมินผล การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนอย่างมีระบบต่อเนื่อง

มัทธนา ธรรมรังสี (2542 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาปัญหาการดำเนินงานสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี ด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน โดยรวมมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย

เพ็ญแข ประจันปัจจนึก และคณะ (2541 : 69-70) ได้รายงานผลการวิจัยประกอบร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ประเด็นบทบาทของหน่วยงานอื่นของรัฐกับการศึกษาไว้ว่า ประโยชน์ของการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของชาติโดยรวมนั้นเป็นไปตามปรัชญาและหลักการของการจัดการศึกษา ซึ่งการศึกษาจะต้องจัดโดยมีการมีส่วนร่วมขององค์กร/หน่วยงานหลายประเภท ซึ่งมีหน่วยงานประเภทต่างๆ ร่วมมือกันมากเท่าใดก็เป็นประโยชน์ต่อการศึกษามากเท่านั้น และการยึดปรัชญาการจัดการศึกษาตามแนวการศึกษาตลอดชีพ นั้นต้องการการศึกษาที่มีหลายรูปแบบร่วมมือกันในการจัด มิฉะนั้นแล้วการจัดการศึกษาโดยอาศัยแนวการศึกษาตลอดชีพจะเป็นไปไม่ได้

อานวย คงทอง (2540 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมชุมชน ด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน และหน่วยงานอื่นในท้องถิ่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สุรพล มีหนองหว้า (2540 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาการบริหารงาน ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม พบว่า

1. ปัญหาการบริหารงาน ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม อยู่ในระดับปานกลาง เรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการประเมินผลด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนด้านการได้รับการสนับสนุนจากชุมชน ด้านการให้บริการชุมชน ด้านการสร้างเกียรติประวัติของโรงเรียน ด้านการเป็นผู้นำ และให้ความร่วมมือในการพัฒนาชุมชนด้านการและการวางแผนสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

2. ผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติหน้าที่ด้านโรงเรียนกับชุมชน ที่มีทัศนคติเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา พบว่า

2.1 ผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติหน้าที่ด้านโรงเรียนกับชุมชน ที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนขนาดต่าง ๆ ที่มีทัศนคติเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงาน ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ไม่แตกต่างกัน

2.2 ไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างสถาบันกับขนาดโรงเรียน

ยุพเยาว์ ใจงาม (2540 : 87 – 88) ได้ศึกษาปัญหาปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ มีปัญหาารวมทุกด้านและแต่ละด้านอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาตามตัวแปร ลักษณะ

ชาติพันธุ์ของโรงเรียนที่ชุมชนตั้งอยู่ พบว่า ผู้บริหารที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีลักษณะชาติพันธุ์ของชุมชนไทยลาว กลุ่มชนไทยลาวและไทยเขมร มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาารวมทุกด้านและแต่ละด้านอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนผู้บริหารที่ปฏิบัติงานโรงเรียนที่มีลักษณะชาติพันธุ์ของชุมชนไทยลาว ไทยส่วนที่มีปัญหาารวมทุกด้านในแต่ละด้านอยู่ในระดับน้อย ส่วนผู้บริหารที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีลักษณะชาติพันธุ์ของชุมชนไทยลาวและไทยเขมร มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาารวมทุกด้านและแต่ละด้านอยู่ในระดับน้อยยกเว้นด้านประชาสัมพันธ์มีปัญหาอยู่ในระดับกลาง ส่วนผู้บริหารที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีลักษณะชาติพันธุ์แตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการปฏิบัติด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ทั้งโดยภาพรวมและจำแนกเป็นรายด้านพบว่า มีปัญหาแตกต่างกันมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1

บุญเข้ม คู่ป้อง (2540 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดเลย กลุ่มตัวอย่างคือผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน และกรรมการ โรงเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เว้นแต่การให้บริการชุมชน และด้านการให้ชุมชนร่วมกิจกรรมของโรงเรียน กรรมการโรงเรียนเห็นว่ามี การปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอนและกรรมการโรงเรียน เห็นว่ามีปัญหาและอุปสรรคอยู่ในระดับน้อยทั้งโดยภาพรวมและรายด้าน เว้นแต่ด้านการให้บริการชุมชน และด้านการให้บริการชุมชนร่วมกิจกรรมของโรงเรียน กรรมการโรงเรียนเห็นว่ามีปัญหาและอุปสรรคอยู่ในระดับมาก เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน และอุปสรรคในการปฏิบัติงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน และกรรมการโรงเรียน มีความคิดเห็นโดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ปัญญา พงษ์เพชร (2540 : 108) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า งานการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่น ๆ งานการให้บริการชุมชนด้านต่างๆ และงานด้านจัดตั้งชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนงานการได้รับความช่วยเหลือจากชุมชน อยู่ในระดับน้อย งานด้านกรรมการสถานศึกษาและงานการประชาสัมพันธ์อยู่ในระดับมาก

2.3.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Brittingham (1998 : 1406-A) ได้ศึกษาโรงเรียน ครอบครัว และการเป็นหุ้นส่วนของชุมชน วิธีการศึกษาใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพซึ่งประกอบด้วยกลุ่มเป้าหมาย และการสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อหาทางอธิบายลักษณะกระบวนการ และกลยุทธ์ที่ใช้พัฒนาโรงเรียน ครอบครัวและ

การเป็นหุ้นส่วนชุมชนเพื่อจะได้นำไปใช้อย่างเต็มที่ในกลุ่มโรงเรียนที่เลือกมาศึกษาในรัฐวิสคอนซิน ในการศึกษาได้กำหนดว่าภาวะผู้ทำ การร่วมมือกันปฏิบัติ และการสื่อสารซึ่งมีจุดประสงค์นำทางในการปรับปรุงสภาพต่าง ๆ สำหรับเด็กเล็ก เยาวชน และครอบครัวเหล่านั้นล้วนมีความจำเป็นต้องสร้างโรงเรียน ครอบครัว และการเป็นหุ้นส่วนของชุมชนที่เข้มแข็งทั้งสิ้น ผลการศึกษาพบว่า การใช้ความคิดริเริ่มที่มีอยู่ของกลุ่มโรงเรียนเพื่อสร้างสิ่งดังกล่าวนั้น ช่วยส่งเสริมการเป็นหุ้นส่วนของชุมชนท้องถิ่นได้ โรงเรียน ครอบครัว และการเป็นหุ้นส่วนของชุมชนโดยทั่วไปได้รับการพัฒนาขึ้นได้ในสภาพแวดล้อมที่มีการร่วมมือกันปฏิบัติ โดยใช้กรอบการเป็นหุ้นซึ่งได้รับการปรับเปลี่ยนในท้องถิ่นนั่นเอง ทั้งนี้ต้องอาศัยการบริหารจัดการที่ต้องไว้วางใจกันและแบ่งปันงานกันทำ รวมทั้งการสื่อสารที่ซื่อสัตย์สุจริตด้วย

Hill (2000 : 1593 – A) ได้ศึกษาการสนับสนุนของชุมชนสำหรับโรงเรียนรัฐบาลในรัฐแอละแบมา โดยใช้คำถามวิจัยว่า ชุมชนที่มีผู้อาศัยอยู่ซึ่งเป็นชุมชนกลุ่มน้อยจำนวนมากกว่า มีการสนับสนุนโรงเรียนรัฐบาลในระดับน้อยกว่าหรือไม่ การศึกษาครั้งนี้ให้นิยามการสนับสนุนของชุมชน โดยใช้วัดความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน 8 ประการ คือ (1) การสนับสนุนทางการเงิน (2) การสนับสนุนทางสื่อ (3) การมีส่วนเกี่ยวข้องของผู้ปกครอง (4) การออกสู่ชุมชนของระบบโรงเรียน (5) ชุมชนใช้สิ่งอำนวยความสะดวกของโรงเรียน (6) โปรแกรมสนับสนุนของชุมชน (7) การเข้าเกี่ยวข้องของผู้ที่ไม่ใช่ผู้ปกครอง และ (8) การประเมินของศึกษานิเทศก์ หลังสร้างแบบวัดเหล่านี้เพื่อจัดตำแหน่งระดับการสนับสนุนของชุมชนของระบบโรงเรียนแต่ละระบบแล้ว ได้ใช้ข้อมูลเชิงสำมะโนเพื่ออธิบายลักษณะของชุมชนที่ศึกษา นอกจากเชื้อชาติแล้วตัวแปรทางประชากรศาสตร์ที่ศึกษาได้แก่ ชนชั้น การเป็นคนชุมชนเมือง ขนาดกลุ่มโรงเรียนและจำนวนเด็กในวัยเรียน รวมตัวแปรเพิ่มเติมเหล่านี้เข้าด้วยกันแล้วทดสอบว่าเชื้อชาติหรือตัวแปรอื่นเป็นตัวพยากรณ์เบื้องต้นของการสนับสนุนของชุมชนสำหรับโรงเรียนรัฐบาล ทำการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลรวมทั้งใช้ข้อมูลที่เก็บไว้เมื่อ ค.ศ.1970 ด้วย ข้อค้นพบแสดงว่าเชื้อชาติ ชนชั้น และการเป็นคนชุมชนเมือง มีอิทธิพลต่อระดับการสนับสนุนของชุมชนสำหรับโรงเรียนรัฐบาล ในขณะที่มีความแตกต่างระหว่างตัวบ่งชี้เหล่านี้ ข้อค้นพบโดยรวมชี้แนะว่าระบบที่มีค่าร้อยละของจำนวนนักเรียนชนกลุ่มน้อยต่ำกว่า ระบบที่มีผู้ปกครองได้รับการศึกษาสูงกว่า และระบบในเมืองมากกว่าเหล่านี้มักจะมีความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนที่เข้มแข็งกว่า

Herrmann (2002 : 2111-A) ได้ศึกษาการพัฒนาชุมชนการเรียนรู้ในโรงเรียนใหม่แห่งหนึ่ง โดยการสัมภาษณ์จากนักเรียน ผู้ปกครอง และคณะอาจารย์ซึ่งเป็นแบบรายบุคคลและเป็นกลุ่มเกี่ยวกับการมีประสบการณ์ที่เกี่ยวกับลักษณะของชุมชนการเรียนรู้ให้โรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งใหม่ ผลการศึกษาพบว่ามีปัจจัยสำคัญ 4 ปัจจัย มีบทบาทในการโครงการแต่งชุมชน ได้แก่ ความรู้สึกเป็นเจ้าของมีการปฏิสัมพันธ์และเข้าไปมีส่วนร่วมกิจกรรมของชุมชน การมีค่านิยมและความเชื่อ ร่วมกันและแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน และการมีพลังและอิทธิพลเชิงผลวัดที่สรุปขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภายในชุมชน และหาว่าการสร้างชุมชนการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นในโรงเรียนเป็นเรื่องนี้ไม่น่าจะเป็นไม่ได้ ความพยายามในการสร้างชุมชน การเรียนรู้ ซึ่งเน้นการวินิจฉัยความเชื่อ – ค่านิยมที่ทุกคนมีส่วนร่วมและการปฏิบัติต่าง ๆ ของสมาชิกในชุมชนอาจทำให้ประคับข้อขัดแย้งทั้งในเรื่องขอบเขตและการกีดกันลดหายไป

Herris (1998 : 1437) ได้ศึกษาและอธิบายลักษณะความสัมพันธ์ที่มีอยู่ระหว่างโรงเรียนหนึ่งในประเทศนามิเบียกับชุมชนล้อมรอบโรงเรียน เป้าหมายนี้อาศัยความหวังที่รองรับวรรณกรรมเกี่ยวกับการศึกษาของชุมชน ซึ่งได้แก่ การร่วมมือกันปฏิบัติระหว่างโรงเรียนกับการช่วยเหลือของชุมชนล้อมรอบโรงเรียนให้แก่คุณภาพการศึกษาและสิ่งที่เกี่ยวข้องกัน ก่อนมีการติดต่อการฝึกอบรมเยาวชนเป็นความรับผิดชอบที่แบ่งปันกันภายในชุมชน แต่เมื่อมีการนำเอาการศึกษาเล่าเรียนแบบยุโรปเข้ามาในต้นทศวรรษ 1800 แล้ว บทบาททางการศึกษาของชุมชนก็ลดลงเนื่องจาก “นักวิชาชีพที่ได้รับการฝึกอบรมมา” เข้ายึดครองตำแหน่งต่าง ๆ ของผู้มีอำนาจหน้าที่ทางการศึกษาในปัจจุบันนี้กระทรวงการศึกษาพื้นฐานและวัฒนธรรมของนามิเบียมีความมุ่งหมายที่จะดึงเอาการมีส่วนร่วมที่เป็นพื้นฐานกว้างๆ ออกไปจากผู้มีส่วนได้เสียทางการศึกษาและชุมชนถูกกระทรวงนี้มองว่าเป็นผู้เล่นที่มีส่วนร่วมอย่างสำคัญ ผลการศึกษาพบว่า การร่วมมือกันปฏิบัติระหว่างผู้มีส่วนร่วมได้เสียทางการศึกษาเป็นกุญแจสำคัญที่จะไขไปสู่การสร้างและการทำให้เกิดความสำเร็จของจุดมุ่งหมายของการศึกษาแห่งชาติที่คุ้มค่า

Hakanen (1995 : 6004-A อ้างใน ลิขิต การะภักดี. 2546 : 35) ได้สำรวจความคิดเห็นของผู้ปกครองและกลุ่มนักวิชาการเกี่ยวกับการติดต่อสื่อสารระหว่างโรงเรียนกับชุมชนโดยใช้กลุ่มตัวอย่างในรัฐเซาท์คาโกดา ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้ปกครองยังขาดความรู้ที่เพียงพอกับความเป็นไปของโรงเรียนและการศึกษาได้เสนอแนะให้มีการติดต่อสื่อสารระหว่างโรงเรียนกับชุมชนให้มากขึ้น
2. การขาดข้อมูลข่าวสารและการติดต่อในชุมชนทำให้ผู้ปกครองขาดความสัมพันธ์กันในชุมชน
3. เครื่องมือที่ใช้ติดต่อไม่เพียงพอ มีข้อเสนอให้เร่งนโยบายการติดต่อระหว่างโรงเรียนกับชุมชน จุดมุ่งหมาย ความรับผิดชอบ รายละเอียดเกี่ยวกับการเงิน เวลา และความจำเป็นด้านอื่น ๆ ของโรงเรียนให้ชุมชนทราบ

Ray (1980 : 492-A อ้างใน ลิขิต การะภักดี. 2546 : 35) ได้ศึกษาภารกิจของครูใหญ่โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาที่ เซาท์ คาร์โรไลนา ซึ่งได้รับการเลือกสรรให้เป็นโรงเรียนชุมชนโดยศึกษาจากผู้บริหาร โรงเรียนศึกษาศาสตร์จังหวัด คณะกรรมการโรงเรียน ประชาชนผู้ปกครองและร้อยละ 10 ของครูที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียน ปรากฏผลดังนี้

1. การคาดหวังบทบาทของครูใหญ่ที่เข้ากับได้อย่างสมเหตุสมผลกับกลุ่มที่แตกต่างกัน ในขอบเขตของการวางแผนโรงเรียน บุคลิกภาพของนักเรียน ภาวะผู้นำชุมชนและโรงเรียนการจัด พาทนะของโรงเรียน

2. เจตคติของครูใหญ่ในฐานะผู้อำนวยการความสะอาดและเป็นผู้ที่เอื้ออำนวยต่อ โปรแกรมการเรียนการสอนมากกว่ากิจกรรมร่วมกัน

3. ครูใหญ่ต้องเกี่ยวข้องกับอิทธิพล อำนาจหน้าที่การตัดสินใจต่อนโยบายของโรงเรียน

4. การรายงานคณะกรรมการ โรงเรียนมีอัตราความสัมพันธ์ที่ต่ำกว่ากลุ่มอื่น ๆ ทั้งหมด

5. ข้อมูลให้การสนับสนุนจากประชาชนมีผลต่อการสัมพันธ์กับนโยบายการศึกษา

6. ข้อมูลสะท้อนให้เห็นความต้องการของผู้ปกครอง และครูใหญ่ ต้องการกระจายอำนาจ และอำนาจหน้าที่ที่ยิ่งใหญ่ ควรเป็นอำนาจส่วนกลางของบุคคลในองค์การบริหาร

7. การขัดแย้งอาจเกิดขึ้นสืบเนื่องต่อไป แต่เขาเหล่านั้นก็หวังว่าจะเปลี่ยนแปลงได้และ อย่างไรก็ตาม ความคาดหวังในการสร้างงานก็เกิดขึ้นได้ และอาจจะมีความผิดพลาดบ้าง

Green (1994 : 3758-A อ้างใน ลิขิต การะภักดี. 2546 : 36) ได้ศึกษาถึงความสัมพันธ์ ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในการวางแผนที่จะนำอุปกรณ์เครื่องอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ภายใน โรงเรียนมาให้บริการแก่ชุมชนในอนาคต ซึ่งจะช่วยให้ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ดีขึ้น เมื่อชุมชนขยายขึ้นความต้องการยิ่งเพิ่มมากขึ้น ดังนั้นจึงต้องมีการวางแผนอย่างมี ประสิทธิภาพ เพื่อให้อุปกรณ์ต่าง ๆ เหล่านี้ให้บริการแก่ชุมชนได้นานและคุ้มค่า โดยที่จะต้อง คำนึงถึงงบประมาณค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ในอนาคต

Sorbello (1978 : 589-A) ได้ทำวิจัยเรื่องบทบาทของผู้ปกครองนักเรียนในด้าน ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในบทบาทที่เป็นจริงและที่คาดหวังตามทัศนะของครู ประถมศึกษา ครูใหญ่ ผู้ปกครองนักเรียนที่ไม่ใช่ นักเรียนชั้นประถมศึกษา โดยศึกษาตาม ความสัมพันธ์ 5 ด้าน คือ ด้านการบริหารทั่วไป ด้านนักเรียน ด้านหลักสูตร ด้านอาคารสถานที่ อุปกรณ์อำนวยความสะดวก และด้านการประชาสัมพันธ์พบว่า กลุ่มตัวอย่างทุกกลุ่มเห็นว่า ผู้ปกครองนักเรียนเกี่ยวข้องกับโรงเรียนอยู่ในระดับน้อยทุกกลุ่มเสนอให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วม ในการเลือกหนังสือเรียน การจัดหลักสูตร ระเบียบวินัยของครู และให้บุคคลทุกฝ่ายมีส่วนในการ กำหนดจุดมุ่งหมายของโรงเรียน ส่วนครูใหญ่และคณะครูมีความเห็นว่าผู้ปกครองไม่ควรเกี่ยวข้องกับ ทางโรงเรียนในส่วนที่ผู้ปกครองยังไม่มีความรู้และไม่มี ความมั่นใจ กลุ่มที่ไม่ใช่ผู้ปกครองเห็นว่าผู้ปกครองไม่ควรตีหรือรื้อ และรับผิดชอบน้อย

Lee (1984) ได้ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับ ชุมชน และบทบาทของนักเรียนเกี่ยวกับโครงการด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ กรรมการบริหารโรงเรียน ครูใหญ่ และครู ผลการศึกษา สรุปได้ว่า โรงเรียนในท้องถิ่นได้กำหนดนโยบายและกระบวนการบริหารงาน ด้านความสัมพันธ์

ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนควรจะทำให้อ้างอิง โดยการจัดคณะกรรมการขึ้นมาทำหน้าที่ โดยเฉพาะ ซึ่งคณะกรรมการดังกล่าวประกอบด้วยคณะกรรมการผู้ช่วย เพื่อทำหน้าที่ประเมินโครงการ และ โดยความช่วยเหลือจากสำนักงานกลางเพื่อช่วยเหลือครูใหญ่ในการดำเนินการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาสภาพและปัญหา การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของสถานศึกษาอาชีวศึกษา โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
  - 3.2.1 การสร้างเครื่องมือ
  - 3.2.2 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
- 3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ผู้บริหาร และหัวหน้างาน ความร่วมมือและบริการชุมชนของสถานศึกษาอาชีวศึกษา จำนวน 36 สถานศึกษารวมประชากรทั้งสิ้น 216 คน

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ผู้บริหาร และหัวหน้างานความร่วมมือและบริการชุมชนของสถานศึกษาอาชีวศึกษา ซึ่งได้จากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามวิธีของ Krejcie and Morgan (อ้างใน รวีวรรณ ชินะตระกูล. 2542 : 111) ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง 144 คน เก็บข้อมูลโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

สังกัดภาค/สถานศึกษา	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
สถานศึกษาอาชีวศึกษาในภาคเหนือ ประกอบด้วย วอศ.เชียงใหม่ วอศ.เชียงราย วอศ.พิษณุโลก วอศ.อุตรดิตถ์ วอศ.ลำปาง วอศ.แพร่ วอศ.สุโขทัย วอศ.นครสวรรค์ วอศ.เลย	50	36

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

สังกัดภาค/สถานศึกษา	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
สถานศึกษาอาชีวศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย วอศ.ร้อยเอ็ด วอศ.ขอนแก่น วอศ.อุบลราชธานี วอศ.อุดรธานี วอศ.มหาสารคาม วอศ.นครราชสีมา วอศ.หนองคาย วอศ.สุรินทร์	48	32
สถานศึกษาอาชีวศึกษาในภาคกลาง ประกอบด้วย วอศ.สิงห์บุรี วอศ.พระนครศรีอยุธยา วอศ.สุพรรณบุรี วอศ.กาญจนบุรี วอศ.สระบุรี วอศ.นครปฐม วอศ.เพชรบุรี วอศ.ลพบุรี	48	32
สถานศึกษาอาชีวศึกษาในภาคตะวันออกและ กรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย วอศ.ฉะเชิงเทรา วอศ.ชลบุรี วอศ.เอี่ยมล่อ วอศ.เสาวภา วอศ.ธนบุรี	30	20
สถานศึกษาอาชีวศึกษาในภาคใต้ ประกอบด้วย วอศ.สงขลา วอศ.ปัตตานี วอศ.ยะลา วอศ.ภูเก็ต วอศ.นครศรีธรรมราช วอศ.สุราษฎร์ธานี	36	24
รวม	216	144

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษาข้อมูลจากเอกสาร ตำรา รายงานการวิจัย ตามกรอบแนวความคิดการวิจัย โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check List) รวม 2 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพ/ปัญหาการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของสถานศึกษาอาชีวศึกษา จำนวน 39 ข้อ โดยแบบสอบถามโดยมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นสภาพการปฏิบัติ

- 5 หมายถึง เห็นว่ามีสภาพการปฏิบัติมากที่สุด
- 4 หมายถึง เห็นว่ามีสภาพการปฏิบัติมาก
- 3 หมายถึง เห็นว่ามีสภาพการปฏิบัติปานกลาง

- 2 หมายถึง เห็นว่ามีสภาพการปฏิบัติน้อย
  - 1 หมายถึง เห็นว่ามีสภาพการปฏิบัติน้อยที่สุดหรือไม่ได้ปฏิบัติ
- ส่วนที่ 2 เป็นปัญหาการปฏิบัติ
- 5 หมายถึง เห็นว่ามีปัญหาการปฏิบัติมากที่สุด
  - 4 หมายถึง เห็นว่ามีปัญหาการปฏิบัติมาก
  - 3 หมายถึง เห็นว่ามีปัญหาการปฏิบัติปานกลาง
  - 2 หมายถึง เห็นว่ามีปัญหาการปฏิบัติน้อย
  - 1 หมายถึง เห็นว่ามีปัญหาการปฏิบัติน้อยที่สุดหรือไม่มีปัญหาในการปฏิบัติ

3.2.1 การสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาทฤษฎี เอกสารตำราและงานวิจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสภาพและปัญหาการสร้าง ความสัมพันธ์กับชุมชนของสถานศึกษาอาชีวศึกษา
2. รวบรวมประเด็นต่าง ๆ ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ามากำหนดเป็นกรอบแนวทางในการ สร้างเครื่องมือ
3. สร้างแบบสอบถามฉบับร่าง
4. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม เพื่อตรวจสอบและให้คำแนะนำมาปรับปรุงแก้ไข

3.2.2 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. นำแบบสอบถามที่ได้รับคำแนะนำและแก้ไขจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ จากนั้น ให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) และความถูกต้องของภาษา ที่ใช้เพื่อให้เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์

โดยพิจารณาความคิดเห็นที่สอดคล้องกันของผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งเป็นการตรวจสอบคุณภาพของ เครื่องมือซึ่งได้คำนวณจากความสอดคล้องระหว่างคำนิยามศัพท์เฉพาะกับข้อคำถามที่สร้างขึ้น และการใช้ภาษาเพื่อนำมาปรับปรุงโดยใช้เทคนิค IOC (Item-Objective Congruence Index) โดยเลือกข้อที่ $IOC \geq 0.50$

$$\text{สูตร } IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ
	$\sum R$	แทน	ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ
	N	แทน	จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ

(สุวิมล ติรกานันท์. 2543 : 129)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามวิธีการต่อไปนี้

1. บันทึกลงเสนอขอให้งานบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ทำหนังสือถึงผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
2. การส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างโดยจัดส่งทางไปรษณีย์ พร้อมใส่ซองปิดผนึกไปถึงผู้วิจัยเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับผู้ตอบแบบสอบถามในการส่งคืนผู้วิจัย
3. ติดตามรวบรวมแบบสอบถามทางโทรศัพท์ หลังจากส่งแบบสอบถามออกไปแล้วครบ 2 สัปดาห์ และติดตามรวบรวมแบบสอบถามที่ยังขาดในบางส่วนด้วยการติดต่อทางโทรศัพท์ และเดินทางไปรับด้วยตนเอง ได้รับแบบสอบถามกลับมารวมทั้งสิ้น 139 ฉบับคิดเป็นร้อยละ 96.53

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้คอมพิวเตอร์ ในการคำนวณหาค่าทางสถิติต่าง ๆ ในการวิจัยข้อมูล ดังนี้

1. ตรวจสอบจำนวนและความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาแต่ละฉบับ
2. วิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป
  - 2.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้ค่าความถี่ และค่าร้อยละ ประกอบคำบรรยาย
  - 2.2 วิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของสถานศึกษาอาชีวศึกษา โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แปลความหมายดังนี้
    - 2.2.1 แปลความหมายระดับสภาพในการปฏิบัติ

4.50 - 5.00	หมายถึง เห็นว่ามีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
3.50 - 4.49	หมายถึง เห็นว่ามีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
2.50 - 3.49	หมายถึง เห็นว่ามีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
1.50 - 2.49	หมายถึง เห็นว่ามีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
1.00 - 1.49	หมายถึง เห็นว่ามีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด หรือไม่ได้ปฏิบัติ

2.2.2 แปลความหมายระดับปัญหาในการปฏิบัติ

- 4.50 - 5.00 หมายถึง เห็นว่ามีปัญหาการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
 3.50 - 4.49 หมายถึง เห็นว่ามีปัญหาการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
 2.50 - 3.49 หมายถึง เห็นว่ามีปัญหาการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
 1.50 - 2.49 หมายถึง เห็นว่ามีปัญหาการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
 1.00 - 1.49 หมายถึง เห็นว่ามีปัญหาการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด
 หรือไม่มีปัญหาในการปฏิบัติ

2.3 เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชนของสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้างานความร่วมมือและบริการชุมชนของสถานศึกษาอาชีวศึกษาจำแนกตามภูมิภาคของสถานศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) โดยใช้ค่าทางสถิติ F-Test และถ้าพบว่าค่า F-test มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะทำการทดสอบความแตกต่าง ของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีของ LSD

2.4 เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชนของสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้างานความร่วมมือและบริการชุมชน ของสถานศึกษาอาชีวศึกษาแยกตามภูมิภาคของสถานศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) โดยใช้ค่าทางสถิติ F-Test และถ้าพบว่าค่า F-test มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะทำการทดสอบความแตกต่าง ของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีของ LSD

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการแบ่งเป็น 5 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้างานความร่วมมือและบริการชุมชนในวิทยาลัยอาชีวศึกษาที่มีต่อสภาพการปฏิบัติงาน ความสัมพันธ์กับชุมชนของวิทยาลัยอาชีวศึกษา

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้างานความร่วมมือและบริการชุมชนในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ที่มีต่อปัญหาการปฏิบัติงาน ความสัมพันธ์กับชุมชนของวิทยาลัยอาชีวศึกษา

ตอนที่ 4 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้างานความร่วมมือและบริการชุมชนในวิทยาลัยอาชีวศึกษาที่มีต่อสภาพการปฏิบัติงาน ความสัมพันธ์กับชุมชนของวิทยาลัยอาชีวศึกษา จำแนกตามภูมิภาคที่ตั้งของสถานศึกษาที่ปฏิบัติงาน

ตอนที่ 5 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้างานความร่วมมือและบริการชุมชนในวิทยาลัยอาชีวศึกษาที่มีต่อปัญหาการปฏิบัติงาน ความสัมพันธ์กับชุมชนของวิทยาลัยอาชีวศึกษา จำแนกตามภูมิภาคที่ตั้งของสถานศึกษาที่ปฏิบัติงาน

ตอนที่ 1 แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนและค่าร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป		จำนวน	ร้อยละ
1. สถานภาพตำแหน่งการปฏิบัติงาน	ผู้อำนวยการ	22	15.83
	รองผู้อำนวยการ	91	65.47
	หัวหน้างานความร่วมมือและ บริการชุมชน	26	18.70
	รวม	139	100.00
2. ภูมิภาคที่ตั้งของสถานศึกษา	ภาคเหนือ	34	24.46
	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	31	22.30
	ภาคกลาง	32	23.02
	ภาคตะวันออก และ กทม.	20	14.39
	ภาคใต้	22	15.83
	รวม	139	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ในวิทยาลัยอาชีวศึกษามีสถานภาพตำแหน่งการปฏิบัติงานจำนวน 139 คน จำแนกเป็นผู้อำนวยการสถานศึกษา 22 คน คิดเป็นร้อยละ 15.83 รองผู้อำนวยการ 91 คน คิดเป็นร้อยละ 65.47 หัวหน้างานความร่วมมือและบริการชุมชน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 18.70

สำหรับภูมิภาคที่ตั้งของสถานศึกษาที่ปฏิบัติงาน พบว่า จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม ในภาคเหนือ จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 24.46 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือจำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 22.30 ในภาคกลางจำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 23.02 ในภาคตะวันออกและกรุงเทพฯ จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 14.39 ในภาคใต้จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 15.83

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้างาน
ความร่วมมือและบริการชุมชนในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ที่มีต่อสภาพการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับ
ชุมชนของวิทยาลัยอาชีวศึกษา

ตารางที่ 4.2 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับสภาพการปฏิบัติ และลำดับที่ ตามความ
คิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้างานความร่วมมือและบริการชุมชน
ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาที่มีต่อสภาพการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชนของ
วิทยาลัยอาชีวศึกษา ในภาพรวมและรายด้าน

สภาพการปฏิบัติงานความสัมพันธ์ กับชุมชนของสถานศึกษา	n = 139		ระดับสภาพ การปฏิบัติ	ลำดับที่
	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการวางแผนการสร้างความสัมพันธ์กับ ชุมชน	3.91	0.57	มาก	4
2. ด้านการประชาสัมพันธ์สถานศึกษา	4.12	0.57	มาก	2
3. ด้านการให้บริการชุมชน	4.21	0.54	มาก	1
4. ด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน	4.01	0.55	มาก	3
5. ด้านการรับการสนับสนุนจากชุมชน	3.82	0.57	มาก	6
6. ด้านการประเมินผลงานการสร้างสัมพันธ์ กับชุมชน	3.89	0.61	มาก	5
รวม	3.92	0.46	มาก	

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้างานความร่วมมือและบริการ
ชุมชน ที่มีต่อสภาพการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชนของวิทยาลัยอาชีวศึกษา โดยภาพรวม
อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.92 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับ
ค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการให้บริการชุมชน ด้านการประชาสัมพันธ์สถานศึกษา
ด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ด้านการวางแผนการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและ
ด้านการรับการสนับสนุนจากชุมชน โดยมีค่าเฉลี่ย 4.21, 4.12, 4.01, 3.91, 3.89 และ 3.82 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับสภาพการปฏิบัติ และลำดับที่ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้างานความร่วมมือและบริการชุมชน ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาที่มีต่อสภาพการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชนของวิทยาลัยอาชีวศึกษา ในด้านการวางแผนการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน

ด้านการวางแผนการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน	ผู้บริหารและหัวหน้างานความร่วมมือ ของวิทยาลัยอาชีวศึกษา (n= 139)			
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับสภาพ การปฏิบัติ	ลำดับ ที่
1. การจัดทำแผนงาน โครงการปฏิบัติงานร่วมกับชุมชน	3.86	0.80	มาก	4
2. บุคลากรจากชุมชนร่วมเป็นคณะกรรมการหรือ ที่ปรึกษาวางแผนบริหารสถานศึกษา	3.75	0.84	มาก	5
3. การกำหนด โครงการตอบสนองความต้องการของ ชุมชน	4.10	.075	มาก	1
4. การจัดประชุมร่วมกับชุมชนในการวางแผน จัดการศึกษา	3.68	0.85	มาก	6
5. กำหนดแผนการเรียนการสอนสอดคล้องกับ ความต้องการของชุมชน	4.04	0.71	มาก	3
6. มีแผนงานการร่วมกิจกรรมกับชุมชนของ สถานศึกษา	4.06	0.74	มาก	2
รวม	3.91	0.57	มาก	

จากตารางที่ 4.3 พบว่าผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้างานความร่วมมือและบริการชุมชน มีความคิดเห็นต่อสภาพการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชนของวิทยาลัยอาชีวศึกษา ด้านการวางแผนการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.91 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สภาพการปฏิบัติทุกข้ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ การกำหนด โครงการตอบสนองความต้องการของชุมชน มีแผนงานการร่วมกิจกรรมกับชุมชนของสถานศึกษา และมีกำหนดแผนการเรียนการสอน สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน โดยมีค่าเฉลี่ย 4.10, 4.06 และ 4.04 ตามลำดับ สำหรับลำดับสุดท้าย ได้แก่ การจัดประชุมร่วมกับชุมชนในการวางแผนจัดการศึกษา และบุคลากรจากชุมชนร่วมเป็นคณะกรรมการหรือที่ปรึกษาวางแผนบริหารสถานศึกษา โดยมีค่าเฉลี่ย 3.68 และ 3.75 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.4 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับสภาพการปฏิบัติ และลำดับที่ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้างานความร่วมมือและบริการชุมชน ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาที่มีต่อสภาพการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชนของวิทยาลัยอาชีวศึกษาในด้านการประชาสัมพันธ์สถานศึกษา

ด้านการประชาสัมพันธ์สถานศึกษา	ผู้บริหารและหัวหน้างานความร่วมมือ ของวิทยาลัยอาชีวศึกษา (n = 139)			
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับสภาพ การปฏิบัติ	ลำดับ ที่
1. การจัดให้มีเจ้าหน้าที่ฝ่ายประชาสัมพันธ์สถานศึกษา	4.40	0.75	มาก	2
2. การจัดให้มีเอกสารหรือสิ่งพิมพ์เผยแพร่ข่าวรวมถึงกิจกรรมของสถานศึกษา	4.21	0.80	มาก	3
3. การประชุมผู้ปกครองนักเรียนเพื่อชี้แจงนโยบายการปฏิบัติงานของสถานศึกษา	4.44	0.66	มาก	1
4. การจัดทำป้ายประกาศเพื่อแจ้งข่าวสารของสถานศึกษา	4.04	0.74	มาก	4
5. การจัดนิทรรศการ เผยแพร่ผลงานของครูและนักเรียน	3.83	0.93	มาก	7
6. การให้ความร่วมมือของบุคลากรในสถานศึกษาในการประชาสัมพันธ์ ข้อมูลข่าวสารของสถานศึกษาแก่บุคลากรภายนอก	3.96	0.78	มาก	6
7. การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเข้าเยี่ยมชมกิจกรรมของสถานศึกษา	3.99	0.82	มาก	5
รวม	4.12	0.57	มาก	

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้างานความร่วมมือและบริการชุมชน มีความคิดเห็นต่อสภาพการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชนของวิทยาลัยอาชีวศึกษาในด้านการประชาสัมพันธ์สถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.12 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก ทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ การประชุมผู้ปกครองนักเรียน เพื่อชี้แจงนโยบายการปฏิบัติงานสถานศึกษา การจัดให้มีเจ้าหน้าที่ฝ่ายประชาสัมพันธ์สถานศึกษาและการจัดให้มีเอกสารหรือสิ่งพิมพ์เผยแพร่ข่าว รวมถึงกิจกรรมของสถานศึกษา โดยมีค่าเฉลี่ย 4.44, 4.40 และ 4.21 ตามลำดับ สำหรับลำดับสุดท้าย ได้แก่ การจัดนิทรรศการ เผยแพร่ผลงานของครูและนักเรียน โดยมีค่าเฉลี่ย 3.83

ตารางที่ 4.5 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับสภาพการปฏิบัติ และลำดับที่ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้างานความร่วมมือและบริการชุมชน ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาที่มีต่อสภาพการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชนของวิทยาลัยอาชีวศึกษา ในด้านการให้บริการชุมชน

ด้านการให้บริการชุมชน	ผู้บริหารและหัวหน้างานความร่วมมือ ของวิทยาลัยอาชีวศึกษา (n = 139)			
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับสภาพ การปฏิบัติ	ลำดับ ที่
1. การให้ชุมชนเข้ามาใช้อาคารสถานที่ เช่น ห้องประชุม ห้องเรียน สนาม ฯลฯ	4.19	0.85	มาก	4
2. การให้บริการ วัสดุ และอุปกรณ์ เช่น โต๊ะ เก้าอี้ และอุปกรณ์กีฬา	3.97	0.96	มาก	5
3. การจัดให้มีการฝึกอบรมวิชาชีพแก่ประชาชนในชุมชน	4.55	0.63	มากที่สุด	1
4. การร่วมมือในงานประเพณีต่างๆที่ชุมชนจัดขึ้น	4.37	0.69	มาก	3
5. การแนะนำให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการศึกษาและด้านอื่นแก่ประชาชนในชุมชน	4.42	0.68	มาก	2
6. การให้บริการข้อมูลข่าวสารเพื่อให้ชุมชนได้ศึกษาค้นคว้า	3.79	0.89	มาก	6
รวม	4.21	0.54	มาก	

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้างานความร่วมมือและบริการชุมชน มีความคิดเห็นต่อสภาพการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชนของวิทยาลัยอาชีวศึกษา ในด้านการให้บริการชุมชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.21 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า สภาพการปฏิบัติส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ยกเว้นการจัดให้มีการฝึกอบรมวิชาชีพแก่ประชาชนในชุมชน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ การจัดให้มีการฝึกอบรมวิชาชีพแก่ประชาชนในชุมชน การแนะนำให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการศึกษาและด้านอื่นแก่ประชาชน ในชุมชน และการร่วมมือในงานประเพณีต่าง ๆ ที่ชุมชนจัดขึ้น โดยมีค่าเฉลี่ย 4.55, 4.42 และ 4.37 ตามลำดับ สำหรับลำดับสุดท้าย ได้แก่ การให้บริการข้อมูลข่าวสารเพื่อให้ชุมชนได้ศึกษาค้นคว้า

มาเผยแพร่ให้แก่ประชาชนในชุมชนและการออกเยี่ยมเยือนชุมชนในโอกาสต่าง ๆ โดยมีค่าเฉลี่ย 3.54 และ 3.71 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.7 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับสภาพการปฏิบัติ และลำดับที่ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้างานความร่วมมือและบริการชุมชน ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาที่มีต่อสภาพการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชนของวิทยาลัยอาชีวศึกษา ในด้านการได้รับการสนับสนุนจากชุมชน

ด้านการได้รับการสนับสนุนจากชุมชน	ผู้บริหารและหัวหน้างานความร่วมมือ ของวิทยาลัยอาชีวศึกษา (n = 139)			
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับสภาพ การปฏิบัติ	ลำดับ ที่
1. การเชิญบุคคลในท้องถิ่นที่มีความรู้ความสามารถในด้านต่าง ๆ มาเป็นวิทยากร ให้แก่ นักเรียน	3.99	0.79	มาก	3
2. การให้บุคลากรในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนส่งเสริมพัฒนาการศึกษาในสถานศึกษา	3.72	0.86	มาก	5
3. การได้รับการสนับสนุนด้านวิชาการและความคิดต่าง ๆ จากชุมชน	3.65	0.76	มาก	7
4. การได้รับการสนับสนุนด้านแรงงาน ด้านการเงิน ด้านอุปกรณ์จากชุมชน	3.60	0.95	มาก	8
5. การเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการแก่นักเรียนนักศึกษาในด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล	3.66	0.96	มาก	6
6. การเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการแก่นักเรียนนักศึกษาในด้านทุนการศึกษา	4.02	0.79	มาก	2
7. การให้ความร่วมมือและสละเวลาของชุมชนในการสนับสนุนกิจกรรมของสถานศึกษา	3.90	0.71	มาก	4
8. การประสานงานกับหน่วยงานอื่น ๆ ในชุมชนเพื่อขอรับการสนับสนุนแก่สถานศึกษา	4.07	0.71	มาก	1
รวม	3.82	0.57	มาก	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้างานความร่วมมือและบริการชุมชน มีความคิดเห็นต่อสภาพการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชนของวิทยาลัยอาชีวศึกษา ในด้านการได้รับการสนับสนุนจากชุมชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.82 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ การประสานงานกับหน่วยงานอื่น ๆ ในชุมชนเพื่อขอรับการสนับสนุนแก่สถานศึกษา การเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการแก่นักเรียนนักศึกษาในด้านทุนการศึกษาและการเชิญบุคคลในท้องถิ่นที่มีความรู้ ความสามารถในด้านต่าง ๆ มาเป็นวิทยากรให้แก่นักเรียน โดยมีค่าเฉลี่ย 4.07, 4.02 และ 3.99 ตามลำดับ สำหรับ 2 ลำดับสุดท้าย ได้แก่ การได้รับการสนับสนุนด้านแรงงาน ด้านการเงิน ด้านอุปกรณ์จากชุมชนและการได้รับการสนับสนุนด้านวิชาการและความคิดต่าง ๆ จากชุมชน โดยมีค่าเฉลี่ย 3.60 และ 3.65 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.8 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับสภาพการปฏิบัติ และลำดับที่ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้างานความร่วมมือและบริการชุมชน ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาที่มีต่อสภาพการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชนของวิทยาลัยอาชีวศึกษา ในด้านการประเมินผลงานการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน

ด้านการประเมินผลงาน การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน	ผู้บริหารและหัวหน้างานความร่วมมือ ของวิทยาลัยอาชีวศึกษา (n = 139)			
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับสภาพ การปฏิบัติ	ลำดับ ที่
1. สถานศึกษาจัดให้ผู้รับผิดชอบการประเมินโดยตรง	3.96	0.88	มาก	2
2. สถานศึกษาได้รับความร่วมมือจากชุมชนในการแสดง ความคิดเห็นหรือตอบแบบสอบถาม	3.80	0.75	มาก	4
3. สถานศึกษาให้ความสำคัญกับการประเมิน	4.14	0.70	มาก	1
4. สถานศึกษามีการประเมินผลงานการสร้าง ความสัมพันธ์กับชุมชนอย่างต่อเนื่อง	3.90	0.72	มาก	3
5. สถานศึกษามีการนำเสนอผลการประเมินไปยัง หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	3.66	0.86	มาก	5
รวม	3.89	0.61	มาก	

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้างานความร่วมมือและบริการชุมชน มีความคิดเห็นต่อสภาพการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชนของวิทยาลัยอาชีวศึกษา ในด้านการประเมินผลงานการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.89 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ สถานศึกษาให้ความสำคัญกับการประเมิน สถานศึกษาจัดให้ผู้รับผิดชอบ การประเมิน โดยตรง และสถานศึกษามีการประเมินผลงาน การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนอย่างต่อเนื่อง โดยมีค่าเฉลี่ย 4.14 , 3.96 และ 3.90 ตามลำดับ สำหรับลำดับสุดท้าย ได้แก่ สถานศึกษา มีการนำเสนอผลการประเมิน ไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยมีค่าเฉลี่ย 3.66

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้างานความร่วมมือและบริการชุมชนในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ที่มีต่อปัญหาการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชนของวิทยาลัยอาชีวศึกษา

ตารางที่ 4.9 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับปัญหาการปฏิบัติ และลำดับที่ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้างานความร่วมมือและบริการชุมชน ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาที่มีต่อสภาพการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชนของวิทยาลัยอาชีวศึกษา

ปัญหาการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชนของสถานศึกษา	n = 139		ระดับปัญหาการปฏิบัติ	ลำดับที่
	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการวางแผนการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน	2.05	0.71	น้อย	2
2. ด้านการประชาสัมพันธ์สถานศึกษา	1.99	0.69	น้อย	4
3. ด้านการให้บริการชุมชน	1.90	0.73	น้อย	6
4. ด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน	1.92	0.60	น้อย	5
5. ด้านการรับการสนับสนุนจากชุมชน	2.03	0.64	น้อย	3
6. ด้านการประเมินผลงานการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน	2.06	0.68	น้อย	1
รวม	1.99	0.57	น้อย	

จากตารางที่ 4.9 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้างานความร่วมมือและบริการชุมชน ที่มีความคิดเห็นต่อปัญหาการปฏิบัติการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชนของวิทยาลัยอาชีวศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย 1.99 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีปัญหาการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการประเมินผลงานการสร้างเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ด้านการวางแผนการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ด้านการรับการสนับสนุนจากชุมชน ด้านการประชาสัมพันธ์สถานศึกษา ด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน และด้านการให้บริการชุมชน โดยมีค่าเฉลี่ย 2.06, 2.05, 2.03, 1.99, 1.92 และ 1.90 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.10 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับปัญหาการปฏิบัติ และลำดับที่ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้างานความร่วมมือและบริการชุมชน ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาที่มีต่อปัญหาการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชนของวิทยาลัยอาชีวศึกษา ในด้านการวางแผนการสร้างสัมพันธ์กับชุมชน

ด้านการวางแผนการสร้างสัมพันธ์กับชุมชน	ผู้บริหารและหัวหน้างานความร่วมมือ ของวิทยาลัยอาชีวศึกษา (n = 139)			
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปัญหา การปฏิบัติ	ลำดับ ที่
1. การจัดทำแผนงาน โครงการปฏิบัติงานร่วมกับชุมชน	2.08	0.93	น้อย	3
2. บุคลากรจากชุมชนร่วมเป็นคณะกรรมการหรือที่ปรึกษาวางแผนบริหารสถานศึกษา	2.09	0.94	น้อย	2
3. การกำหนดโครงการตอบสนองความต้องการของชุมชน	1.96	0.91	น้อย	6
4. การจัดประชุมร่วมกับชุมชนในการวางแผนจัดการศึกษา	2.22	0.92	น้อย	1
5. กำหนดแผนการเรียนการสอนสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน	1.98	0.92	น้อย	4
6. มีแผนงานการร่วมกิจกรรมกับชุมชนของสถานศึกษา	1.97	0.85	น้อย	5
รวม	2.05	0.71	น้อย	

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้างานความร่วมมือและบริการชุมชน มีความคิดเห็นต่อปัญหาการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชนของวิทยาลัยอาชีวศึกษา ในด้านการวางแผนการสร้างสัมพันธ์กับชุมชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย 2.05 เมื่อพิจารณาจากเป็นรายชื่อ พบว่าอยู่ในระดับน้อยทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ การจัดประชุมร่วมกับชุมชนในการวางแผนจัดการศึกษา บุคลากรจากชุมชน

ร่วมเป็นคณะกรรมการหรือที่ปรึกษาวางแผนบริหารสถานศึกษา และการจัดทำแผนงาน โครงการ ปฏิบัติงานร่วมกับชุมชน โดยมีค่าเฉลี่ย 2.22 , 2.09 และ 2.08 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.11 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับปัญหาการปฏิบัติ และลำดับที่ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้างานความร่วมมือและบริการชุมชน ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาที่มีต่อปัญหาการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชนของวิทยาลัยอาชีวศึกษา ในด้านการประชาสัมพันธ์สถานศึกษา

ด้านการประชาสัมพันธ์สถานศึกษา	ผู้บริหารและหัวหน้างานความร่วมมือ ของวิทยาลัยอาชีวศึกษา (n = 139)			
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปัญหา การปฏิบัติ	ลำดับ ที่
1. การจัดให้มีเจ้าหน้าที่ฝ่ายประชาสัมพันธ์สถานศึกษา	1.83	0.92	น้อย	7
2. การจัดให้มีเอกสารหรือสิ่งพิมพ์เผยแพร่ข่าวรวมถึงกิจกรรมของสถานศึกษา	2.06	0.87	น้อย	2
3. การประชุมผู้ปกครองนักเรียนเพื่อชี้แจงนโยบายการปฏิบัติงานของสถานศึกษา	1.94	0.90	น้อย	6
4. การจัดทำป้ายประกาศเพื่อแจ้งข่าวสารของสถานศึกษา	2.06	0.94	น้อย	3
5. การจัดนิทรรศการ เผยแพร่ผลงานของครูและนักเรียน	2.09	1.01	น้อย	1
6. การให้ความร่วมมือของบุคลากรในสถานศึกษาในการประชาสัมพันธ์ ข้อมูลข่าวสารของสถานศึกษาแก่บุคลากรภายนอก	2.03	0.83	น้อย	4
7. การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเข้าเยี่ยมชมกิจกรรมของสถานศึกษา	2.03	0.89	น้อย	5
รวม	1.99	0.69	น้อย	

จากตารางที่ 4.11 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้างานความร่วมมือและบริการชุมชน มีความคิดเห็นต่อปัญหาการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชนของวิทยาลัยอาชีวศึกษา ในด้านการประชาสัมพันธ์สถานศึกษา โดยภาพรวม อยู่ในระดับน้อยมีค่าเฉลี่ย 1.99 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับน้อย ทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ การจัดนิทรรศการเผยแพร่ผลงานของครูและนักเรียน การจัดให้มีเอกสารหรือสิ่งพิมพ์เผยแพร่ข่าว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รวมถึงกิจกรรมของสถานศึกษา และการจัดทำป้ายประกาศเพื่อแจ้งข่าวสารของสถานศึกษาโดยมีค่าเฉลี่ย 2.09, 2.06 และ 2.06 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.12 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับปัญหาการปฏิบัติ และลำดับที่ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้างานความร่วมมือและบริการชุมชน ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาที่มีต่อปัญหาการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชนของวิทยาลัยอาชีวศึกษา ในด้านการให้บริการชุมชน

ด้านการให้บริการชุมชน	ผู้บริหารและหัวหน้างานความร่วมมือ ของวิทยาลัยอาชีวศึกษา (n = 139)			
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปัญหา การปฏิบัติ	ลำดับ ที่
1. การให้ชุมชนเข้ามาใช้อาคารสถานที่ เช่น ห้องประชุม ห้องเรียน สนาม ฯลฯ	1.86	0.97	น้อย	3
2. การให้บริการ วัสดุ และอุปกรณ์ เช่น โต๊ะ เก้าอี้ และอุปกรณ์กีฬา	1.90	0.96	น้อย	2
3. การจัดให้มีการฝึกอบรมวิชาชีพแก่ประชาชนในชุมชน	1.85	0.95	น้อย	4
4. การร่วมมือในงานประเพณีต่างๆที่ชุมชนจัดขึ้น	1.81	0.80	น้อย	6
5. การแนะนำให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการศึกษาและด้านอื่นแก่ประชาชนในชุมชน	1.82	0.90	น้อย	5
6. การให้บริการข้อมูลข่าวสารเพื่อให้ชุมชนได้ศึกษาค้นคว้า	2.12	0.81	น้อย	1
รวม	1.90	0.73	น้อย	

จากตารางที่ 4.12 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้างานความร่วมมือและบริการชุมชน มีความคิดเห็นต่อปัญหาการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชนของวิทยาลัยอาชีวศึกษา ในด้านการให้บริการชุมชน โดยภาพรวม อยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย 1.90 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับน้อยทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ การให้บริการข้อมูลข่าวสารเพื่อให้ชุมชนได้ศึกษาค้นคว้า การให้บริการวัสดุและอุปกรณ์ เช่น โต๊ะ เก้าอี้ และอุปกรณ์กีฬา และการให้ชุมชนเข้ามาใช้อาคารสถานที่ เช่น ห้องประชุม ห้องเรียน สนาม ฯลฯ โดยมีค่าเฉลี่ย 2.12, 1.90 และ 1.86 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.13 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับปัญหาการปฏิบัติ และลำดับที่ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้างานความร่วมมือและบริการชุมชน ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาที่มีต่อปัญหาการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชนของวิทยาลัยอาชีวศึกษา ในด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน

ด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน	ผู้บริหารและหัวหน้างานความร่วมมือ ของวิทยาลัยอาชีวศึกษา (n = 139)			
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปัญหา การปฏิบัติ	ลำดับ ที่
1. การร่วมมือกับหน่วยงานอื่นในการพัฒนาชุมชนในโอกาสวันสำคัญต่าง ๆ	1.80	0.76	น้อย	6
2. จัดให้มีคณะกรรมการในการดำเนินงานด้านความสัมพันธ์กับชุมชน	1.90	0.81	น้อย	4
3. การเข้าร่วมกิจกรรมที่ชุมชนจัดขึ้น	1.81	0.75	น้อย	5
4. การร่วมกิจกรรมพัฒนาท้องถิ่นหรือบำเพ็ญประโยชน์ในชุมชน	1.79	0.75	น้อย	7
5. การนำความรู้เทคโนโลยีใหม่ๆ มาเผยแพร่ให้แก่ประชาชนในชุมชน	2.22	0.84	น้อย	1
6. การเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความสามัคคีในชุมชน	1.93	0.77	น้อย	3
7. การออกเยี่ยมเยือนชุมชนในโอกาสต่าง ๆ	2.06	0.79	น้อย	2
รวม	1.92	0.60	น้อย	

จากตารางที่ 4.13 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้างานความร่วมมือและบริการชุมชน มีความคิดเห็นต่อปัญหาการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชนของวิทยาลัยอาชีวศึกษา ในด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน โดยภาพรวม อยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย 1.92 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับน้อยทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ การนำความรู้เทคโนโลยีใหม่ๆ มาเผยแพร่ให้แก่ประชาชนในชุมชน การออกเยี่ยมเยือนชุมชนในโอกาสต่าง ๆ และการเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความสามัคคีในชุมชน โดยมีค่าเฉลี่ย 2.22, 2.06 และ 1.93 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.14 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับปัญหาการปฏิบัติ และลำดับที่ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้างานความร่วมมือและบริการชุมชน ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาที่มีต่อปัญหาการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชนของวิทยาลัยอาชีวศึกษา ในด้านการได้รับการสนับสนุนจากชุมชน

ด้านการได้รับการสนับสนุนจากชุมชน	ผู้บริหารและหัวหน้างานความร่วมมือ ของวิทยาลัยอาชีวศึกษา (n = 139)			
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปัญหา การปฏิบัติ	ลำดับ ที่
1. การเชิญบุคคลในท้องถิ่นที่มีความรู้ความสามารถ ในด้านต่าง ๆ มาเป็นวิทยากร ให้แก่ นักเรียน	1.96	0.90	น้อย	6
2. การให้บุคลากรในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการ จัดทำแผนส่งเสริมพัฒนาการศึกษาในสถานศึกษา	2.12	0.82	น้อย	3
3. การได้รับการสนับสนุนด้านวิชาการและความคิด ต่าง ๆ จากชุมชน	2.13	0.74	น้อย	2
4. การได้รับการสนับสนุนด้านแรงงาน ด้านการเงิน ด้านอุปกรณ์จากชุมชน	2.14	0.88	น้อย	1
5. การเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัด สวัสดิการแก่นักเรียนนักศึกษาในด้านสุขภาพและ การรักษาพยาบาล	2.07	0.86	น้อย	4
6. การเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัด สวัสดิการแก่นักเรียนนักศึกษาในด้านทุนการศึกษา	1.85	0.82	น้อย	8
7. การให้ความร่วมมือและสละเวลาของชุมชนในการ สนับสนุนกิจกรรมของสถานศึกษา	1.93	0.84	น้อย	7
8. การประสานงานกับหน่วยงานอื่น ๆ ในชุมชนเพื่อ ขอรับการสนับสนุนแก่สถานศึกษา	1.97	0.84	น้อย	5
รวม	2.03	0.64	น้อย	

จากตารางที่ 4.14 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้างานความร่วมมือและบริการชุมชน มีความคิดเห็นต่อปัญหาการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชนของวิทยาลัยอาชีวศึกษา ในด้านการได้รับการสนับสนุนจากชุมชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย 2.03

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับน้อยทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือการได้รับการสนับสนุนด้านแรงงาน ด้านการเงิน ด้านอุปกรณ์ จากชุมชน การรับการสนับสนุนด้านวิชาการและความคิดต่าง ๆ จากชุมชนและการให้บุคลากรในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนส่งเสริมพัฒนาการศึกษาในสถานศึกษาโดยมีค่าเฉลี่ย 2.14, 2.13 และ 2.12 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.15 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับปัญหาการปฏิบัติ และลำดับที่ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้างานความร่วมมือและบริการชุมชน ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาที่มีต่อปัญหาการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชนของวิทยาลัยอาชีวศึกษา ในด้านการประเมินผลงานการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน

ด้านการประเมินผลงาน การสร้างสัมพันธ์กับชุมชน	ผู้บริหารและหัวหน้างานความร่วมมือ ของวิทยาลัยอาชีวศึกษา (n = 139)			
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปัญหา การปฏิบัติ	ลำดับ ที่
1. สถานศึกษาจัดให้ผู้รับผิดชอบการประเมิน โดยตรง	2.00	0.876	น้อย	5
2. สถานศึกษาได้รับความร่วมมือจากชุมชนในการแสดงความคิดเห็นหรือตอบแบบสอบถาม	2.08	0.85	น้อย	2
3. สถานศึกษาให้ความสำคัญกับการประเมิน	2.02	0.89	น้อย	4
4. สถานศึกษามีการประเมินผลงานการสร้าง ความสัมพันธ์กับชุมชนอย่างต่อเนื่อง	2.05	0.81	น้อย	3
5. สถานศึกษามีการนำเสนอผลการประเมิน ไปยัง หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	2.19	0.83	น้อย	1
รวม	2.06	0.68	น้อย	

จากตารางที่ 4.15 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้างานความร่วมมือและบริการชุมชน มีความเห็นต่อปัญหาการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชนของวิทยาลัยอาชีวศึกษา ในด้านการประเมินผลงานการสร้างสัมพันธ์กับชุมชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย 2.06 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับน้อยทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ สถานศึกษามีการนำเสนอผลการประเมินไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สถานศึกษา

ได้รับความร่วมมือจากชุมชนในการแสดงความคิดเห็นหรือตอบแบบสอบถามและสถานศึกษามีการประเมินผลงานการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนอย่างเป็นปัจจุบัน โดยมีค่าเฉลี่ย 2.19, 2.08 และ 2.05 ตามลำดับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 4 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้างานความร่วมมือ และบริการชุมชนในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ที่มีต่อสภาพการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชนของวิทยาลัยอาชีวศึกษา จำแนกตามภูมิภาคที่ตั้งของสถานศึกษา

ตารางที่ 4.16 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการเปรียบเทียบ สภาพการปฏิบัติงานสัมพันธ์กับชุมชนของวิทยาลัยอาชีวศึกษา ในภาพรวมทั้ง 6 ด้าน จำแนกตามภูมิภาคที่ตั้งของสถานศึกษา

ภูมิภาคที่ตั้ง ของสถานศึกษา	ภาคเหนือ ($n_1 = 34$)		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ($n_2 = 31$)		ภาคกลาง ($n_3 = 32$)		ภาคตะวันออก และ กทม. ($n_4 = 20$)		ภาคใต้ ($n_5 = 22$)		F	P
	$\bar{X}_1$	S.D. ₁	$\bar{X}_2$	S.D. ₂	$\bar{X}_3$	S.D. ₃	$\bar{X}_4$	S.D. ₄	$\bar{X}_5$	S.D. ₅		
สภาพการปฏิบัติงานความสัมพันธ์	3.88	0.78	4.09	0.28	3.75	0.54	3.76	0.52	4.15	0.37	2.48*	.05
1. ด้านการวางแผน การสร้าง ความสัมพันธ์	3.92	0.70	4.23	0.50	4.12	0.49	3.96	0.49	4.37	0.51	2.90*	0.02
2. ด้านการประชาสัมพันธ์ สถานศึกษา	4.23	0.54	4.15	0.62	4.44	0.42	4.07	0.41	4.44	0.42	1.45	0.22
3. ด้านการให้บริการชุมชน	3.98	0.62	4.03	0.32	3.94	0.53	3.74	0.63	4.34	0.51	2.56*	0.04
4. ด้านการมีส่วนร่วมในการ พัฒนาชุมชน	3.81	0.68	3.85	0.37	3.71	0.54	3.46	0.62	4.22	0.50	3.23**	0.01
5. ด้านการสนับสนุนจากชุมชน	3.89	0.66	4.06	0.25	3.77	0.63	3.59	0.53	4.12	0.68	2.28	0.06
6. ด้านการประเมินผล	3.92	0.58	4.08	0.24	3.91	0.48	3.84	0.42	4.25	0.43	3.22*	0.02

* $p \leq .05$

จากตารางที่ 4.16 แสดงผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร สถานศึกษาและหัวหน้างานความร่วมมือและบริการชุมชน ที่มีต่อสภาพการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชนของวิทยาลัยอาชีวศึกษา จำแนกตามภูมิภาคที่ตั้งของสถานศึกษา ในภาพรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน จำแนกตามภูมิภาคที่ตั้งของสถานศึกษา พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผนการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ด้านการประชาสัมพันธ์สถานศึกษา ด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน และด้านการได้รับการสนับสนุนจากชุมชน นอกนั้นไม่แตกต่าง ส่วนด้านที่แตกต่างกัน นำมาทำการทดสอบรายคู่โดยวิธีการของ LSD ดังตารางที่ 4.17

ตารางที่ 4.17 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ ของสภาพการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชนของวิทยาลัยอาชีวศึกษา จำแนกตามภูมิภาคที่ตั้งสถานศึกษา

สภาพการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชน/ภูมิภาคที่ตั้งของสถานศึกษา		ภาคเหนือ (n ₁ = 34)	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (n ₂ = 31)	ภาคกลาง (n ₃ = 32)	ภาคตะวันออกและกทม. (n ₄ = 20)	ภาคใต้ (n ₅ = 22)
ด้านที่ 1 ด้านการวางแผนการสร้าง ความสัมพันธ์กับชุมชน	$\bar{X}$	3.88	4.09	3.75	3.76	4.15
	ภาคเหนือ	3.88				
	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	4.09		0.32*		
	ภาคกลาง	3.75				0.39*
	ภาคตะวันออกและกทม.	3.76				0.35*
	ภาคใต้	4.15				
ด้านที่ 2 ด้านการประชาสัมพันธ์ สถานศึกษา	$\bar{X}$	3.92	4.23	4.12	3.96	4.37
	ภาคเหนือ	3.92	0.35*			0.46*
	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	4.23				
	ภาคกลาง	4.12				
	ภาคตะวันออกและกทม.	3.96				
	ภาคใต้	4.37				
ด้านที่ 4 ด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนา ชุมชน	$\bar{X}$	3.98	4.03	3.94	3.74	4.34
	ภาคเหนือ	3.98				0.39*
	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	4.03				
	ภาคกลาง	3.94				0.36*
	ภาคตะวันออกและกทม.	3.74				0.48*
	ภาคใต้	4.34				

ตารางที่ 4.17 (ต่อ)

สภาพการปฏิบัติงานความสัมพันธ์ กับชุมชน/ภูมิภาคที่ตั้งของสถานศึกษา		ภาคเหนือ (n ₁ = 34)	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (n ₂ = 31)	ภาคกลาง (n ₃ = 32)	ภาคตะวันออก และกทม. (n ₄ = 20)	ภาคใต้ (n ₅ = 22)
ด้านที่ 5 ด้านการบริการสนับสนุนจาก ชุมชน	$\bar{X}$	3.81	3.85	3.71	3.46	4.22
ภาคเหนือ	3.81					0.44*
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	3.85					
ภาคกลาง	3.71					0.39*
ภาคตะวันออกและกทม.	3.46					0.59*
ภาคใต้	4.22					

*P ≤ .05

จากตารางที่ 4.17 แสดงผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของสภาพการปฏิบัติงาน ความสัมพันธ์กับชุมชนของวิทยาลัยอาชีวศึกษา จำแนกตามภูมิภาคที่ตั้งของสถานศึกษา ด้านการวางแผนการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน พบว่า วิทยาลัยอาชีวศึกษาในภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ แตกต่างกับวิทยาลัยอาชีวศึกษาในภาคกลาง วิทยาลัยอาชีวศึกษาในภาคกลาง แตกต่างกับวิทยาลัยอาชีวศึกษาในภาคใต้ และ วิทยาลัยอาชีวศึกษาในภาคตะวันออกและ กรุงเทพมหานครแตกต่างกับวิทยาลัยอาชีวศึกษาในภาคใต้

ส่วนด้านการประชาสัมพันธ์สถานศึกษา พบว่า วิทยาลัยอาชีวศึกษาในภาค ตะวันออกเฉียงเหนือแตกต่างกับวิทยาลัยอาชีวศึกษาในภาคเหนือ วิทยาลัยอาชีวศึกษาในภาคใต้ แตกต่างกับวิทยาลัยอาชีวศึกษาในภาคเหนือ

สำหรับด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน พบว่า วิทยาลัยอาชีวศึกษาในภาคเหนือ แตกต่างกับวิทยาลัยอาชีวศึกษาในภาคใต้ วิทยาลัยอาชีวศึกษาในภาคกลางแตกต่างกับวิทยาลัย อาชีวศึกษาในภาคใต้ และวิทยาลัยอาชีวศึกษาในภาคตะวันออกและกรุงเทพมหานครแตกต่างจาก วิทยาลัยอาชีวศึกษาในภาคใต้

และด้านการบริการสนับสนุนจากชุมชน พบว่า วิทยาลัยอาชีวศึกษาในภาคเหนือแตกต่าง กับวิทยาลัยอาชีวศึกษาในภาคใต้ วิทยาลัยอาชีวศึกษาในภาคกลางแตกต่างกับวิทยาลัยอาชีวศึกษา ในภาคใต้ และวิทยาลัยอาชีวศึกษาในภาคตะวันออกและกรุงเทพมหานครแตกต่างกับวิทยาลัย อาชีวศึกษาในภาคใต้

ตอนที่ 5 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้างานความร่วมมือ และบริการชุมชนในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ที่มีต่อปัญหาการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชนของวิทยาลัยอาชีวศึกษา จำแนกตามภูมิภาคที่ตั้งของสถานศึกษา

ตารางที่ 4.18 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการเปรียบเทียบ ปัญหาการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชนของวิทยาลัยอาชีวศึกษา ในภาพรวมทั้ง 6 ด้าน จำแนกตามภูมิภาคที่ตั้งของสถานศึกษา

ภูมิภาคที่ตั้ง ของสถานศึกษา	ภาคเหนือ ($n_1 = 34$)		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ($n_2 = 31$)		ภาคกลาง ($n_3 = 32$)		ภาคตะวันออก และ กทม. ($n_4 = 20$)		ภาคใต้ ($n_5 = 22$)		F	P
	$\bar{X}_1$	S.D. ₁	$\bar{X}_2$	S.D. ₂	$\bar{X}_3$	S.D. ₃	$\bar{X}_4$	S.D. ₄	$\bar{X}_5$	S.D. ₅		
ปัญหาการปฏิบัติ งานความสัมพันธ์												
1. ด้านการวางแผน การสร้าง ความสัมพันธ์	2.18	0.79	1.68	0.35	2.21	0.90	2.20	0.65	1.83	0.53	3.72**	0.01
2. ด้านการประชาสัมพันธ์ สถานศึกษา	2.06	0.69	1.90	0.34	2.02	0.89	2.20	0.87	1.80	0.50	1.57	0.19
3. ด้านการให้บริการชุมชน	1.96	0.55	1.93	0.35	1.94	0.62	2.14	0.77	1.67	0.48	1.52	0.20
4. ด้านการมีส่วนร่วมในการ พัฒนาชุมชน	2.00	0.60	2.05	0.59	2.25	0.62	2.23	0.91	1.69	0.38	2.13	0.08
5. ด้านการสนับสนุนจากชุมชน	2.16	0.74	1.84	0.30	2.20	0.72	2.31	0.80	1.71	0.61	3.07*	0.02
6. ด้านการประเมินผล	2.05	0.59	1.85	0.27	2.24	0.66	2.21	0.76	1.71	0.38	3.74**	0.01
รวม	2.18	0.79	1.68	0.35	2.21	0.90	2.20	0.65	1.83	0.53	3.72**	0.01

* $P \leq .05$

จากตารางที่ 4.18 แสดงผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้างานความร่วมมือและบริการชุมชน ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาที่มีต่อปัญหาการปฏิบัติงาน ความสัมพันธ์กับชุมชนของวิทยาลัยอาชีวศึกษา จำแนกตามภูมิภาคที่ตั้งของสถานศึกษา ในภาพรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า สภาพการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชนของวิทยาลัยอาชีวศึกษา จำแนกตามภูมิภาคที่ตั้งของสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผน การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ด้านการรับการสนับสนุนจากชุมชน และด้านการประเมินผลงาน การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน นอกจากนั้น ไม่แตกต่างกันนำมาทดสอบรายคู่ โดยวิธีการของ LSD ดังตารางที่ 4.18

ตารางที่ 4.19 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ ปัญหาการปฏิบัติงานการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ของวิทยาลัยอาชีวศึกษา จำแนกตามภูมิภาคที่ตั้งของสถานศึกษา

ปัญหาการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชน/ภูมิภาคที่ตั้งของสถานศึกษา	ภาคเหนือ ($n_1 = 34$)	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ($n_2 = 31$)	ภาคกลาง ($n_3 = 32$)	ภาคตะวันออกและกทม. ($n_4 = 20$)	ภาคใต้ ($n_5 = 22$)	
ด้านที่ 1 ด้านการวางแผนการสร้าง ความสัมพันธ์กับชุมชน	$\bar{X}$	2.18	1.68	2.21	2.20	1.83
ภาคเหนือ	2.18	0.45*				
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	1.68		0.57*	0.50*		
ภาคกลาง	2.21				0.47*	
ภาคตะวันออกและกทม.	2.20					
ภาคใต้	1.83					
ด้านที่ 5 ด้านการรับการสนับสนุนจาก ชุมชน	$\bar{X}$	2.00	2.05	2.25	2.23	1.69
ภาคเหนือ	2.00					0.40*
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	2.05					
ภาคกลาง	2.25					0.57*
ภาคตะวันออกและกทม.	2.23					0.49*
ภาคใต้	1.69					
ด้านที่ 6 ด้านการประเมินผลการสร้าง ความสัมพันธ์กับชุมชน	$\bar{X}$	2.16	1.84	2.20	2.31	1.71
ภาคเหนือ	2.16	0.35*				0.49*
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	1.84		0.40*	0.46*		
ภาคกลาง	2.20					0.53*
ภาคตะวันออกและกทม.	2.31					0.60*
ภาคใต้	1.71					

* $P \leq .05$

จากตารางที่ 4.19 แสดงผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของปัญหาการปฏิบัติงาน ความสัมพันธ์กับชุมชนของวิทยาลัยอาชีวศึกษา จำแนกตามภูมิภาคที่ตั้งของสถานศึกษา ด้านการวางแผนการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน พบว่า วิทยาลัยอาชีวศึกษาในภาคเหนือแตกต่างกับวิทยาลัยอาชีวศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ วิทยาลัยอาชีวศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือแตกต่างกับวิทยาลัยอาชีวศึกษาในภาคกลาง วิทยาลัยอาชีวศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือแตกต่างกับ วิทยาลัยอาชีวศึกษาในภาคตะวันออกและกรุงเทพมหานคร และวิทยาลัยอาชีวศึกษาในภาคกลางแตกต่างกับวิทยาลัยอาชีวศึกษาในภาคใต้

ส่วนด้านการรับการสนับสนุนจากชุมชน พบว่า วิทยาลัยอาชีวศึกษาในภาคเหนือแตกต่างจากวิทยาลัยอาชีวศึกษาในภาคใต้ วิทยาลัยอาชีวศึกษาในภาคกลางแตกต่างกับวิทยาลัยอาชีวศึกษาในภาคใต้ และวิทยาลัยอาชีวศึกษาในภาคตะวันออกและกรุงเทพมหานครแตกต่างจากวิทยาลัยอาชีวศึกษาในภาคใต้

และด้านการประเมินผลการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน พบว่า วิทยาลัยอาชีวศึกษาในภาคเหนือแตกต่างกับวิทยาลัยอาชีวศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ วิทยาลัยอาชีวศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือแตกต่างกับวิทยาลัยอาชีวศึกษาในภาคใต้ วิทยาลัยอาชีวศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือแตกต่างกับวิทยาลัยอาชีวศึกษาในภาคกลาง วิทยาลัยอาชีวศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือแตกต่างกับวิทยาลัยอาชีวศึกษาในภาคตะวันออกและกรุงเทพมหานคร วิทยาลัยอาชีวศึกษาในภาคกลาง แตกต่างกับวิทยาลัยอาชีวศึกษาในภาคใต้ และวิทยาลัยอาชีวศึกษาในภาคตะวันออกและกรุงเทพมหานครแตกต่างกับวิทยาลัยอาชีวศึกษาในภาคใต้

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ ศึกษาสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชนของวิทยาลัยอาชีวศึกษา ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

5.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหา การปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชนของวิทยาลัยอาชีวศึกษา
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพและปัญหา การปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชนของวิทยาลัยอาชีวศึกษา จำแนกตามภูมิภาคที่ตั้งของสถานศึกษา

5.2 สมมติฐานของการวิจัย

สถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในภูมิภาคต่างกันจะมีสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานแตกต่างกัน

5.3 วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นผู้บริหารวิทยาลัยอาชีวศึกษาและหัวหน้างานความร่วมมือ และบริการชุมชนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การอาชีวศึกษา จำนวน 36 แห่ง แห่งละ 6 คน รวม 216 คน กลุ่มตัวอย่างได้มาจากการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยการเปิดตารางของ Krejcie and Morgan (อ้างใน รวีวรรณ ชินะตระกูล. 2542 : 111) ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง 144 คน เทียบสัดส่วนบัญญัติไตรยางศ์และเก็บข้อมูลโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น เก็บตัวอย่างได้จำนวน 139 คน คิดเป็นร้อยละ 96.53

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป ของผู้ตอบแบบสอบถามลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check List) รวม 2 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชนของวิทยาลัยอาชีวศึกษา จำนวน 39 ข้อ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณ

ค่า (Rating Scales) 5 ระดับ และนำแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความถูกต้องของภาษา และค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการหาค่าความสอดคล้องของข้อความ (IOC) ได้ค่า IOC ระหว่าง 0.60-1.00 แล้ว นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try-out) กับผู้บริหาร สถานศึกษาและหัวหน้างานความร่วมมือและบริการชุมชน ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ วิทยาลัยอาชีวศึกษาร้อยเอ็ด วิทยาลัยอาชีวศึกษาสิงห์บุรี วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา และ วิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลา และหาค่าความเชื่อมั่น ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ในภาพรวม และรายด้านอยู่ระหว่าง 0.86 แล้วจึงนำแบบสอบถามไปใช้ในการเก็บข้อมูล

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเดินทางไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับสถานศึกษาที่อยู่ใกล้ ด้วยตนเอง ส่วนสถานศึกษาที่อยู่ไกลผู้วิจัยจัดส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ ให้หัวหน้างานวิจัย พัฒนาและมาตรฐานการศึกษาของแต่ละสถานศึกษาคำเนินการและส่งคืนแบบสอบถามภายใน เดือน พฤศจิกายน 2551 ได้แบบสอบถามคืนจำนวนทั้งสิ้น 139 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 96.53 และเป็น ฉบับสมบูรณ์ทุกฉบับ

5.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลมาวิเคราะห์แปลผล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ความถี่และร้อยละ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพ/ปัญหา ในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ของวิทยาลัยอาชีวศึกษา จำนวน 6 ด้าน แบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนของสภาพ และส่วนของปัญหา วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean : $\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.) โดยภาพรวมรายด้านและรายข้อ พร้อมคำบรรยายประกอบ การเปรียบเทียบสภาพและปัญหา การปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชนของวิทยาลัยอาชีวศึกษา จำแนกตามภูมิภาคที่ตั้งของ สถานศึกษา โดยใช้ F-test และทดสอบความแตกต่างรายคู่โดยใช้ LSD

5.5 สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัย ผู้วิจัยนำมาสรุปผลตามกรอบแนวคิดที่ใช้ในงานวิจัยและผลการวิจัยสรุปได้เป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สภาพและปัญหาการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชนของสถานศึกษาอาชีวศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. สภาพการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชนของวิทยาลัยอาชีวศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีสภาพการปฏิบัติเป็นลำดับแรก คือ ด้านการใช้บริการชุมชน และลำดับสุดท้ายก็คือ ด้านการได้รับการสนับสนุนจากชุมชน

2. ปัญหาการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชนของวิทยาลัยอาชีวศึกษาโดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับน้อย ด้านที่มีสภาพการปฏิบัติดีน้อยแต่เป็นปัญหาลำดับแรก คือ การประเมินผลงานการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแสดงถึงสภาพและปัญหา ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ด้านการวางแผนการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ผลการวิจัยพบว่าสถานศึกษาอาชีวศึกษามีสภาพการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชนในภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก และพบว่าปัญหาการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชน ในภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับน้อย เป็นที่น่าสังเกตว่าข้อที่มีสภาพการปฏิบัติเป็น 2 ลำดับสุดท้าย แต่เป็นปัญหาในการปฏิบัติ 2 ลำดับแรก คือ การจัดประชุมร่วมกับชุมชนในการวางแผนจัดการศึกษาและบุคคลากรจากชุมชนร่วมเป็นคณะกรรมการหรือที่ปรึกษาวางแผนบริหารสถานศึกษา ตามลำดับ

2. ด้านการประชาสัมพันธ์สถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่าวิทยาลัยอาชีวศึกษามีสภาพการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชน ในภาพรวมและรายข้อทุกข้อ อยู่ในระดับมาก และพบว่าปัญหาการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชน ในภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับน้อย ข้อที่มีสภาพการปฏิบัติเป็นลำดับที่ 7 ซึ่งเป็นลำดับสุดท้าย แต่เป็นปัญหา ในการปฏิบัติเป็นลำดับที่ 1 คือ การจัดนิทรรศการเผยแพร่ผลงานของครูและนักเรียน

3. ด้านการให้บริการชุมชน ผลการวิจัยพบว่าวิทยาลัยอาชีวศึกษามีสภาพการปฏิบัติความสัมพันธ์กับชุมชน ในภาพรวมและรายข้อ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ยกเว้นข้อการจัดให้มีการฝึกอบรมวิชาชีพแก่ประชาชนในชุมชน อยู่ในระดับมากที่สุด และพบว่าปัญหาการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชนของวิทยาลัยอาชีวศึกษา ในภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับน้อย ข้อที่มีสภาพการปฏิบัติเป็นลำดับสุดท้าย แต่เป็นปัญหาในการปฏิบัติเป็นลำดับแรก คือ การให้บริการข้อมูลข่าวสารเพื่อให้ชุมชนได้ศึกษาค้นคว้า

4. ด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ผลการวิจัยพบว่าวิทยาลัยอาชีวศึกษามีสภาพการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชน ในภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก และพบว่าปัญหาการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชน ในภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับน้อย ข้อที่มีสภาพการปฏิบัติเป็น 2 ลำดับสุดท้าย แต่เป็นปัญหาในการปฏิบัติเป็น 2 ลำดับแรก คือ การนำความรู้เทคโนโลยีใหม่ ๆ มาเผยแพร่ให้แก่ประชาชนในชุมชน การออกเยี่ยมเยือนชุมชนในโอกาสต่าง ๆ ตามลำดับ

5. ด้านการรับการสนับสนุนจากชุมชน ผลการวิจัยพบว่าวิทยาลัยอาชีวศึกษามีสภาพการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชน ในภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก และพบว่าปัญหาการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชน ในภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับน้อย ข้อที่มีสภาพการปฏิบัติเป็น 2 ลำดับสุดท้าย แต่เป็นปัญหาในการปฏิบัติเป็น 2 ลำดับแรก คือ การได้รับการสนับสนุนด้านแรงงาน ด้านการเงิน ด้านอุปกรณ์จากชุมชน และการดำเนินการได้รับการสนับสนุนด้านวิชาการและความคิดต่าง ๆ จากชุมชน

6. ด้านการประเมินผลงานการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ผลการวิจัยพบว่าสถานศึกษาอาชีวศึกษามีสภาพการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชน ในภาพรวมและรายข้อทุกข้ออยู่ในระดับมาก และพบว่าปัญหาการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชน ในภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับน้อย ข้อที่มีสภาพการปฏิบัติเป็นลำดับสุดท้าย แต่เป็นปัญหาในการปฏิบัติเป็นลำดับแรก ได้แก่ สถานศึกษามีการนำเสนอผลการประเมินไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชนของวิทยาลัยอาชีวศึกษา จำแนกตามภูมิภาคที่ตั้งของสถานศึกษา

1. เมื่อเปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชนของวิทยาลัยอาชีวศึกษา จำแนกตามภูมิภาคที่ตั้งของสถานศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าส่วนใหญ่เกือบทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านการให้บริการชุมชนและด้านการประเมินผลงานการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบเป็นรายคู่ของสภาพการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชนของวิทยาลัยอาชีวศึกษา พบว่า ด้านการวางแผนการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน คู่ที่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ วิทยาลัยอาชีวศึกษาในภาคกลางแตกต่างกับวิทยาลัยอาชีวศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และวิทยาลัยอาชีวศึกษาในภาคใต้ ทั้งนี้วิทยาลัยอาชีวศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและกรุงเทพมหานคร แตกต่างกับ วิทยาลัยอาชีวศึกษาในภาคใต้

ส่วนด้านการประชาสัมพันธ์สถานศึกษาคู่ที่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ วิทยาลัยอาชีวศึกษาในภาคเหนือ แตกต่างกับวิทยาลัยอาชีวศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและวิทยาลัยอาชีวศึกษาในภาคใต้

สำหรับด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน และด้านการรับการสนับสนุนจากชุมชน คู่ที่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ วิทยาลัยอาชีวศึกษาในภาคใต้ แตกต่างกับวิทยาลัยอาชีวศึกษาในทุกภาคยกเว้น ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

2. เมื่อเปรียบเทียบปัญหาการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชนของสถานศึกษา อาชีวศึกษา จำแนกตามภูมิภาคที่ตั้งของสถานศึกษาโดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านการวางแผนการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ด้านการรับการสนับสนุนจากชุมชน และด้านการประเมินผลงานการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน นอกนั้น ไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบเป็นรายคู่ของปัญหาการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชนของวิทยาลัยอาชีวศึกษา พบว่า ด้านการวางแผนการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน คู่ที่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ วิทยาลัยอาชีวศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แตกต่างกับวิทยาลัยอาชีวศึกษาทุกภาคยกเว้นวิทยาลัยอาชีวศึกษาในภาคใต้ แต่วิทยาลัยอาชีวศึกษาในภาคใต้แตกต่างกับวิทยาลัยอาชีวศึกษาในภาคกลาง

สำหรับด้านการรับการสนับสนุนจากชุมชน คู่ที่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ วิทยาลัยอาชีวศึกษาในภาคใต้ แตกต่างกับวิทยาลัยอาชีวศึกษาในทุกภาค ยกเว้นวิทยาลัยอาชีวศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

และด้านการประเมินผลการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน คู่ที่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ วิทยาลัยอาชีวศึกษาในภาคใต้ แตกต่างกับวิทยาลัยอาชีวศึกษาในทุกภาค ยกเว้นวิทยาลัยอาชีวศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และวิทยาลัยอาชีวศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือแตกต่างกับวิทยาลัยอาชีวศึกษาในทุกภาค ยกเว้นวิทยาลัยอาชีวศึกษาในภาคใต้

5.6 อภิปรายผลการวิจัย

สภาพและปัญหาการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชนของวิทยาลัยอาชีวศึกษาผลการวิจัย โดยภาพรวมและรายด้าน มีสาระที่นำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. สภาพการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชนของวิทยาลัยอาชีวศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะวิทยาลัยอาชีวศึกษาเป็นสถานศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน สถานศึกษาได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนในทุกด้าน ทั้งการบริการสอนวิชาชีพให้กับชุมชน ส่งเสริมความเข้าใจแก่ชุมชนดังนั้นการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนจึงเป็นภาระหน้าที่หนึ่งที่สถานศึกษาต้องปฏิบัติ เพื่อความเข้าใจซึ่งกันและกัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของคิลปะชัย ผลกล้า (อ้างในสุกิจ อุดมสิน. 2545 : 23) ที่สรุปว่า ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน หมายถึง การร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชนเพื่อที่จะแลกเปลี่ยน ช่วยเหลือ

ประสานงานกันอันจะก่อให้เกิดสัมพันธอันดี ประโยชน์ที่เกิดขึ้นจะได้รับซึ่งกันและกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไพโรจน์ วงศ์จันทร์ (2545 : 59) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องศึกษาการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษา จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. ปัญหาการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชนของวิทยาลัยอาชีวศึกษา โดยภาพรวม

และรายด้านทุกด้าน อยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชน เป็นภารกิจหนึ่งของสถานศึกษาที่ต้องทำอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้ปัญหาการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชนอยู่ในระดับน้อยในทุกด้าน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชัยยา สัตย์พานิช (2548 : 61-62) ได้ศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะการแก้ปัญหาคำเนิงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน พบว่า ส่วนใหญ่ปัญหาอยู่ในระดับน้อย สอดคล้องกับ ยุวดี ถนัดคำ (2543. 136-140) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์กับชุมชนของโรงเรียนพินายวิทยา อำเภอพินาย จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีปัญหาการปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อยทุกด้าน สอดคล้องกับงานวิจัยของ มัทธนา ธรรมรังสี (2542) ที่ได้ศึกษาปัญหาการดำเนินงานสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี โดยรวมมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประสาร พรหมณา (2546 : 65) ได้ทำการวิจัยเรื่องปัญหาการดำเนินงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ คลองหาด จังหวัดสระแก้ว ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับน้อย

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏผลดังนี้

1. ด้านการวางแผนการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ผลการวิจัยพบว่า

สภาพการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชนของวิทยาลัยอาชีวศึกษา ในภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะวิทยาลัยอาชีวศึกษามีการกำหนดโครงการตอบสนองความต้องการของชุมชน รวมทั้งมีแผนงานการร่วมกิจกรรมกับชุมชนของสถานศึกษา ประกอบกับชุมชนมีหน้าที่ให้ข้อมูล ข้อคิดเห็นทัศนคติ และให้คำปรึกษาในการวางแผนสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของสถานศึกษา ซึ่งสถานศึกษาและชุมชนมีบทบาทเป็นทั้งผู้ให้และผู้รับ เพื่อให้สถานศึกษาสามารถแสดงบทบาทของการให้และการรับความร่วมมือ การสนับสนุนและความช่วยเหลือ สถานศึกษาจะต้องทำแผนงานสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน โดยกำหนดให้มีผู้รับผิดชอบในการปฏิบัติตามแผนและมีการประเมินผล ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางปฏิบัติของกระทรวงศึกษาธิการ (2539 : 54) ที่กำหนดไว้ว่าสถานศึกษาจะต้องแต่งตั้งบุคคลขึ้นมา รับผิดชอบในการรวบรวมข้อมูล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จัดระบบข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลตลอดจนการนำข้อมูลไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ ชุมชนมีหน้าที่ให้ข้อมูล ข้อคิดเห็นทัศนคติ และให้คำปรึกษาในการวางแผนสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ตลอดจนวิถีชีวิตของชุมชนที่เป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษา สอดคล้องกับลิขิต การระกัคดี (2546 : 25-33) ที่กล่าวว่า การปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชนของวิทยาลัยอาชีวศึกษาเป็นความสัมพันธ์ 2 ทางทั้งสถานศึกษากับชุมชนมีบทบาทเป็นทั้งผู้ให้และผู้รับเพื่อให้สถานศึกษาสามารถแสดงบทบาทของการให้และการรับความร่วมมือการสนับสนุนและความช่วยเหลือได้อย่างเต็มที่ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชูวดี ถนัดคำ (2543 : 136-140) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์กับชุมชนของโรงเรียนพินายวิทยา อำเภอพินาย จังหวัดนครราชสีมา พบว่า สภาพการปฏิบัติงานด้านการวางแผนการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนอยู่ในระดับมาก

สำหรับปัญหาการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชนของวิทยาลัยอาชีวศึกษา ด้านการวางแผนการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนในภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับน้อยทุกข้อ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะวิทยาลัยอาชีวศึกษา มีการกำหนดโครงการตอบสนองความต้องการของชุมชน รวมทั้งมีแผนงานการร่วมกิจกรรมกับชุมชน อีกทั้งกำหนดแผนการเรียนการสอนสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน จนทำให้ปัญหาการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชนของวิทยาลัยอาชีวศึกษาอยู่ในระดับน้อยและเป็นที่น่าสังเกตว่าข้อที่เป็นสภาพการปฏิบัติ 2 ลำดับสุดท้าย แต่เป็นปัญหาในการปฏิบัติ 2 ลำดับแรก ได้แก่ การจัดประชุมร่วมกับชุมชนในการวางแผนจัดการศึกษา และบุคลากรจากชุมชนร่วมเป็นคณะกรรมการหรือที่ปรึกษาวางแผนบริหารสถานศึกษา ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะวิทยาลัยอาชีวศึกษา มีภารกิจในการกำหนดโครงการเพื่อตอบสนองความต้องการของชุมชน จนมองข้ามความสำคัญของการจัดประชุมร่วมกับชุมชนในการวางแผนจัดการศึกษา และวิทยาลัยอาชีวศึกษาแม้จะมีการให้บุคลากรจากชุมชนร่วมเป็นคณะกรรมการเป็นที่ปรึกษาวางแผนบริหารสถานศึกษาแต่ในทางปฏิบัติก็มีได้ให้โอกาสแก่ชุมชนมาร่วมออกความคิดเห็นหรือให้คำปรึกษาหารือ ในการวางแผนการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนแต่อย่างใด จึงถูกมองว่ามีปัญหาในการปฏิบัติลำดับท้ายๆ ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชัยยา สัตย์พานิช (2548 : 61-62) ที่ได้ศึกษาเรื่องปัญหาและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานสร้างความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนกับโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1 ด้านการวางแผนสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ขัดแย้งกับงานวิจัยของ สุมานี นิตยจินต์ (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนท่าใหม่ “พุทธสวัสดิ์ราษฎร์นุกูล” ตามความคิดเห็นของข้าราชการกลุ่มตัวอย่างคือ ข้าราชการครู โรงเรียนท่าใหม่ “พุทธสวัสดิ์ราษฎร์นุกูล” พบว่า ปัญหาการบริหารงานอยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Green (อ้างใน ลิขิต การระกัคดี. 2546 : 36) ได้ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในการวางแผนที่จะนำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อุปกรณ์เครื่องอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ภายในโรงเรียนมาให้บริการแก่ชุมชนในอนาคต ซึ่งจะช่วยทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนดีขึ้น เมื่อชุมชนขยายขึ้นความต้องการยิ่งเพิ่มมากขึ้น ดังนั้นจึงต้องมีการวางแผนอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้อุปกรณ์ต่าง ๆ เหล่านั้นให้บริการแก่ชุมชนได้นานและคุ้มค่า โดยที่จะต้องคำนึงถึงงบประมาณค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ในอนาคต

2. ด้านการประชาสัมพันธ์สถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า

สภาพการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชนของวิทยาลัยอาชีวศึกษา ในภาพรวมและรายชื่อ อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะวิทยาลัยอาชีวศึกษามีการประชุมผู้ปกครองนักเรียนเพื่อชี้แจงนโยบายการปฏิบัติงานของสถานศึกษา ซึ่งเป็นงานหลักที่ปฏิบัติเป็นประจำอย่างสม่ำเสมอของทุกสถานศึกษาและประกอบกับทุกสถานยังจัดให้มีเจ้าหน้าที่ฝ่ายประชาสัมพันธ์สถานศึกษา รวมถึงมีการจัดให้มีเอกสารหรือสิ่งพิมพ์เพื่อเผยแพร่ข่าวรวมถึงกิจกรรมของสถานศึกษา ในทุกวิทยาลัยอาชีวศึกษาที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และการประชาสัมพันธ์เป็นวิธีการของสถาบันที่มีแผนและการกระทำอย่างต่อเนื่อง เผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานของสถานศึกษาเพื่อสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างสถานศึกษากับชุมชน โดยชุมชนซึ่งเป็นผู้รับประโยชน์ควรมีส่วนได้กำหนดอุดมการณ์และให้ข้อคิดแนวปฏิบัติในการสร้างคุณธรรม จริยธรรม สร้างลักษณะนิสัยเพื่อให้ บุตรหลานเป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับ Good (อ้างใน ประสาร พรหมณา. 2546 : 22) ที่กล่าวว่า การประชาสัมพันธ์เป็นวิธีการของสถาบันที่มีแผนและการกระทำอย่างต่อเนื่อง ในอันที่จะสร้างหรือก่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างสถาบันกับกลุ่มประชาชน เพื่อให้สถาบันกับกลุ่มประชาชนที่เกี่ยวข้องมีความรู้ความเข้าใจและสนับสนุน ร่วมมือซึ่งกันและกันอันเป็นประโยชน์ให้สถาบันนั้นดำเนินไปได้ผลดีสมความมุ่งหมาย โดยอยู่บนพื้นฐานของความเป็นจริงและมีประชาติ เป็นแนวบรรทัดฐานสำหรับวินัยสอดคล้องกับแนวคิดของ มัชฌิมา ธรรมรังสี (2542 : 27 - 28) กล่าวไว้ว่า การประชาสัมพันธ์สถานศึกษา หมายถึง การเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานของสถานศึกษาเพื่อสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างสถานศึกษากับชุมชนอันจะช่วยให้สถานศึกษาปฏิบัติงานได้สะดวกยิ่งขึ้น สอดคล้องกับการดำเนินงานของกระทรวงศึกษาธิการ (อ้างใน วัฒนา โคตรเนตร. 2546 : 18) กล่าวถึงการกำหนดวิธีการและแนวปฏิบัติเพื่อให้เป็นไปตามอุดมการณ์นั้น เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายชุมชน ซึ่งเป็นผู้รับประโยชน์ ควรมีส่วนได้กำหนดอุดมการณ์และให้ข้อคิดแนวปฏิบัติในการสร้างคุณธรรม จริยธรรม สร้างลักษณะนิสัย เพื่อให้บุตรหลานของเขาได้เป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุข สอดคล้องกับงานวิจัยของกฤษณา แพทยานนท์ (2546 : 64-65) การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกลุ่มบูรพา กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยแยกเป็นรายด้าน จำแนกตามขอบข่ายงาน ด้านการประชาสัมพันธ์โรงเรียน พบว่า ครูมีการปฏิบัติงานในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของสำเนียง ไกยเลิศ (2546 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การปฏิบัติงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โรงเรียนหนองทุ่งสงเคราะห์ จังหวัด กาฬสินธุ์ ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มผู้ร่วมศึกษาสามารถจัดทำจุลสารและป้ายนิเทศเพื่อประชาสัมพันธ์ ข้อมูลข่าวสารกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนต่อชุมชน ผู้ใหญ่บ้านและบุคลากรในชุมชนให้ความ ร่วมมือในการจัดกิจกรรมพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนมากขึ้น ผู้ปกครองร่วมเป็น คณะทำงาน เป็นวิทยากรให้ความรู้วิชาชีพภูมิปัญญาท้องถิ่นร่วมสนับสนุนงบประมาณเพื่อจัด กิจกรรมทางการศึกษา ร่วมแสดงความคิดเห็นต่อโรงเรียน และเสนอแนะในการพัฒนาโรงเรียน มากขึ้นกว่าเดิม สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ไพโรจน์ วงศ์จันทร์ (2545 :72) ศึกษาการสร้าง ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของ โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงาน การประถมศึกษา จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของ โรงเรียนประถมศึกษาด้านการประชาสัมพันธ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ บุญเข้ม คู่มือ (2540 : 56) ที่ได้ศึกษาการปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนกับชุมชน ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดเลย ผลการวิจัยพบว่า ระดับการปฏิบัติงาน ด้านการประชาสัมพันธ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้อง กับผลงานวิจัยของ พูลศักดิ์ เสนฤทธิ์ (2546 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การส่งเสริมงาน ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในโรงเรียนคำเหมือดแก้วบําเพ็ญวิทยา จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า จากการที่ได้ดำเนินการประชาสัมพันธ์โรงเรียนในส่วนต่าง ๆ ให้ผู้ปกครองนักเรียน และ ชุมชนได้รับรู้ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง โดยให้ความช่วยเหลือในลักษณะต่าง ๆ เช่น สนับสนุน แหล่งการเรียนรู้หรือวิทยากรพิเศษ ช่วยกำกับดูแลการเรียนของบุตรหลานทบทวนบทเรียนและ ทำการบ้านสนับสนุนด้านแรงงานร่วมบริจาคงบประมาณและสิ่งของเพื่อสนับสนุนการจัดกิจกรรม วันสำคัญทำให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของคณะครูมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปัญญา พงษ์เพชร (2540 : 108) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานความสัมพันธ์ ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า งานการประชาสัมพันธ์ อยู่ในระดับมาก

สำหรับผลการวิจัยปัญหาการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชนของวิทยาลัยอาชีวศึกษา ด้านการประชาสัมพันธ์สถานศึกษาในภาพรวมและรายชื่ออยู่ในระดับน้อยและเป็นที่น่าสังเกตว่า ข้อที่มีสภาพการปฏิบัติลำดับสุดท้ายแต่มีปัญหาในการปฏิบัติเป็นลำดับแรก คือ การจัดนิทรรศการ การเผยแพร่ผลงานของครูและนักเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะวิทยาลัยอาชีวศึกษาสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการอาชีวศึกษา มุ่งเน้นการจัดประชุมผู้ปกครองนักเรียน เพื่อชี้แจงนโยบาย การปฏิบัติงานของสถานศึกษาเป็นประจำทุกปี การศึกษาอย่างสม่ำเสมอและยังจัดให้มีเจ้าหน้าที่ ฝ่ายประชาสัมพันธ์สถานศึกษาเป็นไปตามผังการบริหารงานของทุกสถานศึกษา จึงทำให้ภาพรวม ของปัญหาการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชนอยู่ในระดับน้อย และทำให้การจัดนิทรรศการ เผยแพร่ผลงานของครูและนักเรียนถูกมองข้ามและเห็นว่ามีปัญหาการปฏิบัติอยู่ในลำดับแรก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ รมย์วินท์ ตันติฤทธิผล (2549 : 78) ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางพัฒนาการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษาอำเภอเมืองชลบุรี ด้านการประชาสัมพันธ์ โดยรวมพบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย และสอดคล้องกับคำกล่าวของ นักวิชาการ เคือนตา อวยสวัสดิ์ (2541 : 8) ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ปัญหการบริหารงานประชาสัมพันธ์โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 กล่าวว่าการประชาสัมพันธ์เป็นการดำเนินการอย่างมีแบบแผน เป็นไปในรูปแบบสองทาง เพื่อจะให้และรับข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนทั่วไป และช่วยให้บุคคลในหน่วยงานร่วมมือ ร่วมใจกัน

3. ด้านการให้บริการชุมชน ผลการวิจัยพบว่า

สภาพการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชน ของวิทยาลัยอาชีวศึกษา ในภาพรวมและรายข้อส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ยกเว้นข้อการจัดให้มีการฝึกอบรมวิชาชีพแก่ประชาชนในชุมชน ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุดทำให้ด้านการให้บริการชุมชน มีสภาพการปฏิบัติเป็นลำดับที่ 1 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะวิทยาลัยอาชีวศึกษา ส่วนใหญ่ได้มีการจัดฝึกอบรมวิชาชีพแก่ประชาชนในชุมชน เป็นงานที่ปฏิบัติมากที่สุดของทุกสถานศึกษาสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตราที่ 29 ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่างๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งบอกวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนา ระหว่างชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เตือนใจ แก้วประดิษฐ์ (2544 : 108) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา พบว่า การให้บริการแก่ชุมชนด้านต่าง ๆ ด้านอาคารสถานที่ โดยใช้สนามกีฬา ด้านวิชาการ โรงเรียนจัดบริการป้ายนิเทศ ทางวิชาการต่าง ๆ อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ จำเริญ สีสม (2546 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ตามการรับรู้ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี ผลการวิจัยพบว่า ด้านการให้บริการแก่ชุมชน โรงเรียนให้บริการมากที่สุด และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ทะนงศักดิ์ ก้องคำไถ (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถม สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง พบว่า การให้บริการชุมชนอยู่ในระดับมาก

สำหรับผลการวิจัยปัญหาการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชนของวิทยาลัยอาชีวศึกษา ในด้านการให้บริการชุมชน ในภาพรวมและรายข้อทุกข้ออยู่ในระดับน้อย เป็นที่น่าสังเกตว่าข้อที่มี

สภาพการปฏิบัติมากเป็นลำดับที่ 6 ซึ่งเป็นลำดับสุดท้าย แต่มีปัญหาในการปฏิบัติเป็นลำดับที่ 1 ซึ่งเป็นลำดับแรก ได้แก่ การให้บริการข้อมูลข่าวสารเพื่อให้ชุมชนได้ศึกษาค้นคว้า ทั้งนี้อาจเป็นเพราะวิทยาลัยอาชีวศึกษา มีงานฝึกอบรมวิชาชีพแก่ประชาชนในชุมชน เป็นงานหลักของสถานศึกษา จึงทำให้งานการให้บริการข้อมูลข่าวสาร เพื่อให้ชุมชนได้ศึกษาค้นคว้า ถูกเลขหรือถูกจัดทำปฏิบัติน้อยกว่าข้ออื่นๆ จนมีสภาพการปฏิบัติอยู่ในลำดับสุดท้ายและเป็นปัญหาในการปฏิบัติในลำดับแรก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวัฒนา โคตรเนตร (2546 : 110) ศึกษาเรื่องการพัฒนาความสัมพันธ์และความร่วมมือระหว่าง โรงเรียนกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา โรงเรียนบ้านไฮใหญ่ อำเภอห้วยทับทัน จังหวัดศรีสะเกษ สรุปผลการสัมภาษณ์ไว้ดังนี้

ด้านการให้บริการแก่ชุมชน มีปัญหาอยู่ในระดับน้อยและสอดคล้องกับงานวิจัยของยุวดี ถนัดคำ (2543 : 136-140) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์กับชุมชนของโรงเรียนพิมายวิทยา อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ปัญหาการปฏิบัติงานด้านการให้บริการชุมชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย

4. ด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ผลการวิจัยพบว่า

สภาพการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชนของวิทยาลัยอาชีวศึกษา ในภาพรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะวิทยาลัยอาชีวศึกษา ส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในชุมชนเมือง และมีสภาพการปฏิบัติงานที่คล้ายคลึงกันมีการร่วมมือกับหน่วยงานอื่นในการพัฒนาชุมชน ในโอกาสวันสำคัญต่างๆ อยู่เป็นประจำสอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ที่ให้วิทยาลัยอาชีวศึกษาเข้าร่วมโครงการร่วมด้วยช่วยประชาชน เป็นประจำทุกเทศกาลปีใหม่ และสงกรานต์ เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญเข้ม คู่ป้อม (2540 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานการสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนกับชุมชน ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดเลย พบว่า การปฏิบัติงานด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของยุวดี ถนัดคำ (2543 : 136-140) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์กับชุมชนของโรงเรียนพิมายวิทยา อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา พบว่า สภาพการปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์กับชุมชนของด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนอยู่ในระดับมาก

สำหรับผลการวิจัยปัญหาการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชนด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ของวิทยาลัยอาชีวศึกษาในภาพรวมและรายชื่ออยู่ในระดับน้อย ข้อที่สภาพการปฏิบัติลำดับสุดท้าย แต่มีปัญหาในการปฏิบัติเป็นลำดับแรก คือ การนำความรู้เทคโนโลยีใหม่ๆ มาเผยแพร่ให้แก่ประชาชน ในชุมชน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะวิทยาลัยอาชีวศึกษา มีภารกิจหลักในการจัดการเรียนการสอน ภารกิจรองได้แก่ การบริการชุมชนจนทำให้การนำความรู้เทคโนโลยีใหม่ๆ มาเผยแพร่ให้แก่ประชาชนในชุมชน ซึ่งถึงแม้ว่าจะมีปัญหาในการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยแต่ก็ถูกจัดอยู่ในลำดับแรก สอดคล้องกับงานวิจัยของยุวดี ถนัดคำ (2543 : 136-140) ได้ศึกษาสภาพและ

ปัญหาการปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์กับชุมชนของโรงเรียนพินายวิทยา อำเภอพินาย จังหวัดนครราชสีมา เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ปัญหาการปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์กับชุมชนด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนอยู่ในระดับน้อย

5. ด้านการได้รับการสนับสนุนจากชุมชน ผลการวิจัยพบว่า

สภาพการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชนของวิทยาลัยอาชีวศึกษา ในภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะวิทยาลัยอาชีวศึกษา มีการประสานงานกับหน่วยงานอื่นๆ ในชุมชนเพื่อขอรับการสนับสนุนแก่สถานศึกษา และยังเปิดโอกาสให้ชุมชน มีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการแก่นักเรียนนักศึกษาในด้านทุนการศึกษาอีกด้วย จึงทำให้สภาพ การปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชนของวิทยาลัยอาชีวศึกษาอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเชษฐา ชนะบุญ (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร พบว่า การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ ดิลก พัฒนวิชัย โชติ (อ้างในอารัญญ์ อิศรกุล. 2545 : 104) ได้ศึกษากิจกรรมการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า ผู้บริหารและครูเห็นว่า กิจกรรมที่ปฏิบัติในระดับมาก คือ การเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน สอดคล้องกับงานวิจัยของกฤษดา ผุยพรหม (2546 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โรงเรียนบ้านหนองบัวหลวง จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า หลังจากประชุมเชิงปฏิบัติการและจัดกิจกรรมประสานงานกับชุมชน มีผลการให้บริการและการรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชนอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เพ็ญแข ประจันปัจฉิม และคณะ (2541: 69-70) ได้รายงานผลการวิจัยประกอบร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ประเด็นบทบาทของหน่วยงานอื่นของรัฐกับการศึกษาไว้ว่า ประโยชน์ของการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของชาติโดยรวมนั้นเป็นไปตามปรัชญาและหลักการของการจัดการศึกษา ซึ่งการศึกษาจะต้องจัดโดยมีการมีส่วนร่วมขององค์กร/หน่วยงาน หลายประเภท ซึ่งมีหน่วยงานประเภทต่างๆ ร่วมมือกันมากเท่าใดก็เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาเท่านั้น และการยึดปรัชญาการจัดการศึกษาตามแนวการศึกษาตลอดชีพ นั้นต้องการการศึกษาที่มีหลายรูปแบบร่วมมือกันในการจัด มิฉะนั้นแล้วการจัดการศึกษาโดยอาศัยแนวการศึกษาตลอดชีพจะเป็นไปไม่ได้

สำหรับผลการวิจัยปัญหาการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชนด้านการได้รับการสนับสนุนจากชุมชน ของวิทยาลัยอาชีวศึกษา ในภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับน้อยและเป็นที่น่าสังเกตว่าข้อที่มีสภาพการปฏิบัติ 2 ลำดับสุดท้ายแต่เป็นปัญหาในการปฏิบัติ 2 ลำดับแรก คือ การได้รับการสนับสนุนด้านแรงงาน ด้านการเงิน ด้านอุปกรณ์จากชุมชน และการได้รับการสนับสนุนด้านวิชาการและความคิดต่างๆ จากชุมชน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะวิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มีศักยภาพในการปฏิบัติงานต่างๆ เป็นอย่างมากและ

ค่อนข้างดีเป็นมาตรฐาน จึงไม่ได้เห็นความสำคัญของการบริการสนับสนุนด้านการเงิน ด้านอุปกรณ์จากชุมชนและรวมถึงการบริการสนับสนุนด้านวิชาการและความคิดต่างๆ จากชุมชน โดยทุกสถานศึกษาอาจจะยึดหลักการเป็นผู้ให้มากกว่าการเป็นผู้รับ จึงถูกจัดลำดับในการรับ การสนับสนุนไว้ในลำดับท้ายๆ ทำให้ข้อนี้ถูกจัดเป็นปัญหาในลำดับแรกๆ เช่นเดียวกัน สอดคล้อง กับงานวิจัยของ มัชฌมา ธรรมรังสี (2542 : 136-140) ที่ได้ศึกษาปัญหาการดำเนินงานสร้าง ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาอำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี ด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของ โรงเรียน โดยรวมมีปัญหาลู่อยู่ในระดับน้อย

6. ด้านการประเมินผลงานการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ผลการวิจัยพบว่า

สภาพการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชนของวิทยาลัยอาชีวศึกษา ในภาพรวมและ รายชื่อทุกชื่ออยู่ในระดับมากเป็นลำดับที่ 6 ซึ่งเป็นลำดับสุดท้าย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะวิทยาลัย อาชีวศึกษาให้ความสำคัญกับการประเมินและได้จัดให้มีผู้รับผิดชอบการประเมินโดยตรง ในทุก สถานศึกษารวมทั้งจัดให้มีการประเมินผลงานการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของรามัญ สาระพันธุ์ (2542 : 61) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมในการ บริหารงานของชุมชน ของคณะกรรมการชุมชนในเขตลาดกระบัง มีนบุรี และหนองจอก พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล อยู่ในระดับมาก ตรงข้ามกับผลการวิจัยของยุวดี ถนัดคำ (2543 : 136-140) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์กับชุมชนของ โรงเรียนพิมายวิทยา อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา พบว่า สภาพการปฏิบัติงานด้าน ความสัมพันธ์กับชุมชน โดยรวมมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีสภาพการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากทุกด้าน ยกเว้นด้านการประเมินผลงานสร้างความสัมพันธ์ ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สภาพการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง และตรงข้ามกับงานวิจัยของ สุรพล มีหนองหว้า (2540 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาการบริหารงาน ด้านความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนกับชุมชน สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม พบว่า ปัญหาการบริหารงาน ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม อยู่ในระดับปานกลาง เรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการ ประเมินผลด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนด้านการได้รับการสนับสนุนจากชุมชน

สำหรับผลการวิจัยปัญหาการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชนของวิทยาลัยอาชีวศึกษา ในด้านการประเมินผลงานการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนในภาพรวมและรายชื่ออยู่ในระดับน้อย ชื่อที่มีสภาพการปฏิบัติเป็นลำดับสุดท้าย แต่มีปัญหาในการปฏิบัติเป็นลำดับแรก คือ สถานศึกษา มีการนำเสนอผลการประเมินไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะวิทยาลัยอาชีวศึกษา มีการกีดกันในเรื่องของการสอน การกิจรองลงมาได้แก่ การให้บริการชุมชน จึงทำให้ความสำคัญ ของการนำเสนอผลการประเมินไปยังหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง ถูกจัดลำดับการปฏิบัติงานไว้ในลำดับ

สุดท้าย ทำให้เป็นปัญหาการปฏิบัติอยู่ในลำดับแรก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ขวดี ถนัดคำ (2543 : 136-140) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์กับชุมชนของ โรงเรียนพิมายวิทยา อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ปัญหาการปฏิบัติงานด้านการ ประเมินผลงานการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนอยู่ในระดับน้อย และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชัยยา สัตย์พานิช (2548 : 63) ได้ศึกษาเรื่องปัญหาและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานสร้างความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนกับ โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1 ได้ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาการดำเนินงานสร้างความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนกับ โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต1 ในแต่ละด้านปรากฏผลดังนี้ ด้านการ ประเมินผลงานการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน พบว่า ข้อที่มีข้อเสนอแนะความดี สูงสุดคือ ควรมีการติดตามประเมินผลการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนอย่างมี ระบบและต่อเนื่อง รองลงมาคือ ควรให้บุคลากรใน โรงเรียนและชุมชนมีส่วนร่วมในการ ประเมินผลงานสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนและ โรงเรียนควรนำผลงานที่สรุปแล้ว ออกมาเผยแพร่ให้ทุกคนที่เกี่ยวข้องทราบ

2. ผลการเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชน ของ วิทยาลัยอาชีวศึกษา จำแนกตามภูมิภาคที่ตั้งของสถานศึกษา

2.1 ผลการเปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชนของวิทยาลัย อาชีวศึกษา จำแนกตามภูมิภาคที่ตั้งของสถานศึกษา โดยภาพรวมพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติ ที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษาเป็นศูนย์กลางของชุมชนจึงต้องมีส่วนร่วม ในการพัฒนาชุมชนทุกด้าน สถานศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนที่จะต้องให้ความช่วยเหลือและ ร่วมมือกัน พึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน ซึ่งการจัดการศึกษาจะต้องตอบสนองความต้องการของชุมชน และแก้ปัญหาได้ ซึ่งสอดคล้องกับ โทมัส สิริพันธ์แก้ว (อ้างใน สุพจน์ จันทราช : 2541:16) ที่กล่าวว่า สถานศึกษาเป็นศูนย์กลางของชุมชน จึงต้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนทุกด้าน โดยเฉพาะ การให้ความรู้ทั่วไป และความรู้ด้านวิชาชีพแก่ชุมชน สอดคล้องกับ สุพจน์ จันทราช (2541 : 18) ที่กล่าวสรุปความสำคัญด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ที่ว่า โรงเรียนเป็นส่วนหนึ่ง ของชุมชนที่จะต้องให้ความช่วยเหลือและร่วมมือกัน พึ่งพาอาศัยกันและกันได้ ช่วยส่งเสริมหรือให้ สิ่งที่อีกฝ่ายหนึ่งขาดได้ สอดคล้องกับ ก่อเกียรติ สมบัติ (2547 : 13-14) กล่าวว่า แนวนโยบาย การศึกษาของรัฐที่กำหนดว่าควรจะจัดการศึกษาให้ตอบสนองความต้องการของชุมชนและ แก้ปัญหาของชุมชนได้ ซึ่งมีความจำเป็น และมีประโยชน์ต่อการดำเนินงานของสถานศึกษาอย่างยิ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญเข้ม คุ้มป้อง (2540 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานการสร้าง ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ใน โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงาน การประถมศึกษา จังหวัดเลย การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน และอุปสรรค ในการปฏิบัติงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน และ

กรรมการ โรงเรียนมีความคิดเห็น โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ส่วนใหญ่ เกือบทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ยกเว้นด้านการให้บริการชุมชน และด้านการประเมินผลการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนที่ไม่แตกต่างกัน

2.2 ผลการเปรียบเทียบ ปัญหาการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชนของสถานศึกษา อาชีวศึกษา จำแนกตามภูมิภาคที่ตั้งของสถานศึกษาโดยภาพรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษาและชุมชนมีบทบาทต่อการสนับสนุนช่วยเหลือ ประสานงาน ในการจัดการศึกษาเพื่อให้เกิดประโยชน์ทั้งชุมชนและตนเอง นอกจากนี้ สถานศึกษาจะต้องมีการรวบรวม วิเคราะห์ข้อมูลชุมชน และนำข้อมูลมาใช้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อใช้เป็นแนวทาง ในการวางแผนสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนกับชุมชน มีผู้รับผิดชอบ ในการปฏิบัติติดตามแผนงาน และมีการประเมินผลเสนอแนะแนวทางในการดำเนินการด้าน ความสัมพันธ์กับชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับ วัชรวิ สุขเจริญวิภากรณ์ (2542 : 2) กล่าวว่า ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน คือการที่สถานศึกษาและชุมชนมีบทบาทต่อการให้การสนับสนุนกันทางด้านการจัดการศึกษาเพื่อให้เกิดประโยชน์ทั้งชุมชนและตนเองและต่อสถานศึกษา สอดคล้องกับคิดปะชัย ผลกล้า (2540 : 13) อ่างในสุกิจ อุดมสิน (2545 : 23) ที่กล่าวไว้ว่า ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน เพื่อที่จะแลกเปลี่ยน ช่วยเหลือ ประสานงานกัน อันจะก่อให้เกิดสัมพันธ์อันดี ประโยชน์เกิดขึ้นจะได้รับซึ่งกันและกัน สอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ (2539 : 54) ที่กำหนดแนวทางปฏิบัติด้านการวางแผนสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยให้ความหมายไว้ว่า การรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลชุมชน หมายถึง โรงเรียนจะต้องแต่งตั้งบุคคลขึ้นมารับผิดชอบในการรวบรวมข้อมูล จัดระบบข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล ตลอดจนนำข้อมูลไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ โรงเรียนจะต้องทำแผนงานสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน มีผู้รับผิดชอบในการปฏิบัติตามแผนและมีการประเมินผลแผนงานสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนและเสนอแนะแนวคิดที่ต้องการให้โรงเรียนดำเนินการ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ยุพเยาว์ ใจงาม (2540 : 87-88) ได้ศึกษาปัญหาปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ เมื่อพิจารณาตามตัวแปร ลักษณะชาติพันธุ์ของโรงเรียนที่ชุมชนตั้งอยู่ พบว่า ปัญหาการปฏิบัติด้าน ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ทั้งโดยภาพรวมและจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า มีปัญหาแตกต่างกันมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1 และตรงข้ามกับงานวิจัยของรมย์วินท์ ดันดิฤทธิ์ผล (2549 : 7) ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางพัฒนาการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษาอำเภอเมืองชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการบริหารงานกับชุมชน จำแนกตามสถานที่ตั้งของโรงเรียน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

5.7 ข้อเสนอแนะ

5.7.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยมาพัฒนาการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน เสนอแนะดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะสำหรับสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ด้านการวางแผนการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ควรเร่งติดตามการดำเนินงานด้านการวางแผนการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน เกี่ยวกับการจัดประชุมร่วมกับชุมชนในการวางแผนจัดการศึกษา และติดตามการเชิญบุคลากรจากชุมชนร่วมเป็นคณะกรรมการหรือที่ปรึกษาวางแผนบริการสถานศึกษา ของแต่ละสถานศึกษา ซึ่งตามปกติจะมีการติดตามจากผลการประเมินตนเอง เพื่อตอบสนองนโยบายการประกันคุณภาพของแต่ละสถานศึกษา ในทุกๆ 2 ปี ซึ่งควรใช้วิธีการให้สถานศึกษารายงานผลการปฏิบัติงานด้านวางแผนการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนทุกปีการศึกษา

ด้านการได้รับการสนับสนุนจากชุมชน สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ควรกำหนดนโยบายให้สถานศึกษาให้ความสำคัญในการเร่งแสวงหาความร่วมมือและเปิดรับการสนับสนุนจากชุมชนทางด้านแรงงาน ด้านการเงิน ด้านอุปกรณ์ รวมทั้งด้านวิชาการและด้านอื่นๆ จากชุมชนให้มากขึ้นกว่าเดิม

ด้านการประเมินผลงานการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ควรกำหนดนโยบายให้สถานศึกษาให้ความสนใจ และดำเนินการในการนำเสนอผลการประเมินไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและควรรับความร่วมมือจากชุมชนในการแสดงความคิดเห็นหรือการขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามให้มากขึ้น

5.7.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำแนกตามประเภทของสถานศึกษาประกอบด้วย วิทยาลัยเทคนิค วิทยาลัยสารพัดช่าง วิทยาลัยการอาชีพ และวิทยาลัยเกษตรกรรมและเทคโนโลยี
2. ศึกษาเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชนของวิทยาลัยอาชีวศึกษา จำแนกตามประเภทของสถานศึกษา
3. ควรมีการวิจัยเรื่องการประเมินผลงานการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนในระดับสถานศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษาและสถานศึกษาอื่นๆ ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. 2542. ร่างแผนทศวรรษแห่งคุณภาพและความเสมอภาคทางการศึกษา พ.ศ. 2545-2554. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. 2546. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- กรมสามัญศึกษา. 2535. การบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน. กรุงเทพฯ : จงเจริญการพิมพ์.
- กฤษณา แพทยานนท์. 2546. “การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดกลุ่มบูรพา กรุงเทพมหานคร.” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา, สถาบันราชภัฏพระนคร.
- กฤษดา หยุพรม. 2546. การพัฒนางานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โรงเรียน บ้านหนองบัวหลวง อำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ก่อเกียรติ สมลี. 2547. “การพัฒนาความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในทางจัดกิจกรรม การสอนด้านอาชีพเสริมในชุมชน โรงเรียนชุมชนบ้านหัวเมือง อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร.” การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชา การบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- กิตติมา ปรีดีดิถก. 2532. การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : อักษรการพิมพ์.
- โกมล สิริพันธ์แก้ว. 2541. “ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริม ความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนกับชุมชน ของ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12.” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จำเริญ สีสม. 2546. “การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ตามการรับรู้ของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี.”
- ชัยยา สัตย์พานิช. 2548. “ปัญหาและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ระหว่างชุมชนกับ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1.” ปัญหาพิเศษปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารทั่วไป วิทยาลัย การบริหารรัฐกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา.

- ชลิต คุ่มทองคำ. 2547. “การบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนแบบพึ่งพาตนเอง : กรณีศึกษาโรงเรียนเทศบาล 2 วัดเสนาหา (สมัคร ผลผดุง).” สารนิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารทางการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- เชษฐา ชนะบุญ. 2543. “การศึกษาการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สถาบันราชภัฏกำแพงเพชร.
- ดิลก พัฒนวิชัย โชคดี. 2528. “ศึกษาการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เตือนใจ แก้วประเสริฐ. 2544. “ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา.”
- ทะนงศักดิ์ ก้องกำไกร. 2546. “ศึกษาการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง. ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารสถานศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ทัศนีย์ รอดไพฑูริย์. 2545. “พรรณนะของชุมชนต่อการสร้างชุมชนสัมพันธ์ของโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางพลัด.” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษาบัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.
- ทิพาวดี เมฆสุวรรณค์. 2542. ตามรอยพระยุคลบาท. กรุงเทพฯ : ด้านสุทธาการพิมพ์จำกัด.
- ธีระ รุณเจริญ. 2546. การบริหารโรงเรียนยุคปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ : ข้าวฟ่าง.
- นิรันดร์ ช่วยเจริญ. 2543. “การบริหารงานสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- บรรยง โตจินดา. 2542. องค์การและการจัดการ. กรุงเทพฯ : รวมสาส์น จำกัด.
- บุญเข้ม คู่ป้อม. 2540. “การศึกษาการปฏิบัติงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในโรงเรียนของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเลย” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- ประสาร พรหมณา. 2546. “ปัญหาการดำเนินงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอคลองหาด จังหวัด
สระแก้ว.” วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ประเสริฐ สมพงษ์ธรรม. 2542. แนวคิดและทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา. ชลบุรี : ภาควิชา
การบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ปัญญา พงษ์เพชร. 2540. “ศึกษาการปฏิบัติงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของ
ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด
นครศรีธรรมราช.” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารการศึกษา,
บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พนิจดา วีระชาติ. 2542. การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน. กรุงเทพฯ :
ไอ.เอส.พรินต์ติ้งเฮ้า.
- พิมพ์พรรณ เทพสุเมธานนท์ และประกอบคุปรัตน์. 2541. โรงเรียนและชุมชน. กรุงเทพฯ :
สัมพันธ์พานิช.
- พลศักดิ์ เสนอฤทธิ์. 2546. “การส่งเสริมงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในโรงเรียน
คำแหงมอดแก้วบำเพ็ญวิทยา.” สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอห้วยเม็ก จังหวัด
กาฬสินธุ์. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เพ็ญแข ประจันปัจฉนีก. และคณะ. 2541. “รายงานการวิจัยประกอบร่างพระราชบัญญัติการศึกษา
แห่งชาติ ประเด็นบทบาทของหน่วยงานอื่นของรัฐกับการศึกษา.” กรุงเทพฯ : สำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- ไพฑูริย์ เจริญพันธุ์วงศ์. 2539. การบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : ไอ.เอส.พรินต์ติ้งเฮาส์.
- ไพโรจน์ วงศ์จันทร์. 2545. “ศึกษาการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา.” ปริญญานิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา
- พรทิพย์ เฟื่องฟูง. 2542. “ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหางานประชาสัมพันธ์โรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 12.”
วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย,
มหาวิทยาลัยบูรพา.
- มณฑนา ธรรมรังสี. 2542. “ปัญหาการดำเนินงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัด
อุดรธานี” รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ.” กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม

- มงคล รุณธาตุ. 2543. “การปฏิบัติงานการให้บริการแก่ชุมชนในโรงเรียนประถมศึกษา.
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครพนม.” รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ.
กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- ยูวดี ถนัดคำ. 2543. “ศึกษาสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์กับชุมชนของ
โรงเรียนพิมายวิทยา อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา.” วิทยานิพนธ์ กศ.ม.มหาวิทยาลัย
สารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อุพเพาว์ โจงาม. 2540. “ปัญหาการปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของ
ผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ.” วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2540.
- วัชรระ กรมพะไมย. 2547. “การพัฒนาการดำเนินงานด้านความสัมพันธ์กับชุมชนของโรงเรียน
บ้านโนนไหล่หนองลิง อำเภอเบญจลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ.” การศึกษาค้นคว้าอิสระ
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วัชรวิ สุขเจริญวิภากรณ์. 2542. “ปัญหาการปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับ
ชุมชน.” ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น.” วิทยานิพนธ์
กศ.ม.มหาสารคาม:มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วัฒนา โคตรเนตร. 2546. “การพัฒนาความสัมพันธ์และความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
ในการพัฒนาการศึกษาโรงเรียนบ้านไฮใหญ่ อำเภอห้วยทับทัน จังหวัดศรีสะเกษ.”
วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม.
- วิเชียรรัตน์ พึ่งกลิ่น. 2545. “ปัญหาและแนวทางพัฒนาการบริหารงานการสร้างความสัมพันธ์
ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา กิ่งอำเภอนิคมพัฒนา
จังหวัดระยอง.” วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- รมย์รวิณท์ ดันติฤทธิผล. 2549. “ปัญหาและแนวทางพัฒนาการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่าง
โรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษาอำเภอเมืองชลบุรี.” ปริญญานิพนธ์การศึกษา
มหาบัณฑิตสาขาบริหารการศึกษา.คณะศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- รวีวรรณ ชินะตระกูล. 2542. การทำวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : ที.พี.พรินท์.
- รัตดาวรรณ ดิประสิทธิ์ปัญญา. 2543. “การดำเนินงานการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของ
โรงเรียนเซนต์หลุยส์.” วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ราชกิจจานุเบกษา. 2545. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. และที่แก้ไขเพิ่มเติม
(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.

- รามัญ สารพันธ์. 2548. “การมีส่วนร่วมในการบริหารงานของชุมชน ของคณะกรรมการชุมชนในเขตลาดกระบัง มีนบุรี และหนองจอก” วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- เริงชัย หมื่นชนะ. 2534. มนุษย์สัมพันธ์สำหรับครู. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร,สำนักงาน. 2542. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540. กรุงเทพฯ : กองประชาสัมพันธ์ สำนักงานเลขาธิการ สภาผู้แทนราษฎร.
- ลิจิต การะภักดี. 2546. “การปฏิบัติงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระแก้ว.” วิทยานิพนธ์การศึกษา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาบัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ศิริชัย กาญจนวาดี. 2545. ทฤษฎีการประเมิน. กรุงเทพฯ : สำนักงานพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิลปะชัย ผลกล้า. 2540. “การศึกษาการปฏิบัติงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ในห้าอำเภอชายแดนจังหวัดสงขลา.” ปรียญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. สาขาวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- สุกิจ อุดมสิน. 2545. “ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา.” วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาบัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. 2550. เกณฑ์การประเมินตนเอง ตามตัวบ่งชี้มาตรฐานการอาชีวศึกษา กรุงเทพฯ. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย
- สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา. 2544. ทศวรรษที่ 2. ฉะเชิงเทรา : สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา.
- สุพจน์ จันทราช. 2541. “การศึกษาการปฏิบัติงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของผู้บริหารโรงเรียนประเภทอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในเขตการศึกษา 3.” ปรียญานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิตสาขาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและสถาบันพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา. 2541. บริหารศาสตร์. กรุงเทพฯ : คัมปายอิมเมจจิง.
- สำนักนโยบายและแผนการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม. 2543. รายงานการประเมินผลการจัดการศึกษาพื้นฐานเพื่อปวงชน พ.ศ. 2543. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ทางศาสนา.

- สำเนียง ไกยเลิศ. 2546. “การพัฒนาการปฏิบัติงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โรงเรียนหนองหุ้มสงเคราะห์ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์.” การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สำเนา บุญมาก. 2544. “การศึกษาปัญหาการดำเนินงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด.” วิทยานิพนธ์ ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต. สาขาวิชาบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุภรณ์ ศรีพหล และคณะ. 2526. เอกสารการสอนชุดวิชาโรงเรียนกับชุมชน หน่วยที่ 1-7. พิมพ์ครั้งที่ 2 นนทบุรี สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สุมาลี นิตยจินต์. 2542. “ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนท่าใหม่ (พุลสวัสดิ์ราษฎร์นุกูล) ตามความคิดเห็นของข้าราชการครู.” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุรพล มีหนองหว้า. 2540. “ศึกษาปัญหาการบริหารงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา
- สภาผู้ปกครองและครูแห่งประเทศไทย. 2542. การประชุมใหญ่สามัญประจำปีและการประชุมวิชาการ. พระนครศรีอยุธยา : อัดสำเนา.
- สมศักดิ์ ดันเจริญกิจ. 2542. “ปัญหาการปฏิบัติงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสกลนคร.” วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อชาญญ์ อิศรกุล. 2545. “ปัญหาการดำเนินงานการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองจังหวัดฉะเชิงเทรา.” งานนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อำนวย คงทอง. 2540. “การศึกษาดูการปฏิบัติงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา.” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- อำนวยพร ทรัพย์คง. 2542. “บทบาทของคณะกรรมการโรงเรียนปฏิรูปการศึกษา ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในจังหวัดปราจีนบุรี.” วิทยานิพนธ์

การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษามหาบัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

อุทัย บุญประเสริฐ. 2542. “การศึกษาแนวทางการบริหารและการจัดการของสถานศึกษา
ในรูปแบบการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน.” กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา
ลาดพร้าว.

อุทัย บุญประเสริฐและคนอื่น ๆ. 2542. เอกสารการสอนชุดวิชาโรงเรียนกับชุมชน เล่ม 2.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

Alkin. M.C. Debates on Evaluation. Beverly Hills. CA: Sage Publications. 1990.

Cronbach. L.J. 1963. “Evaluation for Course Improvements.” In R.W. Health(Ed.).
New Curricula. New York: Harper & Row.

Tyler. R.W.(Ed.) Educational Evaluation: New Roles, New Means. Chicago: University
of Chicago Press. 1969.

Tyler. Ralph W. 1957. Basic Principles of Curriculum and Instruction. Chicago
University of Chicago Press.

Bankhar, Abdullaha. 1997. “Public Relations Practitioners’ Roles and Commitments in the
Professional and Organizational Domains: A Multidimensional Approach To Identify
the Field’s Development and Growth,” Dissertation Abstracts International.
58(01) : 224-A ; July.

Buntrock, Sheila Marie. 1997. “Business Administration, Marketing(0388) ; Sociology,
Industrial And Labor Relations(0329) ; Women’s Studies(0453),” Master
AbstractInternational. 35(1) ; 85 : February.

Good, C. V. 1973. Dictionary of education. New York: McGraw-Hill.

Green, S. R. 1994. The community-school nexus : The challenge of planning sustainable
School facilities. Dissertation Abstracts International, 32(2), 510-A.

Hakanen, L. J. (1975, March). An investigation of school community communication in
Vermilion South Dakota, district. Dissertation Abstracts International, 35, 6004-A.

Herris, B. M. 1975. Supervision behavior in education (2nd ed.) Englewood Cliffs, NJ :
Prentice-Hall.

Kindred, H. W. 1957. School public relation. Englewood Cliff, NJ: Prentice-Hall.

Lee. Y. N. 1984. The educators viewpoint on the function of school community relations and
their roles in it. Dissertation Abstracts International. 45(3), 709-A.

- Ray, J. O. 1980. Priorities of major tasks of south Carolina High School Community. Dissertation Abstracts International, 42(2),192-A.
- Stake, R.E. "The Countenance of Educational Evaluation." Teachers College Record. 68, 1967 : 523-540.
- Stake, R.E. (Ed.). 1975. Evaluating the Arts in Education: A Responsive Approach. Columbus, Ohio: Charles E. Merrill.
- Stake, R.E. "The Case-Study Method in Social Inquiry. Educational Researcher, 7, 1978: 5-8.
- Stake, R.E., and Easley, J.A., Jr (Eds.). 1978. Case Studies in Science Education. Urbana, Illinois: Center of Instrutional Research and Curriculum Evaluation, University of Illinois.
- Stufflebeam, D.L., et al. Educational Evaluation and Decision Making. Itasca, Illinois : Peacock Publishing, 1971.
- Stufflebeam, D.L. Evaluation Models. San Francisco : Jossey Bass, 2001.
- Stufflebeam, D.L. Meta – Evaluation. Occasional Paper No.3, Western Michigan University Evaluation Center, Kalamazoo, Michigan, 1975.
- Sorbello. A.F. 1978. Perception of actual and ideal roles in school-community relation for parents of elementary school-children in selected school districts. Dissertation Abstract International. 39, 598-A.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คำสั่งคณะกรรมการอุดมศึกษา

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ที่ 08/ 2551

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและ
เค้าโครงวิทยานิพนธ์ ของ นางสาวรณี พุกภิญโญ

เพื่อให้การเรียบเรียงวิทยานิพนธ์ของ นางสาวรณี พุกภิญโญ รหัสประจำตัว
48063104 เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพจึงแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อปรึกษาและ
พิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ ดังต่อไปนี้

1. คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ผศ.ดร.มาลัย	จิรวัดนเกษตร์	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
ผศ.ดร.ศิริรัตน์	เพชรแสงศรี	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

2. คณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์

รศ.ดร.พรรณี	ลิกิจวัฒนะ	ประธานกรรมการ
ผศ.ดร.ศิริรัตน์	เพชรแสงศรี	กรรมการ
ผศ.ดร.มาลัย	จิรวัดนเกษตร์	กรรมการ
ดร.ณรงค์	พิมสาร	กรรมการ
ดร.พจนา	ว่องตระกูล	กรรมการ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 17 เมษายน พ.ศ. 2551

(รองศาสตราจารย์ พีระวุฒิ สุวรรณจันทร์)

คณบดี

ประกาศคณะกรรมการอุดมศึกษา
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
เรื่อง ผลการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์

.....

คณะกรรมการอุดมศึกษา โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ ขอประกาศรายชื่อหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา ซึ่งได้รับอนุมัติเมื่อวันที่ 13 ตุลาคม 2551 ให้ดำเนินการดังนี้

นางสุวรรณณี พุกภิญโญ รหัสประจำตัว 48063104 ให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “สภาพและปัญหาการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชนของสถานศึกษาอาชีวศึกษา (Situations and Problems for Publish Relations of Community and Vocational Colleges)” โดยมี ผศ.ดร.มาลัย จีรวัดนเกษตร์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ผศ.ดร.ศิริรัตน์ เพ็ชรแสงศรี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ทั้งนี้ให้นักศึกษาค้นคว้าและเขียนวิทยานิพนธ์ โดยปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ให้เสร็จสิ้นภายในเวลาที่กำหนดในระเบียบของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ประกาศ ณ วันที่ 14 ตุลาคม พ.ศ. 2551

(รองศาสตราจารย์ พิระวุฒิ สุวรรณจันทร์)

คณบดี

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม หน่วยบัณฑิตศึกษา งานทะเบียน โทร.3692

ที่ ศธ 0524.04 / 3757

วันที่ 16 ตุลาคม 2551

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรียน ดร.ผดุงชัย ภูพัฒน์

ด้วย นางสาวรณิ พุกภิญโญ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัย สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “สภาพและปัญหาการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชนของสถานศึกษาอาชีวศึกษา” โดยมี ผศ.ดร.มาลัย จีรวฒนเกษตร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ผศ.ดร.ศิริรัตน์ เพ็ชรแสงศรี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่า ท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามดังที่แนบมาพร้อมนี้ว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้งานวิจัยของ นางสาวรณิ พุกภิญโญ มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น พร้อมกันนี้ได้แนบบแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์จรัสเสกข์ ตรีเมธสุนทร)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

ที่ ศธ 0524.04/ 3757

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

16 ตุลาคม 2551

เรื่อง ขอบเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรียน ดร.ปรัชญนันท์ นิลสุข/ดร.สิริรักษ์ รัชชานันติ/ดร.มล.ปริยา นวรัตน์/อาจารย์ศศิมา กานยะคามิน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ด้วย นางสาวรณิ พุกภิญโญ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “สภาพและปัญหาการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชนของสถานศึกษา
อาชีวศึกษา” โดยมี ผศ.ดร.มาลัย จิรวัดนเกษตร์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ผศ.ดร.ศิริรัตน์
เพ็ชรแสงศรี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่อง
ดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามดังที่แนบมาพร้อมนี้ว่ามีเนื้อหา
ถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้งานวิจัยของ
นางสาวรณิ พุกภิญโญ มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็น
อย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์จระเสกข์ ตรีเมธสุนทร)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

โทร. 02-737-3000 ต่อ 3692

โทรสาร. 02- 326-4325

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศษ 0524.04/ 3821

คณะกรรมการอุดมศึกษา

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

24 ตุลาคม 2551

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาทดลองใช้แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลา / ผู้อำนวยการวิทยาลัยอาชีวศึกษาร้อยเอ็ด
ผู้อำนวยการวิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา / ผู้อำนวยการวิทยาลัยอาชีวศึกษาสิงห์บุรี
ผู้อำนวยการวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ด้วย นางสาวรณิ พุกภิญโญ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “สภาพและปัญหาการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ของสถานศึกษาอาชีวศึกษา” โดยมี ผศ.ดร.มาลัย จีรวฒนเกษตร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ผศ.ดร.ศิริรัตน์ เพ็ชรแสงศรี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม คณะครุศาสตรอุดมศึกษา จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นางสาวรณิ พุกภิญโญ ทดลองใช้แบบสอบถามเพื่อการวิจัยภายในสถานศึกษาท่านได้

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดพิจารณาอนุญาตและขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่านมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์จีระเสกข์ ตรีเมธสุนทร)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

โทร. 02-737-3000 ต่อ 3692

โทรสาร. 02- 326-4325

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ 0524.04/ 3880

คณะกรรมการผู้ค้ำจุนการศึกษาระดับ
 สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

3 พฤศจิกายน 2551

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย

1. ประกาศผลการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ฉบับ
2. แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
3. รายชื่อสถานศึกษาที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

ด้วย นางสาวรณิ พุกภิญโญ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “สภาพและปัญหาการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชนของสถานศึกษาอาชีวศึกษา” โดยมี ผศ.ดร.มาลัย จีรวฒนเกษตร์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ผศ.ดร.ศิริรัตน์ เพ็ชรแสงศรี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม และได้รับอนุมัติหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์แล้ว เมื่อวันที่ 13 ตุลาคม 2551 คณะกรรมการผู้ค้ำจุนการศึกษาระดับสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นางสาวรณิ พุกภิญโญ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามเพื่อการวิจัยภายในสถานศึกษาท่านได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตและขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่านมา ณ โอกาสนี้
 ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์จีระเสกข์ ตรีเมธสุนทร)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

โทร. 02-737-3000 ต่อ 3692

โทรสาร. 02- 326-4325

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายชื่อสถานศึกษาที่ขอเก็บแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

1. วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชิงทราย
2. วิทยาลัยอาชีวศึกษาพิษณุโลก
3. วิทยาลัยอาชีวศึกษาอุตรดิตถ์
4. วิทยาลัยอาชีวศึกษาลำปาง
5. วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่
6. วิทยาลัยอาชีวศึกษาสุโขทัย
7. วิทยาลัยอาชีวศึกษานครสวรรค์
8. วิทยาลัยอาชีวศึกษาเลย
9. วิทยาลัยอาชีวศึกษาขอนแก่น
10. วิทยาลัยอาชีวศึกษาอุบลราชธานี
11. วิทยาลัยอาชีวศึกษาอุดรธานี
12. วิทยาลัยอาชีวศึกษามหาสารคาม
13. วิทยาลัยอาชีวศึกษานครราชสีมา
14. วิทยาลัยอาชีวศึกษาหนองคาย
15. วิทยาลัยอาชีวศึกษาสุรินทร์
16. วิทยาลัยอาชีวศึกษาพระนครศรีอยุธยา
17. วิทยาลัยอาชีวศึกษาสุพรรณบุรี
18. วิทยาลัยอาชีวศึกษากาญจนบุรี
19. วิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี
20. วิทยาลัยอาชีวศึกษานครปฐม
21. วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี
22. วิทยาลัยอาชีวศึกษาลพบุรี
23. วิทยาลัยอาชีวศึกษาชลบุรี
24. วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมล่อ
25. วิทยาลัยอาชีวศึกษาเสาวภา
26. วิทยาลัยอาชีวศึกษารธนบุรี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

27. วิทยาลัยอาชีวศึกษาปัตตานี
28. วิทยาลัยอาชีวศึกษายะลา
29. วิทยาลัยอาชีวศึกษาภูเก็ต
30. วิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช
31. วิทยาลัยอาชีวศึกษาสุราษฎร์ธานี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

สภาพและปัญหาการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของสถานศึกษาอาชีวศึกษา

คำชี้แจง

แบบสอบถามชุดนี้เป็นการวิจัยเพื่อประกอบการจัดทำวิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร์
 อุดสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและ
 ปัญหาการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของสถานศึกษาอาชีวศึกษา แล้วนำมาเปรียบเทียบสภาพ
 และปัญหาการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ของสถานศึกษาอาชีวศึกษา จำแนกตามภูมิภาค
 สถานศึกษา

ผู้วิจัยขอความร่วมมือท่านกรุณาตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริงข้อมูลที่ได้รับ
 จะนำเสนอในภาพรวม จึงไม่ส่งผลกระทบต่อท่านและหน่วยงานของท่าน

แบบสอบถามมีทั้งหมด 2 ตอน

ตอนที่ 1 แบบสอบถามทั่วไปเกี่ยวกับรายละเอียดของข้อมูลซึ่งเป็นสถานภาพของผู้ตอบ
 แบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการปฏิบัติงาน
 ความสัมพันธ์กับชุมชนของสถานศึกษา

ขอความกรุณาตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง เพื่อความสมบูรณ์ของข้อมูล ซึ่งส่งผล
 ต่อการวิจัยที่เชื่อถือได้ และก่อให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาองค์กรต่อไป

ขอขอบพระคุณอย่างสูงในความร่วมมือ

นางสุวรรณี พุกภิญโญ

ผู้วิจัย

ตอนที่ 1

แบบสอบถามทั่วไปเกี่ยวกับรายละเอียดของข้อมูลซึ่งเป็นสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

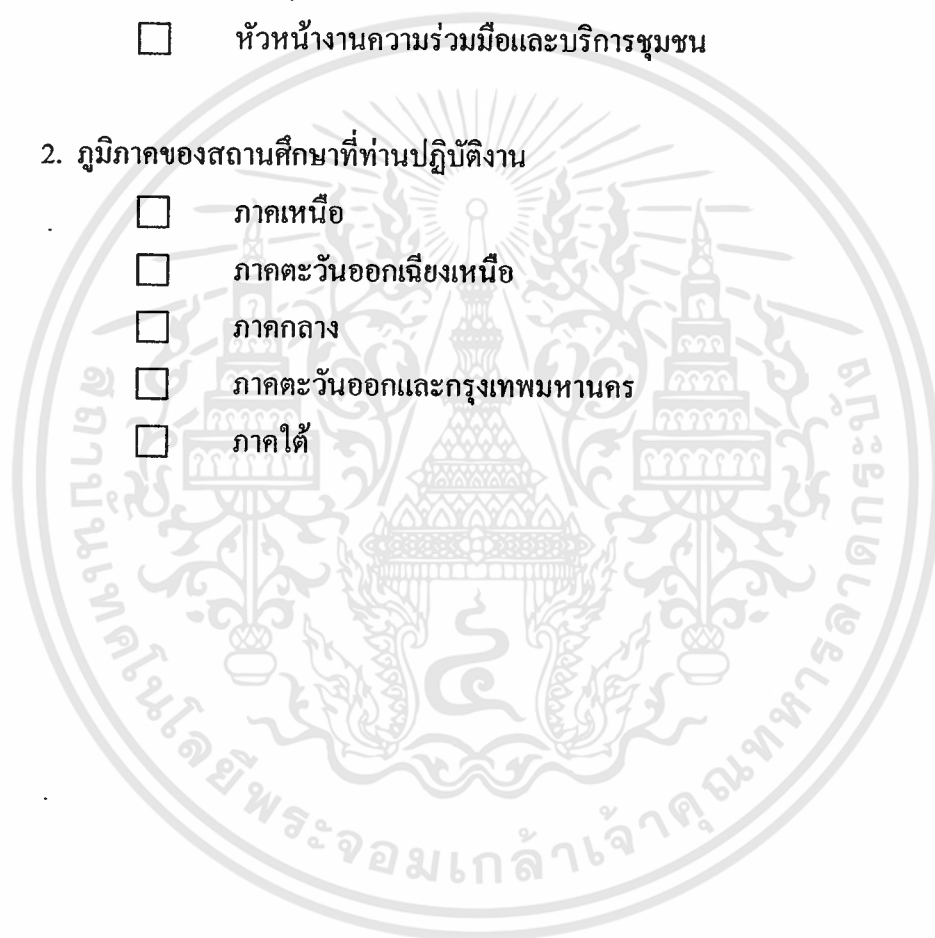
คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. สถานภาพตำแหน่งการปฏิบัติงาน

- ผู้อำนวยการ
- รองผู้อำนวยการ
- หัวหน้างานความร่วมมือและบริการชุมชน

2. ภูมิภาคของสถานศึกษาที่ท่านปฏิบัติงาน

- ภาคเหนือ
- ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
- ภาคกลาง
- ภาคตะวันออกและกรุงเทพมหานคร
- ภาคใต้

ตอนที่ 2

แบบสอบถามเกี่ยวกับ ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพ/ปัญหาการปฏิบัติงานความสัมพันธ์ กับชุมชนของสถานศึกษา

คำชี้แจง เป็นแบบสอบถามที่มี 2 ส่วนให้พิจารณาและตอบคำถามทั้งส่วนที่ 1 และส่วนที่ 2 โดยส่วนที่ 1 โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับพฤติกรรมกรการปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชนตามสภาพความเป็นจริง

- 5 หมายถึง เห็นว่ามีสภาพการปฏิบัติมากที่สุด
4 หมายถึง เห็นว่ามีสภาพการปฏิบัติมาก
3 หมายถึง เห็นว่ามีสภาพการปฏิบัติปานกลาง
2 หมายถึง เห็นว่ามีสภาพการปฏิบัติน้อย
1 หมายถึง เห็นว่ามีสภาพการปฏิบัติน้อยที่สุด หรือไม่ได้ปฏิบัติ

ส่วนที่ 2 โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับปัญหาการปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชนตามปัญหาในการปฏิบัติที่พบจริง

- 5 หมายถึง เห็นว่ามีปัญหาในการปฏิบัติมากที่สุด
4 หมายถึง เห็นว่ามีปัญหาในการปฏิบัติมาก
3 หมายถึง เห็นว่ามีปัญหาในการปฏิบัติปานกลาง
2 หมายถึง เห็นว่ามีปัญหาในการปฏิบัติน้อย
1 หมายถึง เห็นว่ามีปัญหาในการปฏิบัติน้อยที่สุด หรือไม่มีปัญหาในการปฏิบัติ

ตัวอย่าง

งาน/กิจกรรมที่ปฏิบัติ	ส่วนที่ 1					ส่วนที่ 2				
	ระดับ					ระดับ				
	สภาพการปฏิบัติ					ปัญหาการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ด้านการประชาสัมพันธ์										
1. การจัดให้มีเจ้าหน้าที่ฝ่ายประชาสัมพันธ์สถานศึกษา		✓								✓
2. การจัดให้มีเอกสารหรือสิ่งพิมพ์เผยแพร่ข่าวรวมถึงกิจกรรมของสถานศึกษา	✓									✓

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

งาน/กิจกรรมที่ปฏิบัติ	ส่วนที่ 1					ส่วนที่ 2				
	ระดับ สภาพการปฏิบัติ					ระดับ ปัญหาการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ด้านการวางแผนการสร้างความสัมพันธ์ กับชุมชน										
1. มีการจัดทำแผนงาน โครงการปฏิบัติงานร่วมกับชุมชน										
2. บุคลากรจากชุมชนร่วมเป็นคณะกรรมการหรือที่ปรึกษา วางแผนบริหารสถานศึกษา										
3. มีการกำหนด โครงการตอบสนองความต้องการของชุมชน										
4. มีการจัดประชุมร่วมกับชุมชนในการวางแผนจัดการศึกษา										
5. กำหนดแผนการเรียนการสอนสอดคล้องกับความต้องการ ของชุมชน										
6. มีแผนงานการร่วมกิจกรรมกับชุมชนของสถานศึกษา										
ด้านการประชาสัมพันธ์สถานศึกษา										
1. การจัดทำมีเจ้าหน้าที่ฝ่ายประชาสัมพันธ์สถานศึกษา										
2. การจัดทำมีเอกสารหรือสิ่งพิมพ์เผยแพร่ข่าวรวมถึง กิจกรรมของสถานศึกษา										
3. การประชุมผู้ปกครองนักเรียนเพื่อชี้แจงนโยบายการ ปฏิบัติงานของสถานศึกษา										
4. การจัดทำป้ายประกาศเพื่อแจ้งข่าวสารของสถานศึกษา										
5. การจัดนิทรรศการ เผยแพร่ผลงานของครูและนักเรียน										
6. การให้ความร่วมมือของบุคลากรในสถานศึกษาในการ ประชาสัมพันธ์ ข้อมูลข่าวสารของสถานศึกษาแก่บุคลากร ภายนอก										
7. การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเข้าเยี่ยมชมกิจกรรมของ สถานศึกษา										

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

งาน/กิจกรรมที่ปฏิบัติ	ส่วนที่ 1					ส่วนที่ 2				
	ระดับ					ระดับ				
	สภาพการปฏิบัติ					ปัญหาการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ด้านการให้บริการชุมชน										
1. การให้ชุมชนเข้ามาใช้อาคารสถานที่ เช่น ห้องประชุม ห้องเรียน สนาม ฯลฯ										
2. การให้บริการ วัสดุ และอุปกรณ์ เช่น โต๊ะ เก้าอี้ และ อุปกรณ์กีฬา										
3. การจัดให้มีการฝึกอบรมวิชาชีพแก่ประชาชนในชุมชน										
4. การร่วมมือกับชุมชนในการจัดกิจกรรม										
5. การแนะนำให้ความรู้เกี่ยวกับวิชาชีพแก่ชุมชน										
6. การให้บริการข้อมูลข่าวสารเพื่อให้ชุมชนได้ศึกษาค้นคว้า										
ด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน										
1. การร่วมมือกับหน่วยงานอื่นในการพัฒนาชุมชนในโอกาสวันสำคัญต่าง ๆ										
2. จัดให้มีคณะกรรมการในการดำเนินงานด้านความสัมพันธ์กับชุมชน										
3. การมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ชุมชนจัดขึ้น										
4. การร่วมกิจกรรมพัฒนาท้องถิ่นหรือบำเพ็ญประโยชน์ในชุมชน										
5. การเผยแพร่เทคโนโลยีใหม่ๆแก่ในชุมชน										
6. การเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความสามัคคีในชุมชน										
7. การออกเยี่ยมเยือนชุมชนในโอกาสต่าง ๆ										
ด้านการได้รับการสนับสนุนจากชุมชน										
1. การเชิญบุคคลในท้องถิ่นที่มีความรู้ความสามารถในด้านต่าง ๆ มาเป็นวิทยากร ให้แก่ นักเรียน										
2. บุคคลากรในชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนส่งเสริมพัฒนาการศึกษาในสถานศึกษา										

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

งาน/กิจกรรมที่ปฏิบัติ	ส่วนที่ 1					ส่วนที่ 2				
	ระดับ					ระดับ				
	สภาพการปฏิบัติ					ปัญหาการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ด้านการรับการสนับสนุนจากชุมชน										
3. ได้รับความคิดเห็นเกี่ยวกับงานด้านวิชาการจากชุมชน										
4. ได้รับการสนับสนุนด้านแรงงาน ด้านการเงิน และด้านอุปกรณ์ จากชุมชน										
5. การเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการแก่นักเรียนนักศึกษาในด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล										
6. ชุมชนมีส่วนร่วมในด้านทุนการศึกษาแก่นักเรียนนักศึกษา										
7. ชุมชนให้ความร่วมมือสนับสนุนกิจกรรมของสถานศึกษา										
8. การประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ในชุมชนเพื่อขอรับการสนับสนุน										
ด้านการประเมินผลงานการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน										
1. สถานศึกษาจัดให้มีผู้รับผิดชอบการประเมินโดยตรง										
2. สถานศึกษาได้รับความร่วมมือจากชุมชนในการแสดงความคิดเห็นหรือตอบแบบสอบถาม										
3. สถานศึกษาให้ความสำคัญกับการประเมิน										
4. สถานศึกษามีการประเมินผลงานการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนอย่างต่อเนื่อง										
5. สถานศึกษามีการแจ้งผลการประเมินไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง										

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นางสุวรรณณี พุกภิญโญ
วัน เดือน ปีเกิด	14 พฤศจิกายน 2501
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	78/94 ม.2 ตำบลโสธร อำเภอเมือง ฉะเชิงเทรา
สถานที่ทำงาน	วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา
ตำแหน่ง	ครู ค.ศ.2 วิทยฐานะชำนาญการ
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2517 มัธยมศึกษาโรงเรียนป่าโมกข์วิทยาภูมิ
	พ.ศ. 2519 ประกาศนียบัตรวิชาชีพทางการศึกษาชั้นต้น วิทยาลัยครูพระนครศรีอยุธยา
	พ.ศ. 2521 ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยพระนคร
	พ.ศ. 2523 ครุศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ วิทยาลัยครู พระนครศรีอยุธยา
	พ.ศ. 2552 ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชา การบริหารอาชีวศึกษา สถาบันเทคโนโลยี พระจอมเกล้าคุณทหารลาดกระบัง
	พ.ศ. 2524-2527 อาจารย์ 1 ระดับ 3 วิทยาลัยอาชีวศึกษาร้อยเอ็ด
ประวัติการทำงาน	พ.ศ. 2527-2536 อาจารย์ 1 ระดับ 4-5 วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา
	พ.ศ. 2536 -2539 อาจารย์ 2 ระดับ 6 วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา
	พ.ศ. 2539-2547 อาจารย์ 2 ระดับ 7 วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา
	พ.ศ. 2547-ปัจจุบัน ครู ค.ศ.2 วิทยฐานะชำนาญการ วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา